

UCHWAŁA NR 100/XIV/2025
RADY GMINY KOSZĘCIN

z dnia 17 marca 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035

Na podstawie art. 10f ust. 4 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) wraz z art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U.2025, poz. 198), na wniosek Wójta Gminy Koszęcin, Rada Gminy Koszęcin uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

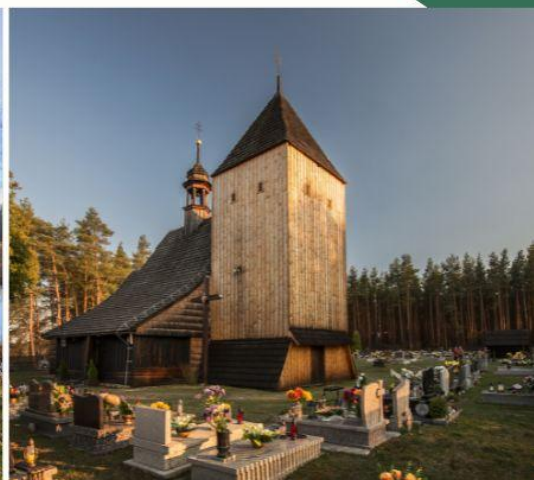
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Koszęcin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Bonk

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOSZĘCIN NA LATA 2025-2035

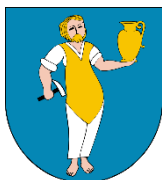
Opracowanie:

Urząd Gminy Koszęcin

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości, przy wsparciu specjalistów:

- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Iwona Nowacka – Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Klaudia Świrski – Starsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Bartosz Pluciński – Młodszy specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Dominik Heydrych – Młodszy specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego.

Strategię Rozwoju Gminy opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego.

 **Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju**

 **KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY KOSZĘCIN	8
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	9
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	10
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	11
4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych	13
4.1. Ocena sytuacji gminy	15
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe.....	18
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	20
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY KOSZĘCIN	24
1. Misja i wizja.....	25
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	27
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Koszęcin. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	34
4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	51
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	58
6. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	60
ZAŁĄCZNIKI	63
Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Koszęcin	64
Załącznik nr 2: Wzór ankiety	114
Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna	124

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2035 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne i środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 ma status dokumentu nadrzędnego w stosunku do innych planistyczno-strategicznych dokumentów obowiązujących w gminie. Jest również zgodna z dokumentami wyższego rzędu, takimi jak:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
- Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego,
- Polityka Rozwoju Turystyki Województwa Śląskiego 2030,
- Strategia Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r.,
- Strategia Rozwoju Turystyki na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022-2030,
- Program Rozwoju Dróg Rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022–2030,
- Strategia Stowarzyszenia LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”.

W rezultacie stanowi ona spójną całość w kontekście strategicznego rozwoju na różnych poziomach administracyjnych. Dodatkowo, Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin będzie stanowiła ramy dla tworzenia planów i programów lokalnych, które będą realizowane w trakcie jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i punkty odniesienia dla wszelkich inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w gminie, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie od 2025 do 2035 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Koszęcin w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, wykorzystywanym w procesie przygotowania Strategii, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Gminy Koszęcin) i określa ich zakres kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło

na stworzenie Strategii Rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania gminy w zakresie jej rozwoju na lata 2025-2035.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę wyników ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców. Ważnym źródłem informacji byli członkowie Zespołu Strategicznego, pracujący pod przewodnictwem Wójta Gminy Koszęcin - dr Anny Korzekwa-Wojtał, w skład którego wchodziły następujący reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych gminy i społeczności lokalnej:

- Katarzyna Ochman-Sozańska,
- Agata Reich,
- Ziemowit Wilk,
- Ewa Brodowy,
- Jacek Jędrzejowski,
- Cecylia Michalik,
- Karol Sobala,
- Katarzyna Mańko,
- Beata Bambynek,
- Iwona Maruszczyk.

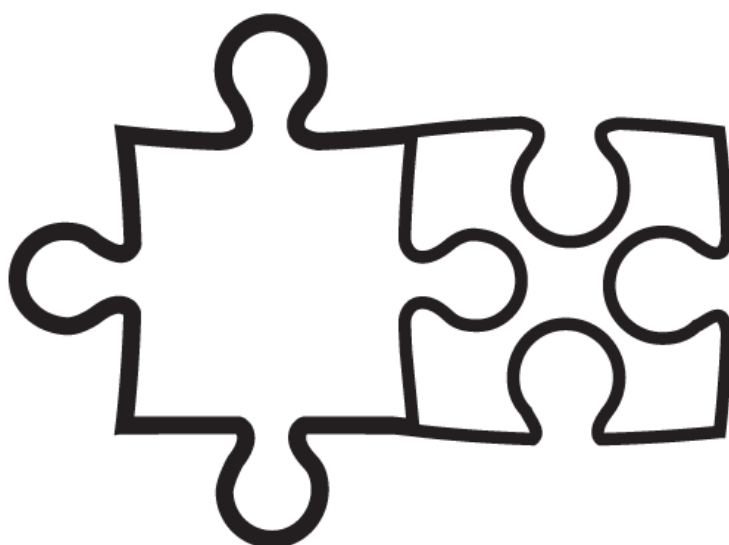
Prace nad Strategią rozpoczęto w marcu 2024 roku. W tym czasie Wójt Gminy Koszęcin podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Pierwszym krokiem, inaugurującym pracę nad dokumentem, było podjęcie uchwały nr 28/V/2024 Rady Gminy Koszęcin z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035, w tym trybu konsultacji.

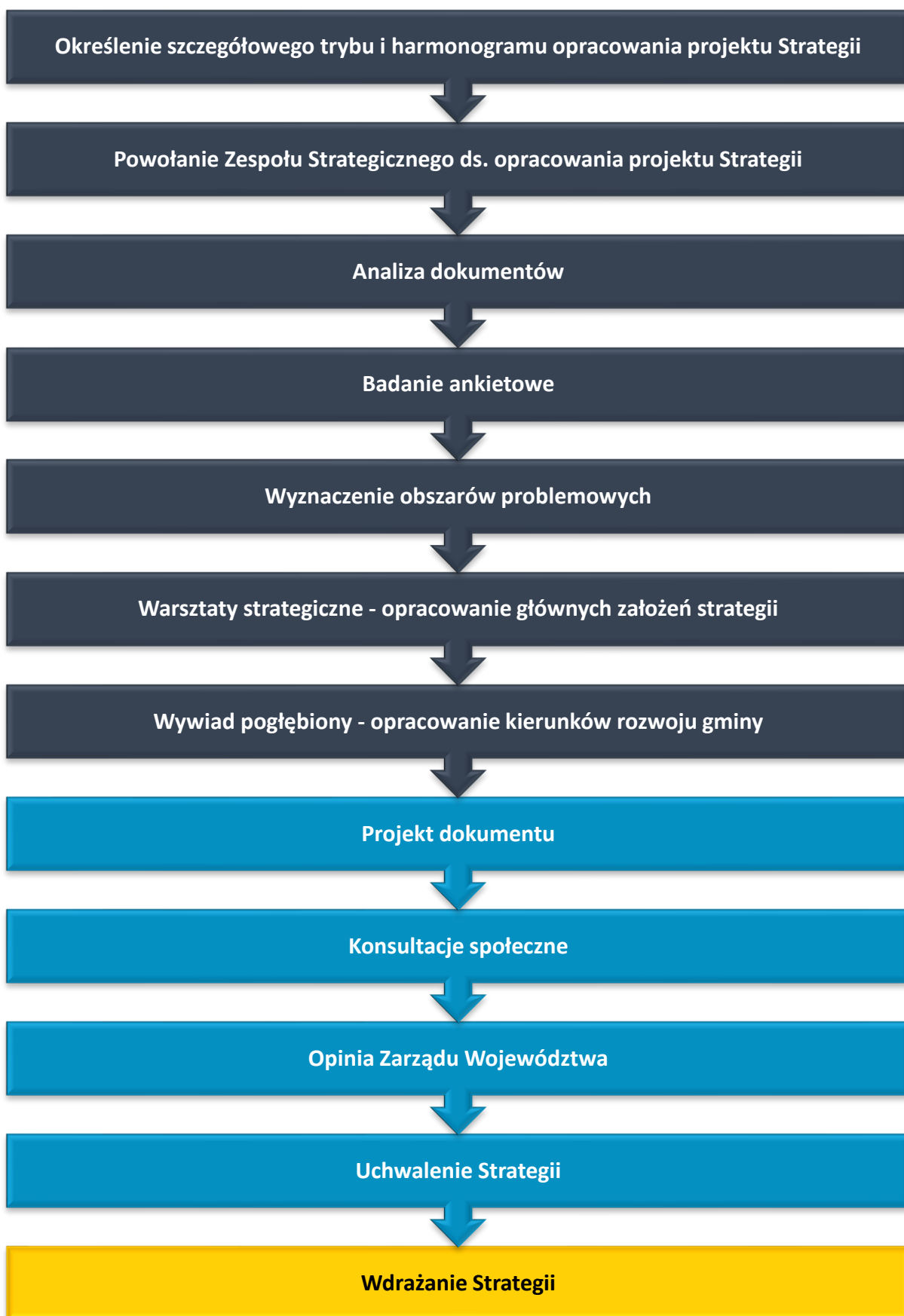
Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Analiza rozszerzona została o wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego oraz spotkań z mieszkańcami i interesariuszami gminy, przeprowadzonych w formie warsztatów strategicznych i wywiadu pogłębionego. Na spotkania zaproszeni zostali pracownicy urzędu gminy i gminnych jednostek organizacyjnych, radni, sołtysi, przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność na terenie gminy, lokalni działacze oraz członkowie organizacji pozarządowych działających w gminie. Podczas warsztatów pracowano nad wyznaczonymi wcześniej obszarami problemowymi. Ze zdiagnozowanych obszarów problemowych wynikają cele strategiczne, które podzielone są na cele operacyjne. Dla celów operacyjnych wyznaczone zostały zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów.

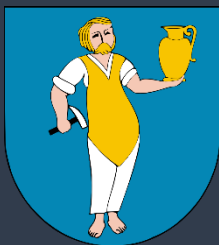
Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym zmian

wprowadzonych ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 poz. 1378, Dz. U. 2022 poz. 1079, Dz. U. 2024 poz. 862), oraz ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1688).

Na kolejnej stronie przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią.

STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY KOSZĘCIN

1

Na podstawie przeprowadzonej Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Koszęcin zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz obszary problemowe dotyczące gminy i jego najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym opracowane w oparciu o Diagnozę. Wnioski stanowią podstawę do wyznaczenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Wnioski z Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Koszęcin w wymiarze przestrzennym:

- Gmina Koszęcin jest gminą wiejską, położoną w północnej części województwa śląskiego i w południowo-wschodniej części powiatu lublinieckiego. Siedziba gminy znajduje się w miejscowości Koszęcin.
- Powierzchnia całkowita gminy wynosi 129 km², czyli ok. 15,7% powierzchni powiatu.
- W Gminie Koszęcin przeważają obszary leśne (ok. 52% powierzchni gminy) oraz użytki rolne (ok. 40% powierzchni gminy). Tym samym tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) stanowią ok. 8% powierzchni gminy.
- W niedalekiej odległości od gminy znajduje się węzeł autostrady A1. Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie o numerach 906, 907 i 789.
- Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa i niepełne wyposażenie w ciągi pieszo-rowerowe powodują konieczność modernizacji nawierzchni i uzupełnienia infrastruktury okołodrogowej, co wpłynie na podniesienie bezpieczeństwa drogowego oraz komfort przemieszczania się w obrębie gminy.
- Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast są następujące: stolica województwa – Katowice – oddalona jest o ok. 55 km (ok. 1 h jazdy samochodem), Częstochowa – oddalona jest o ok. 30 km (ok. 40 min jazdy samochodem), z kolei miasto powiatowe – Lubliniec – oddalony jest o ok. 13 km (ok. 15 min jazdy samochodem).
- W gminie znajdują się trzy stacje kolejowe – w miejscowościach Koszęcin, Strzebiń i Rusinowice.
- Na terenie gminy organizowany jest darmowy transport publiczny.
- Niewystarczająco rozwinięta sieć światłowodowa i szerokopasmowa powoduje ograniczenia związane z jakością Internetu.
- W gminie obowiązuje 80 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają 21% jej powierzchni.
- W latach 2018-2022, według danych GUS, w Gminie Koszęcin wydano łącznie 74 decyzje o warunkach zabudowy (WZ), co stanowiło około 18,9% wszystkich wydanych WZ w powiecie lublinieckim. Od 2020 do 2022 roku w przeliczeniu na 1 tys.

mieszkańców gmina wydawała rocznie większą liczbę decyzji o warunkach zabudowy niż powiat lubliniecki.

- Estetyka wielu miejsc publicznych w gminie wymaga poprawy. W tym celu niezbędne jest nasadzenie kwiatów, klombów kwiatowych, zadbanie o stan elewacji budynków użyteczności publicznej i przystanków. Rekultywacji wymagają także tereny nieużytków (stawy) na terenie gminy.
- Na terenie gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody Jeleniak-Mikuliny, Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą wraz z otuliną, użytek ekologiczny Żwirowiska w Cieszowej, użytek ekologiczny Łąka Trzcionka, użytek ekologiczny Torfowisko Dubiele, użytek ekologiczny Torfowisko w Strzebinie oraz pomniki przyrody.
- W gminnej ewidencji zabytków znajduje się 108 nieruchomości zabytków architektury i budownictwa oraz 19 nieruchomości zabytków archeologicznych. Do najważniejszych zabytków położonych na terenie gminy zalicza się: Zespół Pałacowo-Parkowy w Koszęcinie, będący siedzibą Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, drewniane zabytkowe kościoły w Koszęcinie, Cieszowej i Bruśku oraz zabytkowy murowany kościół w Sadowie.
- Walory krajobrazowe i przyrodnicze gminy stwarzają potencjał dla rozwoju turystyki i rekreacji, z nastawieniem na turystykę weekendową i wakacyjną, w tym zwłaszcza dla mieszkańców aglomeracji śląskiej. Konieczny jest jednak rozwój infrastruktury turystycznej, w tym noclegowej oraz gastronomicznej.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Wnioski z Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Koszęcin w wymiarze gospodarczym:

- Zwiększająca się liczba przedsiębiorstw w gminie (z 1 024 podmiotów w 2017 roku do 1 191 podmiotów w 2022 roku) może świadczyć o poprawiających się warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej na jej terenie i aktywności mieszkańców.
- Wśród zarejestrowanych na obszarze Gminy Koszęcin podmiotów gospodarczych największy odsetek stanowią przedsiębiorstwa działające w branży związanej z budownictwem (Sekcja F).
- Z szacunkowych informacji urzędu gminy wynika, że na koniec 2022 roku dostępność mieszkańców do sieci wodociągowej wynosiła ok. 99,3%, a do sieci kanalizacyjnej – ok. 80,5%. Niektóre fragmenty sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wymagają remontów i modernizacji. Konieczna jest także rozbudowa tych sieci na obszarach nimi nieobjętych.
- Wśród znajdujących się na terenie gminy źródeł ciepła (dane na podstawie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków), około 45% z nich zasilane było paliwami stałymi. Biorąc jednak pod uwagę jedynie urządzenia grzewcze służące do centralnego ogrzewania, udział budynków ogrzewanych paliwami stałymi jest zdecydowanie

wyższy. Wykorzystywanie tego typu surowców do ogrzewania budynków mieszkalnych przyczynia się do zwiększonej emisji zanieczyszczeń, a w konsekwencji obniżenia jakości powietrza. W odpowiedzi na zainteresowanie mieszkańców oraz w celu zachowania wysokiej jakości powietrza na terenie gminy, konieczny jest rozwój odnawialnych źródeł energii.

- Prowadzona w gminie gospodarka komunalna jest dobrze rozwinięta. Należy jednak dalej podejmować działania zwiększające świadomość ekologiczną mieszkańców.
- Według Rankingu Wykorzystania Środków UE Przez Samorządy w latach 2014-2021 (opracowanego przez Pismo Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA¹), Gmina Koszęcin w analizowanym okresie otrzymała dotacje z UE w kwocie 1 186,46 zł per capita, zajmując tym samym 930. miejsce w kategorii gminy wiejskie (na 1 523 takich gmin).
- W latach 2018-2022 w Gminie Koszęcin dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca były mniejsze niż średnia dla wszystkich gmin w powiecie i województwie. Dodatkowo, w 2021 i 2023 r. wynik budżetu gminy był ujemny. Wartość nadwyżki operacyjnej w badanym okresie utrzymywała się średnio na poziomie 4 mln zł, choć od 2021 roku zaczęła stopniowo maleć. Jest to sygnał, że stabilność finansowa gminy się zmniejsza, choć jednocześnie zwiększa się jej samodzielność finansowa (rośnie udział dochodów własnych w budżecie gminy), co daje szansę na ustabilizowanie się sytuacji finansowej w przyszłości. Należy jednak mieć na uwadze, iż niestabilna sytuacja na rynku usług oraz rosnąca inflacja mogą wpłynąć na zwiększenie wydatków bieżących gminy, a w konsekwencji zmniejszenie się zdolności inwestycyjnych.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Wnioski z Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Koszęcin w wymiarze społecznym:

- Liczba mieszkańców gminy w latach 2018-2022 utrzymywała się na niemal stałym poziomie, w przeciwieństwie do powiatu lublinieckiego, gdzie liczba ta rokrocznie malała. W 2022 r. wartości przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców były ujemne w przypadku wszystkich gmin powiatu, natomiast saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców osiągnęło wartości ujemne w połowie gmin, w tym w Gminie Koszęcin.
- W latach 2018-2022 udział mieszkańców w wieku 25-34 lata w ludności ogółem gminy zmniejszył się o ponad 2 p.p., natomiast stosunek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym zwiększył się o prawie 3 p.p. Taki trend może doprowadzić do braku zastępowalności pokoleń na rynku pracy, a w konsekwencji pogarszania się sytuacji gospodarczej gminy.

¹ https://wspolnota.org.pl/fileadmin/user_upload/Nr_22-2022_Wydatki_ze_srodkow_UE.pdf

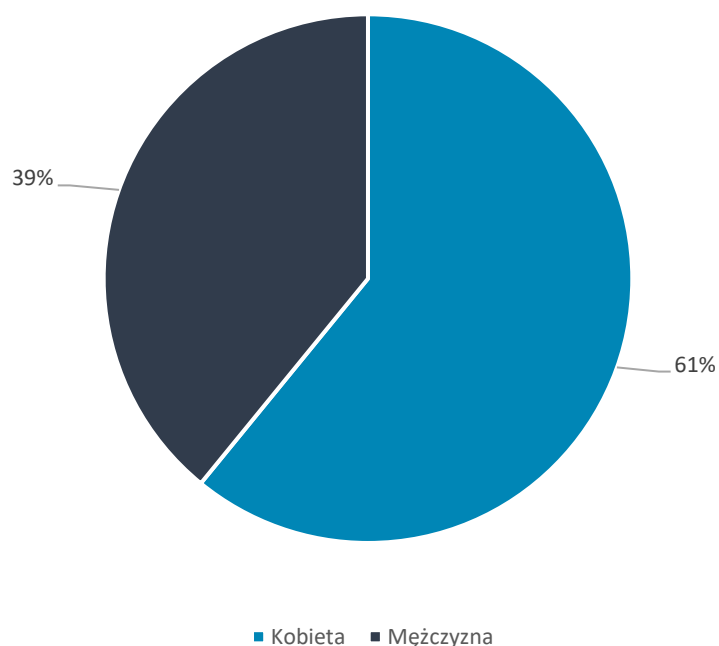
- Wskazane trendy demograficzne są charakterystyczne dla całego kraju i kształtują się podobnie – odpływ mieszkańców (w szczególności młodych ludzi) do dużych miast, zmniejszająca się liczba dzieci, młodzieży i osób w wieku produkcyjnym, rosnąca liczba seniorów. Zatrzymanie wskazanych przemian demograficznych jest dużym wyzwaniem dla samorządu, a podejmowane działania należy planować w sposób kompleksowy, odpowiadający potrzebom wszystkich grup społecznych.
- Rosnąca liczba seniorów prowadzić może do różnego rodzaju wyzwań, związanych np. z obciążeniem systemu finansów publicznych poprzez wzrost kosztów opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych oraz koniecznością rozwoju polityki senioralnej i aktywizacji osób starszych, co przeciwdziałać ma wykluczeniu społecznemu seniorów oraz podnoszeniu jakości ich życia.
- Młodzi mieszkańcy stanowią siłę napędową rozwoju gospodarczego (podejmują zatrudnienie, zakładają działalności) oraz wpływają na kształtowanie się sytuacji demograficznej (zakładają rodziny). Kluczowe jest zatem stworzenie warunków zachęcających młode osoby do zamieszkania na terenie gminy czy powrotu po studiach do rodzinnej gminy, co przyczynić się może do poprawy sytuacji gospodarczej i dodatniego przyrostu naturalnego. Zatrzymanie odpływu mieszkańców możliwe będzie tylko poprzez zapewnienie im odpowiedniej infrastruktury społecznej, komunikacyjnej i technicznej oraz opartych o nią wysokiej jakości usług, a w stosunku do ludzi młodych – w szczególności zapewnienie atrakcyjnych miejsc pracy oraz dobrych warunków mieszkaniowych.
- W gminie funkcjonują dwa kluby dziecięce oraz dziewięć przedszkoli. Zgodnie z danymi GUS udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat wyniósł w gminie w 2022 roku 90,0%, czyli mniej niż średnia gmin w powiecie (93,4%) i województwie (95,1%).
- Oferta szkół podstawowych w Gminie Koszęcin jest dobrze rozwinięta i oceniana pozytywnie, zarówno pod względem jakości nauczania, jak i jakości infrastruktury szkolnej i bazy dydaktycznej. Należy jednak stale podnosić jakość nauczania oraz wprowadzać ciekawe, innowacyjne metody pracy, co może przełożyć się na zapewnienie dzieciom dobrego startu w przyszłość. Niektóre budynki placówek oświatowych wymagają ponadto termomodernizacji oraz dostosowania pod względem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- Podmiotami realizującymi zadania w dziedzinie kultury, sportu, rekreacji, edukacji pozaszkolnej w gminie są: Dom Kultury im. Walentego Roździeńskiego w Koszęcinie, Dom Kultury w Strzebinie, Gminna Biblioteka Publiczna w Koszęcinie wraz z filiami w Strzebinie, Sadowie, Rusinowicach oraz Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Koszęcinie.
- Na terenie gminy realizowana jest bogata oferta zajęć rozwijających pasje i zainteresowania, odbywają się tu wydarzenia kulturalne i sportowe, odpowiadające potrzebom mieszkańców. Rozwoju wymaga natomiast infrastruktura rekreacyjno-turystyczna.

- W Zespole Pałacowo-Parkowym w Koszęcinie swoją siedzibę ma Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”, jeden z dwóch największych zespołów folklorystycznych w Polsce.
- W gminie funkcjonuje także Ośrodek Kultury i Edukacji Regionalnej „U Myrcika”, prowadzony przez Jana Myrcika.
- Na terenie Gminy Koszęcin prężnie działają organizacje pozarządowe. Są to m.in. kluby piłkarskie, oddziały Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr, Regionalnego Związku Pszczelarzy i stowarzyszenia działające na rzecz rozwoju/odnowy sołectw i wsi. Działania tych organizacji nie tylko wspierają rozwój gminy, ale również przyczyniają się do zwiększenia integracji wśród mieszkańców i poszczególnych grup społecznych oraz walki z wykluczeniem społecznym.
- Na terenie Gminy Koszęcin działa 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Zapewnienie odpowiedniego wyposażenia oraz ciągłego doskonalenia umiejętności funkcjonariuszy Ochotniczej Straży Pożarnej stanowi kluczowy element efektywnej ochrony mieszkańców. Inwestycje w nowoczesny sprzęt, regularne szkolenia z zakresu ratownictwa i zarządzania kryzysowego oraz rozwój umiejętności interpersonalnych mogą zwiększyć skuteczność interwencji i minimalizować potencjalne zagrożenia dla ludności.
- Podstawową opiekę zdrowotną w gminie zapewniają trzy niepubliczne ośrodki zdrowia. Dodatkowo, w Koszęcinie funkcjonuje Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny, natomiast w Rusinowicach – Ośrodek Rehabilitacyjny pw. Św. Rafała Archanioła. Najbliższy szpital zlokalizowany jest natomiast w miejscowości Lubliniec.
- Jednostką zapewniającą pomoc społeczną i usługi socjalne w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszęcinie.

4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych

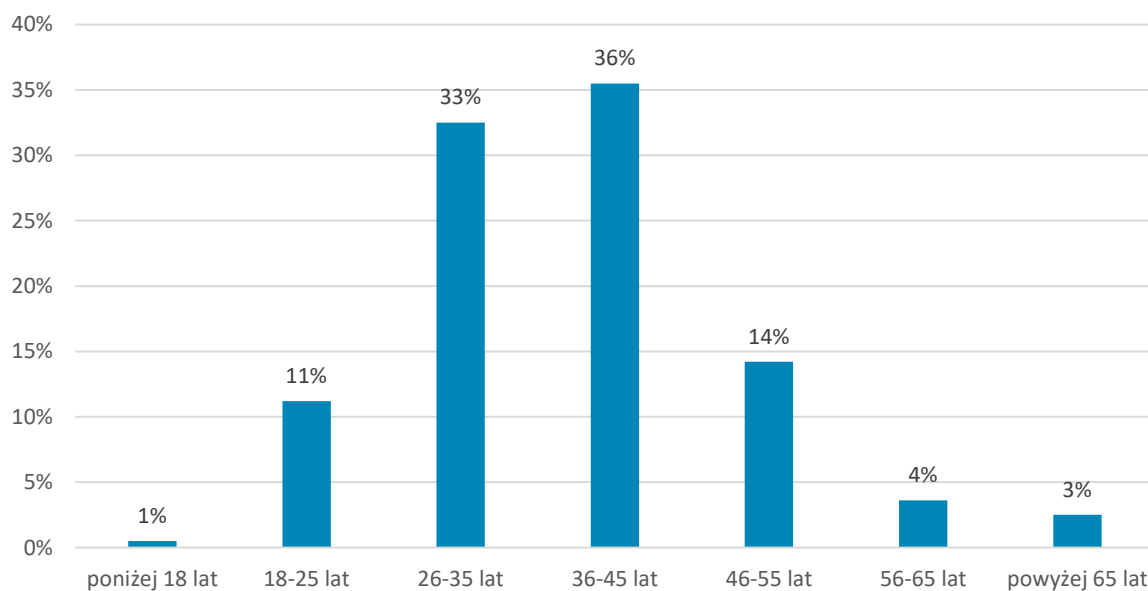
Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Koszęcin przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były w dniach **od 18 lipca do 18 sierpnia 2024 roku**.

Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie w badaniach wzięło udział 197 osób. Większą część respondentów stanowiły kobiety (61%), natomiast pod względem wieku największą grupę stanowiły osoby w przedziale 36-45 lat (36%). Większość respondentów stanowiły osoby pracujące (74%). Wzór kwestionariusza ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do Strategii.

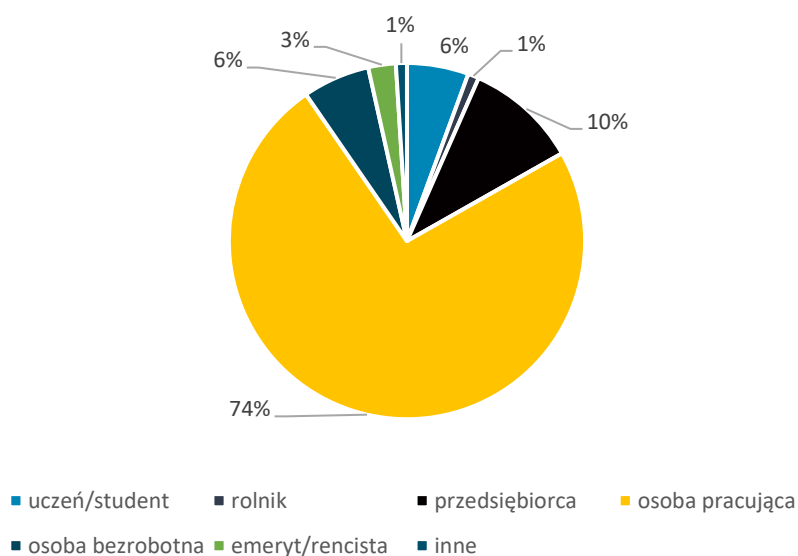
Ryc. 1. Podział respondentów ze względu na płeć

Źródło: opracowanie własne.

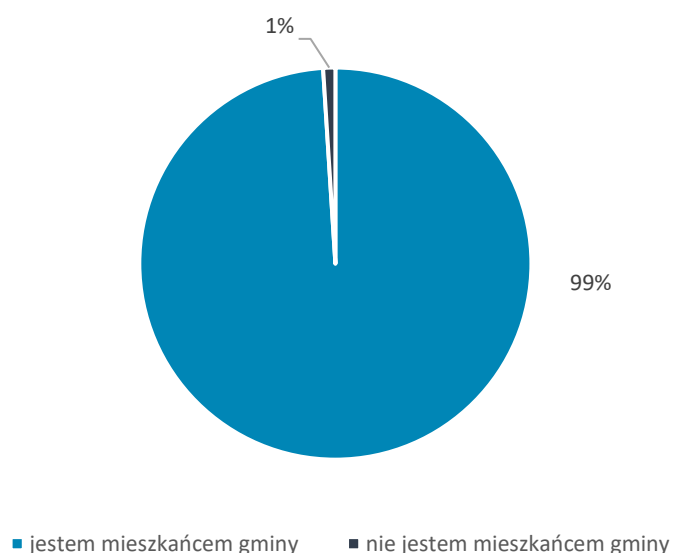
Ryc. 2. Podział respondentów ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 3. Podział respondentów ze względu na status na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne.

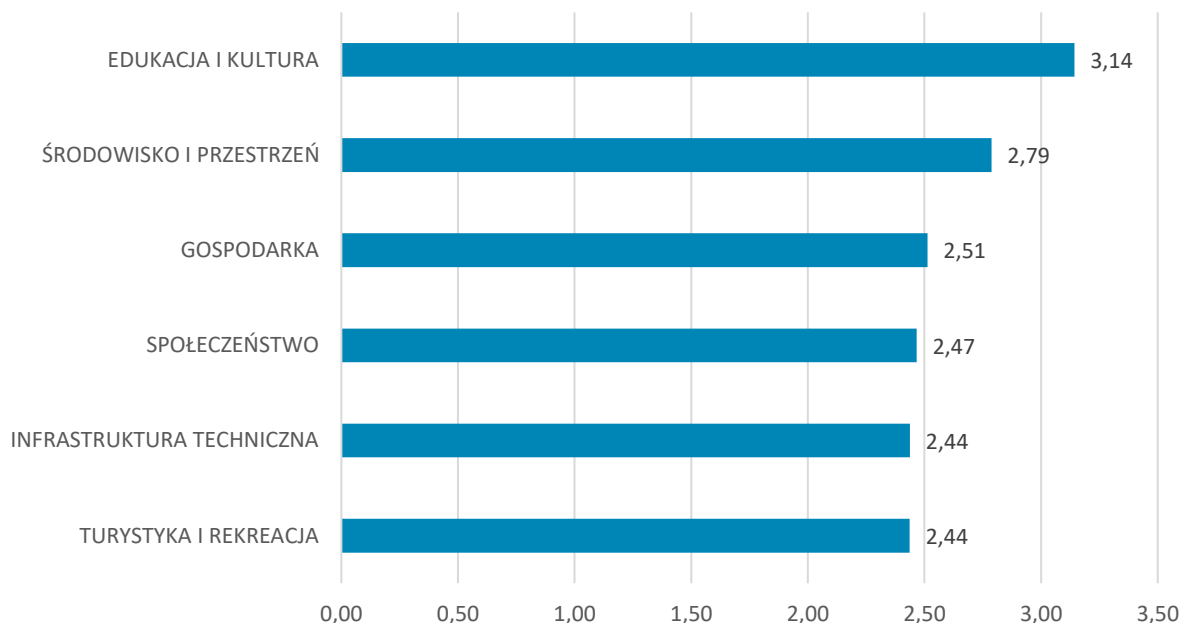

Ryc. 4. Podział respondentów ze względu na miejsce zamieszkania

Źródło: opracowanie własne.

4.1. Ocena sytuacji gminy

W skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy Gminy Koszęcin najlepiej ocenili działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wyniosła 3,14), z kolei najgorzej turystykę i rekreację oraz infrastrukturę techniczną (2,44). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,47 do 2,79. Średni wynik dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,75.

Ryc. 5. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Tabela poniżej przedstawia średnie oceny poszczególnych elementów znajdujących się w danym obszarze. Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów został dostęp do sieci gazowej (1,59). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie systemu ścieżek rowerowych, możliwości zawodowych dla osób z wyższym wykształceniem, bezpieczeństwa przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych, działań promocyjnych gminy, wsparcia osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny), oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży i dorosłych oraz możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren gminy. Średnie oceny wszystkich z wyżej wymienionych aspektów wyniosły poniżej 2,00.

Tab. 1. Oceny poszczególnych podobszarów w Gminie Koszęcin

Społeczeństwo	Ocena
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,964
Bezpieczeństwo publiczne	2,962
Dostępność budynków administracji publicznej	2,864
Jakość opieki żłobkowej	2,781
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	2,645
Skuteczność działania pomocy społecznej	2,640
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)	2,320
Wsparcie osób starszych (np. DPS, Klub Seniora)	2,279
Dostęp do żłobków/klubów malucha	2,164
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	2,098
Możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren gminy	1,965

Wsparcie osób niesamodzielných (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	1,914
Gospodarka	Ocena
Dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	3,714
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,759
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,732
Funkcjonowanie transportu zbiorowego	2,542
Atrakcyjność inwestycyjna	2,385
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy	2,342
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	2,321
Możliwość uzyskania zatrudnienia	2,005
Możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,813
Środowisko i przestrzeń	Ocena
Walory środowiska przyrodniczego	3,979
Dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,492
Czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,113
System odbioru odpadów	2,990
Jakość powietrza	2,841
Estetyka (czystość na obszarach publicznych)	2,805
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,551
Efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,480
Rozwój odnawialnych źródeł energii	2,476
Świadomość ekologiczna mieszkańców	2,335
Oferta w działaniach wspierających ochronę środowiska, np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła	2,209
Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)	2,173
Infrastruktura techniczna	Ocena
Dostęp do szerokopasmowego Internetu	3,429
Dostępność/jakość sieci wodociągowej	3,134
Dostępność/jakość sieci kanalizacyjnej	2,865
Stan dróg	2,289
Mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	2,000
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	1,816
Dostępność/jakość sieci gazowej	1,529
Turystyka i rekreacja	Ocena
Atrakcyjność turystyczna	3,469
Poziom bazy gastronomicznej	3,020
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	2,974
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	2,824
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	2,597
Oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	2,420

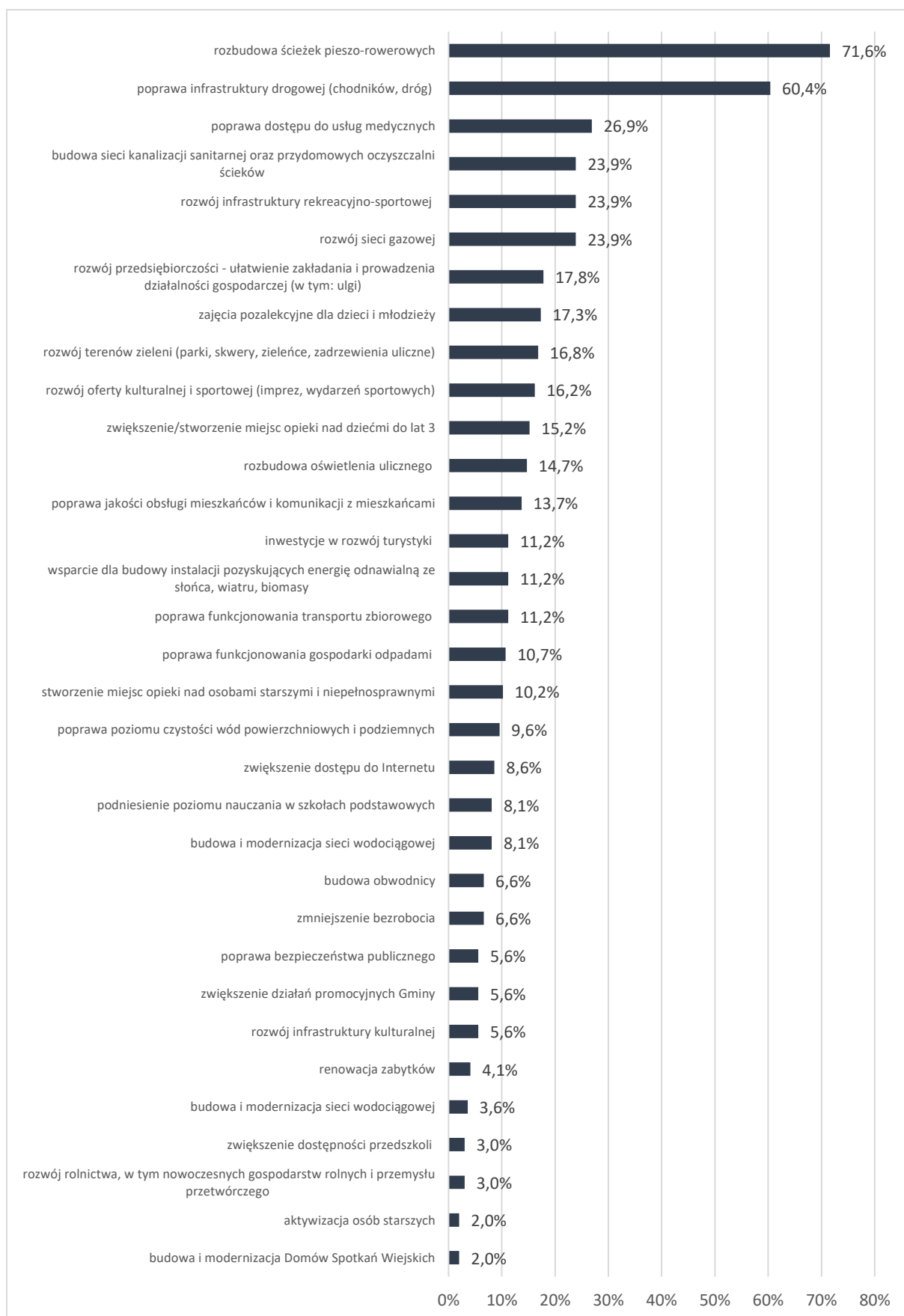
Oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	2,239
Jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych	2,205
Oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	1,995
Oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	1,951
Działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	1,821
System ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)	1,723
Edukacja i Kultura	
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,030
Jakość edukacji przedszkolnej	3,636
Dostęp do edukacji przedszkolnej	3,630
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,510
Jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,404
Działalność domu kultury i biblioteki	3,331
Jakość infrastruktury przedszkolnej	3,228
Organizacja dowozu dzieci do szkół	2,943
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie (godziny i dni otwarcia, itp.)	2,872
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	2,792
Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia, itp.) w szkołach	2,752
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,698
Działalność Domów Spotkań Wiejskich	2,652
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie	2,516

Źródło: opracowanie własne.

Żadna dziedzina funkcjonowania gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców uzyskał dostęp do edukacji w szkołach podstawowych, walory środowiska przyrodniczego, dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze) oraz jakość edukacji przedszkolnej.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

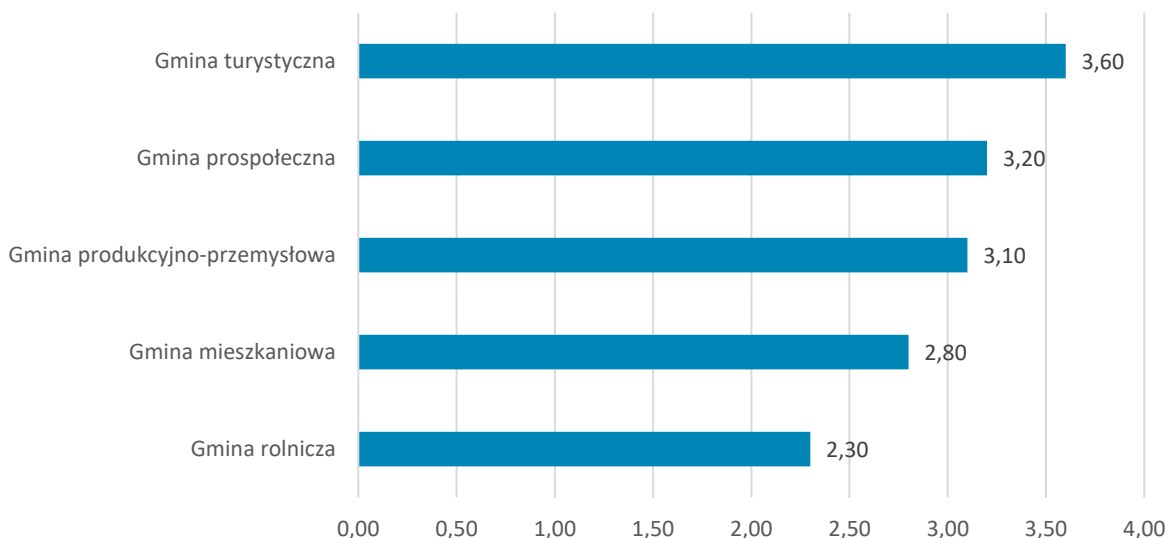
W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe gminy. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych, poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg) i poprawa dostępu do usług medycznych.

Ryc. 6. Główne priorytety rozwoju Gminy Koszęcin według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

W ankiecie należało również wskazać element, który mógłby zostać wizytówką gminy. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Koszęcinie, lasy, tereny zielone oraz Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny. Ostatnią część ankiety stanowiło uszeregowanie profili rozwoju gminy do 2035 według ich ważności. Wyniki wskazują, że Gmina Koszęcin powinna przede wszystkim dążyć do rozwoju turystyki oraz prospołecznego charakteru.

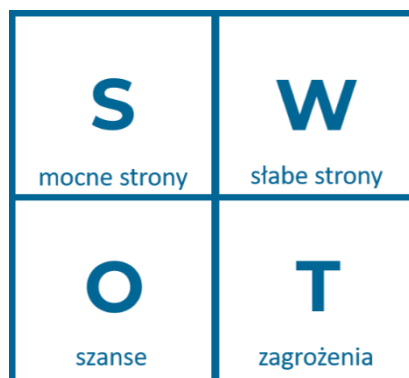
Ryc. 7. Priorytety rozwoju gminy Koszęcin do 2035 roku według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. *strengths*)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **W (ang. *weaknesses*)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **O (ang. *opportunities*)** – szanse: wszystko to, co stwarza szanse korzystnych zmian, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy;
- **T (ang. *threats*)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnych zmian, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

Informacje te pochodziły z:

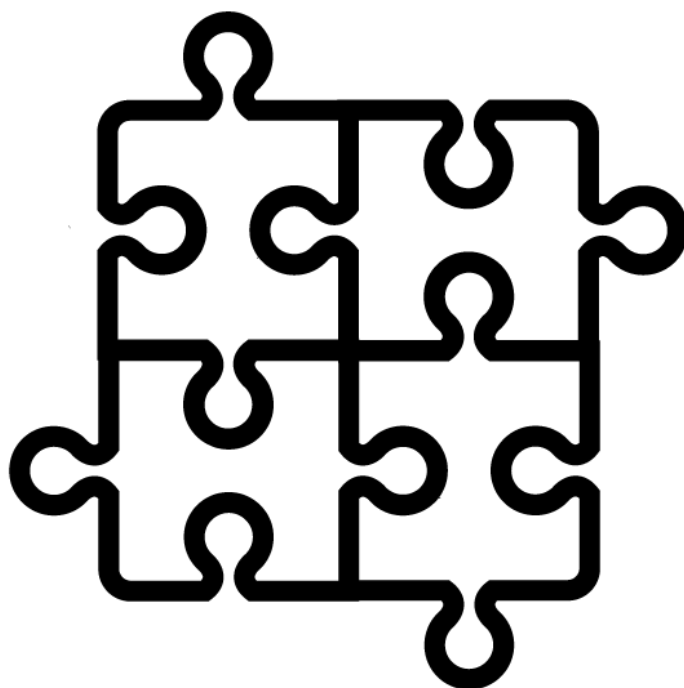
- wniosków zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Koszęcin,
- danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z urzędu Gminy Koszęcin, a także ze źródeł zewnętrznych,
- wyników badań ankietowych,
- warsztatów strategicznych, które odbyły się w dniu 20 sierpnia 2024 roku.

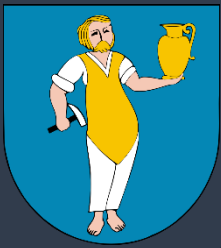
Analizę SWOT dla Gminy Koszęcin przedstawia poniższe zestawienie:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• funkcjonowanie Zespołu Pieśni i Tańca "Śląsk" im. Stanisława Hadyny, jednego z największych zespołów folklorystycznych w Polsce, mającego siedzibę w zespole pałacowo-parkowym w Koszęcinie, • walory kulturowe i krajobrazowe, dające szansę na rozwój usług czasu wolnego, rekreacji i turystyki, • darmowy transport na terenie gminy, • funkcjonowanie linii kolejowej oraz dworców kolejowych w Koszęcinie, Strzebinie i Rusinowicach, • wysoki stopień zwodociągowania gminy, • dobra organizacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi i rosnący udział odpadów zbieranych w sposób selektywny, • wysoka aktywność organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. Dobra współpraca środowisk lokalnych oraz samoorganizowanie się społeczności (w szczególności LGD „Leśna	• postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego, skutkujący koniecznością dostosowania usług społecznych dla seniorów, • niezadowalająca jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej (chodniki, oświetlenie, itd.) i wynikające z tego obniżenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, • brak obwodnicy Koszęcina, co wpływa na zwiększony poziom hałasu, zanieczyszczeń powietrza i zmniejszone bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego w centrum miejscowości, • brak odpowiedniej liczby miejsc parkingowych, • niewystarczająca sieć tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych dających możliwość poruszania się alternatywnymi środkami transportu,

Kraina Górnego Śląska”, lokalne KGW i OSP), • prężnie działające instytucje kulturalne, tj. Domy Kultury w Koszęcinie i Strzebiniu oraz Gminna Biblioteka Publiczna, zaspokajające potrzeby mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych w zakresie kultury, • bogata oferta wydarzeń kulturalno-sportowych umożliwiającą aktywny wypoczynek mieszkańcom gminy, • dobry dostęp do infrastruktury społecznej, tj. domów spotkań wiejskich, siłowni zewnętrznych, boisk i placów zabaw, • bogata oferta sportowa, • dobry dostęp do infrastruktury sportowej, • dobre warunki lokalowe szkół na terenie gminy, • funkcjonujące na terenie gminy jednostki OSP, wpływające na poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ale też integrację społeczeństwa oraz kształtowanie zaangażowanych postaw i wymianę doświadczeń pomiędzy pokoleniami, • dobrze funkcjonująca opieka i pomoc społeczna, • ośrodki rehabilitacyjne na terenie gminy.	• niewystarczająco rozwinięta sieć gazowa i teleinformatyczna, • niewystarczające dostosowanie terenów inwestycyjnych do potrzeb, • rosnące koszty utrzymania oświaty, przy malejącym udziale środków budżetu państwa, • niewystarczający stopień termomodernizacji placówek oświatowych i budynków użyteczności publicznej, • zła jakość powietrza, • niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna i rekreacyjna, • zły stan techniczny obiektów zabytkowych, • brak dostępności w wymiarze architektonicznym i informacyjnym do gminnych obiektów użyteczności publicznej; niedostosowanie infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami, • brak dziennych domów opieki dla osób starszych, • brak ośrodków interwencji kryzysowej, • działalność na terenie gminy niewielu placówek medycznych, które nie zapewniają wystarczającego dostępu do usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej; utrudniony dostęp do specjalistów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• zwiększająca się świadomość ekologiczna mieszkańców oraz ich postawy przyjazne środowisku, • rozwój alternatywnych źródeł energii, wspieranych ogólnopolskimi, w tym rządowymi, programami wsparcia działań proekologicznych, • pozytywne trendy społeczne w zakresie zwiększania się świadomości dotyczącej ochrony środowiska wśród najmłodszych grup społecznych,	• postępujące zmiany klimatu, skutkujące m.in. anomaliami pogodowymi, suszą, powodzią, • wpływ czynników zewnętrznych o zasięgu globalnym na sytuację społeczno-gospodarczą regionu (np. epidemia, konflikty zbrojne), • wzrost liczby bezrobotnych oraz zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie polskim, spowodowane słabnącym tempem rozwoju gospodarczego kraju, • zmiany systemu prawnego dotyczące funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego w Polsce,

• stopniowa zmiana nastawienia społeczności do współodpowiedzialności za lokalną wspólnotę i do aktywności społecznej, • dofinansowania wewnętrzne i zewnętrzne wspierające rozwój OZE (m.in. program „Czyste powietrze”) i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne; dofinansowania inwestycji dotyczących małej retencji, • współpraca w ramach LGD oraz stowarzyszeń międzygminnych (rozwój gospodarczy, aktywizacja mieszkańców, promocja gminy), • wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych.	• zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi, m.in. w związku z rosnącą inflacją, stałymi wzrostami kosztów energii elektrycznej i gazu oraz kosztów pracowniczych, • ograniczony wpływ na infrastrukturę drogową – potencjalne trudności w skomunikowaniu i modernizacji dróg, • odpływ osób młodych oraz pracowników do dużych ośrodków miejskich, ze względu na dostęp do uczelni wyższych oraz większych możliwości znalezienia zatrudnienia.

STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY KOSZĘCIN

2

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 została opracowana na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji gminy, analizy SWOT i badań ankietowych oraz przeprowadzonego wywiadu pogłębionego i warsztatów strategicznych. Podczas przeprowadzanych prac zwracano uwagę zarówno na potencjały gminy (jej silne strony, pozwalające na wykorzystanie szans dla przyszłego rozwoju), jak również problemy (słabe strony, stanowiące zagrożenia dla jej dalszego rozwoju). W procesie strategicznym określono także MISJĘ oraz WIZJĘ Gminy Koszęcin, które na późniejszym etapie prac stanowiły drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych.

Misja to element Strategii, który wskazuje na najważniejsze kierunki rozwoju gminy. Skupione są w niej wszystkie podstawowe wartości, które przyświecają władzom Gminy Koszęcin i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Misja wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, jaką należy podjąć do osiągnięcia wizji. Zawiera w sobie odpowiedź na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Koszęcin** brzmi następująco:

Misją Gminy Koszęcin jest stworzenie przyjaznego i optymalnego miejsca do życia, poprzez rozwój gminy atrakcyjnej turystycznie i inwestycyjnie, pielęgnującej tradycje i tożsamość lokalną oraz walory przyrodnicze.

W procesie powstawania dokumentu istotne było również stworzenie wizji, czyli obrazu gminy, który będzie efektem realizacji przyjętej strategii rozwoju. **Wizja** ukazuje Gminę Koszęcin w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu wyznaczonych przez władze celów.

Wizja gminy:

- obrazuje stan docelowy gminy w 2035 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

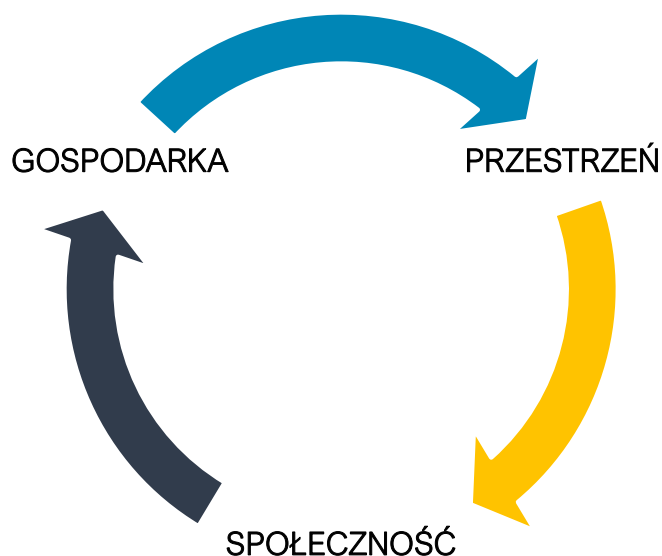
Wizja Gminy Koszęcin brzmi następująco:

Gmina Koszęcin – kluczowy ośrodek kulturalno-turystyczny województwa śląskiego, który w pełni wykorzystuje swój „zielony” potencjał oraz energię i zaangażowanie lokalnej społeczności.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Koszęcin, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (nazywane celami operacyjnymi), które wskazują konkretne działania do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy Koszęcin cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego, a realizacja zadań w sferze przestrzennej będzie z kolei wynikać z uwarunkowań ekonomicznych oraz społecznych.

Na kolejnej stronie zaprezentowano cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju Gminy Koszęcin. Do każdego z celów operacyjnych wskazano szereg kierunków działań wraz z oczekiwanymi rezultatami oraz wskaźnikami ich osiągnięcia, które pomogą monitorować stopień spełnienia zaplanowanych założeń.

Wymiar przestrzenny

CEL STRATEGICZNY I

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE, CZYSTYM ŚRODOWISKU I PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI

CELE OPERACYJNE

- I.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej
- I.2. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna
- I.3. Poprawa jakości stanu środowiska przyrodniczego

Wymiar gospodarczy

CEL STRATEGICZNY II

POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I INWESTYCYJNEJ GMINY

CELE OPERACYJNE

- II.1. Aktywizacja gospodarcza gminy
- II.2. Wzmocnienie znaczenia turystyki w rozwoju gospodarczym gminy

Wymiar społeczny

CEL STRATEGICZNY III

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ

CELE OPERACYJNE

- III.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi
- III.2. Usprawnienie działania systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej
- III.3. Działania na rzecz rozwoju kultury i integracji mieszkańców gminy

CEL STRATEGICZNY I

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE, CZYSTYM ŚRODOWISKU I PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI

CEL OPERACYJNY I.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I SIECIOWEJ

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
• budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, • budowa miejsc parkingowych, • budowa obwodnicy Koszęcina, • poprawa oznakowania miejscowości w gminie, • budowa, rozbudowa i przebudowa tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne, itp.), • współpraca z zarządcami dróg wyższych kategorii, które zlokalizowane są na terenie gminy, • optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców, • budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, • wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w miejscach, gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej, • budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami, • budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych, • współpraca z operatorami i wypracowanie rozwiązań ułatwiających rozwój wysokiej jakości Internetu bezprzewodowego na terenie gminy;	• rozbudowana sieć drogowa na terenie gminy, • poprawa stanu i jakości dróg na terenie gminy, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego oraz pieszego, • poprawa dostępności komunikacyjnej gminy, • zwiększenie poziomu objęcia gminy siecią kanalizacyjną, • poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb dzięki uporządkowanej gospodarce kanalizacyjnej, • zwiększenie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, • wysoka jakość dostępu do Internetu na terenie gminy;	• długość wybudowanych dróg (km), • długość wyremontowanych dróg (km), • długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km), • długość wybudowanych chodników (km), • liczba połączeń transportu zbiorowego (szt.), • liczba kierunków połączeń transportu zbiorowego (szt.), • długość rozbudowanej sieci wodociągowej (km), • długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (km), • liczba przydomowych oczyszczalni ścieków powstałych przy wsparciu gminy (szt.), • liczba zmodernizowanych/wybudowanych stacji uzdatniania wody (szt.), • długość wybudowanych i przebudowanych rowów melioracyjnych (km), • liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (szt.), • długość wybudowanej sieci światłowodowej (km), • długość wybudowanej sieci szerokopasmowej (km) • średnia prędkość łącza internetowego (Gb/s).

CEL OPERACYJNY I.2. ŚWIADOMA I AKTYWNA POLITYKA PRZESTRZENNA

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
- regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie planu ogólnego, - podnoszenie świadomości mieszkańców gminy dotyczące dbałości o elementy wpływające na poczucie ładu przestrzennego i estetyki miejsca, - opracowanie programu rewitalizacji, - poprawa estetyki wszystkich miejscowości poprzez: - nasadzenia kwiatów i klombów, - zwiększenie liczby pojemników na odpady w strategicznych/publicznych miejscach, - poprawa estetyki elewacji budynków użyteczności publicznej i przystanków, - budowa nowego urzędu gminy lub zakup i adaptacja nowego budynku, - budowa cmentarza komunalnego w Koszęcinie, - zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych, - rekultywacja stawów, żwirowisk i nieużytków na terenie gminy;	- zwiększenie funkcjonalności przestrzeni gminy, - uspójnienie polityki przestrzennej, - poprawa estetyki przestrzeni publicznych, - zwiększenie dostępu do mieszkań komunalnych i socjalnych;	- stopień opracowania planu ogólnego (%), - liczba nowo wprowadzonych klombów kwiatowych (szt.), - liczba nowych pojemników na odpady w miejscach publicznych (szt.), - budowa cmentarza komunalnego (tak/nie), - liczba mieszkań komunalnych i socjalnych (szt.), - udział zrehabilitowanej powierzchni w całkowitej powierzchni gminy przeznaczonej do rekultywacji (%).

CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
- podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE, - wymiana nieefektywnych źródeł ciepła, - promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii wśród różnych grup społecznych, - monitorowanie jakości powietrza, - ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, - przywracanie dawnych cieków wodnych, - wsparcie mieszkańców w zagospodarowaniu wód opadowych i ich magazynowaniu;	- zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy, - wzrost wykorzystania i zastosowania odnawialnych źródeł energii, - poprawa jakości wody, powietrza i gleby na terenie gminy, - zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska naturalnego;	- liczba budynków poddana termomodernizacji (szt.), - liczba przedsięwzięć zorganizowanych na rzecz upowszechniania edukacji ekologicznej (szt.), - liczba dni, w których nie przekroczono dopuszczalnej zawartości pyłów zawieszonych w powietrzu (dni), - liczba wprowadzonych elementów błękitno-zielonej infrastruktury (szt.), - liczba nowopowstałych instalacji OZE (szt.).

CEL STRATEGICZNY II

POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I INWESTYCYJNEJ GMINY

CEL OPERACYJNY II.1. AKTYWIZACJA GOSPODARCZA GMINY

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
- wyznaczenie, uzbrojenie i przygotowanie do komercjalizacji terenów inwestycyjnych, - stworzenie inkubatora przedsiębiorczości, - stworzenie wachlarza zachęt dla założenia i prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorców (np. obniżenie podatków od nieruchomości przeznaczonych na działalność gospodarczą);	- zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie gminy, - aktywizacja gospodarcza mieszkańców gminy i powstawanie nowych podmiotów gospodarczych, - wzrost dochodów gminy, - zmniejszenie bezrobocia;	- liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy (szt.), - liczba przedsiębiorców korzystających z systemu ulg i zachęt (szt.), - udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (%).

CEL OPERACYJNY II.2. WZMOCNIENIE ZNACZENIA TURYSTYKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM GMINY

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
- opracowanie Strategii Promocji Gminy, - wytyczenie oznakowanych szlaków turystycznych, w oparciu o zabytki oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy, - modernizacja i rozwój istniejącej infrastruktury turystycznej, - zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego występujących na terenie gminy i zwiększenie ich rozpoznawalności, - opracowanie kalendarza cyklicznych imprez kulturalnych w oparciu o walory kulturowe oraz we współpracy z instytucjami i aktywistami lokalnymi, krzewiącymi dziedzictwo i tożsamość lokalną na terenie gminy oraz poza nią, - promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych, - prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki;	- zwiększenie zainteresowania gminą i wzrost jej rozpoznawalności, a w konsekwencji napływ nowych mieszkańców, odwiedzających oraz przedsiębiorców, - zwiększenie świadomości dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz jego utrwalanie, - wzrost rozpoznawalności gminy dzięki wykorzystywaniu jej produktów lokalnych, - postrzeganie gminy jako miejsca odpowiedniego do realizacji turystyki weekendowej, - ochrona, rozwój i promowanie walorów turystycznych i usług turystycznych oraz dziedzictwa kulturowego;	- opracowanie Strategii Promocji Gminy (TAK/NIE), - długość nowo wytyczonych oznakowanych szlaków turystycznych (km), - liczba nowo wybudowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury turystycznej (szt.), - liczba zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego (szt.), - liczba cyklicznych imprez kulturalnych odbywających się na terenie gminy (szt.), - liczba przeprowadzonych inicjatyw promujących gminę (szt.), - liczba kanałów wykorzystywanych do promocji gminy (szt.).

CEL STRATEGICZNY III

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ

CEL OPERACYJNY III.1. WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY I OPIEKI NAD DZIEĆMI

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
- modernizacja i doposażenie obiektów przedszkolnych i szkolnych, w tym bazy dydaktycznej i sportowej, wspomagającej rozwój fizyczny i psychiczny dzieci i młodzieży, - zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, - wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli, - kontynuacja wsparcia dla uczniów zarówno uzdolnionych, jak i mierzących się z trudnościami w nauce, - promocja wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw obywatelskich wśród młodzieży;	- poprawa jakości bazy oświatowej i sportowej, umożliwiającej edukację na najwyższym poziomie oraz utrzymanie odpowiedniej kondycji fizycznej wśród dzieci, - zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych, odpowiadających potrzebom uczniów, - podniesienie jakości systemu kształcenia, - duże osiągnięcia uczniów w konkursach i egzaminach państwowych, - wysoce wykwalifikowana kadra pedagogiczna;	- poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej (%), - liczba dzieci korzystających z oferty pozalekcyjnej (os.), - liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury szkolnej (szt.), - liczba dzieci otrzymujących wsparcie w nauce (os.), - liczba dzieci otrzymujących stypendium naukowe (os.), - średni wynik egzaminu ósmoklasisty (%).

CEL OPERACYJNY III.2. DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU KULTURY I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW GMINY

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
- rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej odpowiadającej na potrzeby różnych grup wiekowych, np. poprzez rozbudowę bazy infrastrukturalnej GOSiR, organizację kina plenerowego, utworzenie amfiteatru, - budowa nowych lub wsparcie działalności oraz remonty świetlic i domów spotkań wiejskich, w tym opracowanie oferty kulturalnej w celu wykorzystania ich jako lokalnych centrów aktywności społecznej, - wyznaczenie nowych terenów rekreacyjnych w gminie,	- wzrost integracji społecznej i aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju gminy, - rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom mieszkańców, - zwiększenie znaczenia funkcjonujących na terenie gminy organizacji pozarządowych i liczby ich członków;	- liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych w roku (szt.), - liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych (os.), - liczba przedsięwzięć realizowanych w świetlicach i domach spotkań wiejskich (szt.), - powierzchnia przestrzeni rekreacyjnych w gminie (ha).

- wsparcie i współpraca z lokalnymi organizacjami pozarządowymi (NGO), - krzewienie wśród mieszkańców poczucia tożsamości lokalnej i poszanowania dla tradycji i dziedzictwa lokalnego, np. poprzez kontynuację kultywowania tradycji dożynkowych w każdym sołectwie, w tym zwyczaju przygotowywania korony dożynkowej, wykorzystanie istniejących obiektów w celu utworzenia muzeum, izby pamięci, wykorzystanie stajni pod działalność kulturalną;		
---	--	--

CEL OPERACYJNY III.3. USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ I POMOCY SPOŁECZNEJ

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
- zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej, - utworzenie dziennego ośrodka wsparcia, - wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia - programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez gminę, - zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin, - dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, - stworzenie świetlicy środowiskowej, - utworzenie dziennych domów opieki, - wsparcie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie opieki dziennej nad osobami starszymi i opieki wytchnieniowej, - zapewnienie wysokiej jakości wyposażenia oraz możliwości doskonalenia umiejętności funkcjonariuszy Ochotniczej Straży Pożarnej;	- rozwój działalności instytucji pomocy społecznej, odpowiadający potrzebom i problemom społecznym mieszkańców gminy, - zapewnienie usług opiekuńczych osobom potrzebującym wsparcia w codziennym życiu, - rozwój oferty usług skierowanych do seniorów, dostosowanej do ich potrzeb, - zintegrowanie społeczeństwa, zachęcanie do wzajemnego wspierania się, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - usamodzielnienie lub poprawa funkcjonowania osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, - poprawa dostępności do opieki medycznej, - zwiększenie skuteczności interwencji OSP;	- liczba osób objętych dzienną opieką (os.), - liczba opiekunów osób niesamodzielnych (szt.), - liczba podejmowanych inicjatyw w zakresie aktywizacji osób starszych (szt.), - liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej (os.), - liczba podjętych inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu (szt.), - liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-zdrowotnych (szt.), - liczba zakupionych elementów wyposażenia OSP (szt.), - liczba zorganizowanych szkoleń/kursów dla funkcjonariuszy OSP (szt.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Koszęcin. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Gmina Koszęcin jest gminą wiejską, położoną w północnej części województwa śląskiego, w południowej części powiatu lublinieckiego. Siedziba urzędu gminy znajduje się w Koszęcinie. Powierzchnia całkowita gminy wynosi 129 km² (czyli ok. 15,7% powierzchni powiatu), z czego lasy zajmują 51,7%, a użytki rolne 39,8%. Gmina Koszęcin graniczy z siedmioma gminami: g. miejską Lubliniec (powiat lubliniecki), g. wiejską Kochanowice (powiat lubliniecki), g. wiejską Herby (powiat lubliniecki), g. wiejską Boronów (powiat lubliniecki), g. miejsko-wiejską Woźniki (powiat lubliniecki), g. miejską Kalety (powiat tarnogórski) i g. wiejską Tworóg (powiat tarnogórski). Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie 789, 906 i 907. Droga nr 789 łączy miejscowości Brusiek oraz Lelów (powiat częstochowski), droga nr 906 biegnie z miejscowości Lubliniec do miejscowości Piasek, natomiast droga nr 907 łączy miejscowość Niewiesz w powiecie gliwickim oraz miejscowość Wygoda w powiecie częstochowskim. Uzupełnieniem tych dróg są drogi powiatowe oraz gminne. Na terenie miejscowości Koszęcin funkcjonuje dworzec kolejowy. Ponadto w granicach gminy znajdują się dwie stacje kolejowe – Rusinowice oraz Strzebiń.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego, Gmina Koszęcin leży na obszarze Wyżyn Polskich i na terenie podprovincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej, a także na obszarze makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. W węższej skali obszar gminy można podzielić również na 3 mezoregiony – Obniżenie Górnej Małej Panwi, Obniżenie Liwarty oraz Próg Woźnicki. Północna część gminy w największej części leży w mezoregionie Progu Woźnickiego, natomiast południowe tereny w przeważającej części znajdują się w mezoregionie Obniżenia Górnej Małej Panwi. Ponadto na terenie Gminy Koszęcin występują złoża kruszyw naturalnych. Znajdują się one w jej zachodniej części, w okolicach miejscowości Rusinowice, oraz w północno-wschodniej części, w okolicach Cieszowa. Na terenie jednostki występują również złoża surowców ilastych. Są one zlokalizowane we wschodniej części gminy, w okolicach miejscowości Strzebiń oraz w części północnej, w pobliżu miejscowości Wierzbie.

Na terenie gminy znajdują się obszary chronione, które są istotne dla zachowania lokalnej bioróżnorodności i zrównoważonego rozwoju, w tym przede wszystkim rezerwat przyrody Jeleniak Mikuliny. Znajduje się on w zachodniej części gminy i zajmuje powierzchnię 121 ha. W rezerwacie występują zbiorowiska leśne, wodne, szuwarowe i łąkowe. Obszar ten chroni cenne przyrodniczo torfowisko, będące stanowiskiem lęgowym żurawia zwyczajnego oraz bogato występującą pierwotną roślinność bagienną. Można tu wyszczególnić takie gatunki roślin jak: widłak goździsty, widłak jałowcowaty, bagnica torfowa i przygiętka biała. Unikatowe w tym miejscu są również rośliny mięsożerne, takie jak: rosiczka okrągłolistna, płwacz drobny, płwacz średni oraz płwacz zachodni.

Na obszarze Gminy Koszęcin znajduje się również Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą wraz z otuliną, który zlokalizowany jest w północnej części gminy i zajmuje powierzchnię 1827 ha. Park ten ma na celu ochronę kompleksów leśnych oraz łąk śródleśnych. Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą ma bardzo bogatą szatę roślinną. Aż 83% roślin na jego terenie jest gatunkami rodzimymi. Wśród nich można wyróżnić: śnieżyczkę przebiśnieg, wawrzynka wilczełyko, kozłka bżowego i czosnek niedźwiedzi. Na terenie tego obszaru występuje również subendemit, czyli gatunek, który występuje głównie w określonej strefie geograficznej. Jest nim brzoza czarna. Wśród fauny występującej na terenie parku można wyszczególnić 12 gatunków płazów, liczne gatunki ptaków i ssaków. Są to m.in. grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, bocian czarny, czapla biała, dudek, gronostaj, łasica i kuna leśna.

Wśród terenów ochrony przyrody na terenie Gminy Koszęcin można również wyróżnić 4 użytki ekologiczne. Są to: Żwirowiska w Cieszowej, Łąka Trzcionka, Torfowisko Dubiele i Torfowisko w Strzebinie.

Na terenie gminy znajduje się ponadto 30 pomników przyrody. Wśród nich znajdują się: dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, sosny pospolite, liczydło górskie, cisy pospolite, kasztanowiec zwyczajny, klon jawor oraz głązy narzutowe.

Gmina Koszęcin znajduje się w regionie wodnym Środkowej Odry oraz regionie wodnym Warty. Teren gminy wchodzi w skład obszaru dorzecza Odry. Główną oś hydrologiczną gminy stanowią ciek wodne Leśnica i Mała Panew. Przez gminę przepływa również kilka mniejszych cieków wodnych.

Gmina Koszęcin leży w granicach dziesięciu Jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które wyznaczono na podstawie „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętego Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. 2023 poz. 335). Podstawę klasyfikacji stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021 poz. 1475). Są to następujące JCWP:

- Stoła od źródła do Kanara (RW600009118163),
- Liswarta do Młynówki Kamińskiej (RW6000101816191),
- Lublinica (RW60001011829),
- Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy (RW600011118199),
- Dubielski Potok (RW600010118136),
- Leśnica (RW600010118149),
- Wilczarnia (RW6000101181529),
- Zimna Woda (RW600010118134),
- Babieniczka (RW600010118129),

- Dębinica (RW600009118168).

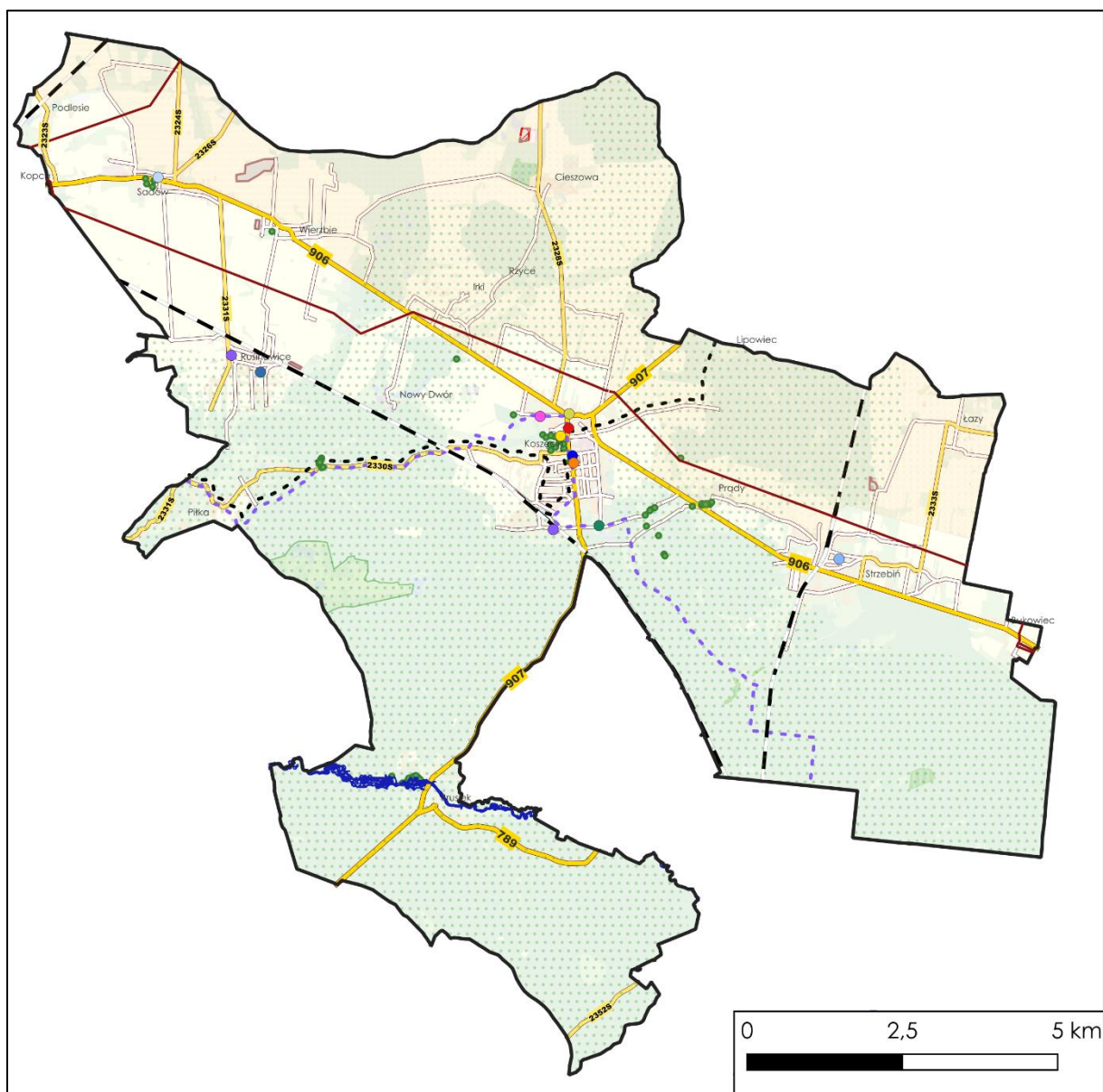
W granicach gminy znajdują się również fragmenty następujących głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP):

- GZWP Nr 327 „Zbiornik Lubliniec-Myszków”,
- GZWP Nr 328 „Dolina kopalna rzeki Mała Panew”.

Na terenie gminy znajdują się także obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, w tym:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%),
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - o obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (1%),
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (10%),
- obszary narażonego na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
- tereny leśne oraz tereny użytków zielonych.

Należy pamiętać, iż elementem utrudniającym przepływ wód powodziowych są drzewa. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Struktura sieci osadniczej
 □ granice Gminy Koszęcin
 Aa nazwy miejscowości

Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej
 — linie wysokiego napięcia
 ● Dom Kultury im. Walentego Roździeńskiego
 ● GOSiR
 ● Oczyszczalnia ścieków
 ● Posterunek Policji/OSP
 ● PSZOK
 ● Szkoła Podstawowa w Sadowie
 ● Urząd Gminy
 ● Zespół Szkolno-Przedszkolny w Koszęcinie
 ● Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rusinowicach
 ● Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzebinie
 ● Zespół Pieśni i Tańca "Śląsk"

Główne korytarze i elementy sieci transportowych:
 — linie kolejowe
 — wojewódzkie
 — powiatowe
 — gminne
 — szlaki turystyczne
 — Szlak Pomników Przyrody
 — Szlak Powstań Śląskich

Pokrycie terenu
 ■ zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
 ■ zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
 ■ zabudowa przemysłowo-składowa
 ■ zabudowa handlowo-usługowa
 ■ pozostała zabudowa
 ■ place i tereny komunikacyjne
 ■ tereny obsługi technicznej
 ■ grunty orne
 ■ łąki i tereny trawiaste
 ■ sady, plantacje i ogródki działkowe
 ■ lasy i zadrzewienia
 ■ wody powierzchniowe
 ■ nieużytki

System powiązań przyrodniczych
 ■ Rezerваты przyrody

Parki krajobrazowe
 ■ Użytki ekologiczne
 ■ Korytarze ekologiczne
 ■ Pomniki przyrody

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na których ryzyko powodzi jest
 ■ niskie i wynosi 0,2%
 ■ średnie i wynosi 1%
 ■ wysokie i wynosi 10%
 ■ granice złóż kopalin
 ■ tereny górnicze

Ryc. 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Koszęcin

Źródło: opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover 2018.

Zgodnie z treścią Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koszęcin, po zmianach, stanowiącego Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 684/LXIII/2023

Rady Gminy Koszęcin z dnia 14 czerwca 2023 r., na obszarze gminy wydzielono następujące obszary funkcjonalne:

- MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ML - tereny zabudowy mieszkaniowej rekreacyjnej (leśniskowej),
- MU - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
- U - tereny zabudowy usługowej,
- UA - tereny zabudowy usługowej administracji, oświaty i kultury,
- UK - tereny zabudowy usługowej kultury religijnej,
- UO - tereny zabudowy usługowej ochrony zdrowia,
- US - tereny usług sportu i rekreacji,
- P - tereny zabudowy produkcyjnej,
- IT - tereny infrastruktury technicznej,
- R - tereny rolnicze,
- ZL - tereny lasów,
- ZP - tereny zieleni urządzonej,
- ZN - tereny zieleni nieurządzonej (łąkowej, łąk, itp.),
- ZC - tereny cmentarzy,
- WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych (rzeki, jeziora, stawy, strumienie, kanały) oraz cieki wodne,
- TZ - tereny zamknięte.

Zgodnie z treścią Studium planuje się wyznaczenie na obszarze gminy nowych terenów pod zabudowę i opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój zabudowy mieszkaniowej przewiduje się głównie w miejscowościach Koszęcin, Strzebiń, Sadów i Rusinowice, dopuszcza się też możliwość rozszerzania w przyszłości terenów pod zabudowę mieszkaniową, które zostaną wyznaczone w dokumentach planistycznych (m.in. planie ogólnym, mającym od 2026 r. zastąpić studium), także w innych miejscowościach.

Zgodnie z treścią Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ Gmina Koszęcin została ujęta w następujących obszarach interwencji:

- 1) **Wiejski obszar funkcjonalny** – cechą charakterystyczną tych obszarów jest duża powierzchnia użytków rolnych oraz znaczna liczba ludności utrzymująca się z pracy w rolnictwie. Obszary rolnicze cechują się również zauważalnym różnicowaniem funkcji, obejmującym zarówno funkcje rolnicze, jak i pozarolnicze, co wynika ze specyfiki sieci osadniczej i profilu gospodarczego regionu. Te obszary funkcjonalne coraz bardziej jednak tracą swój pierwotny charakter rolniczy w wyniku procesów urbanizacyjnych, w tym postępującej suburbanizacji,

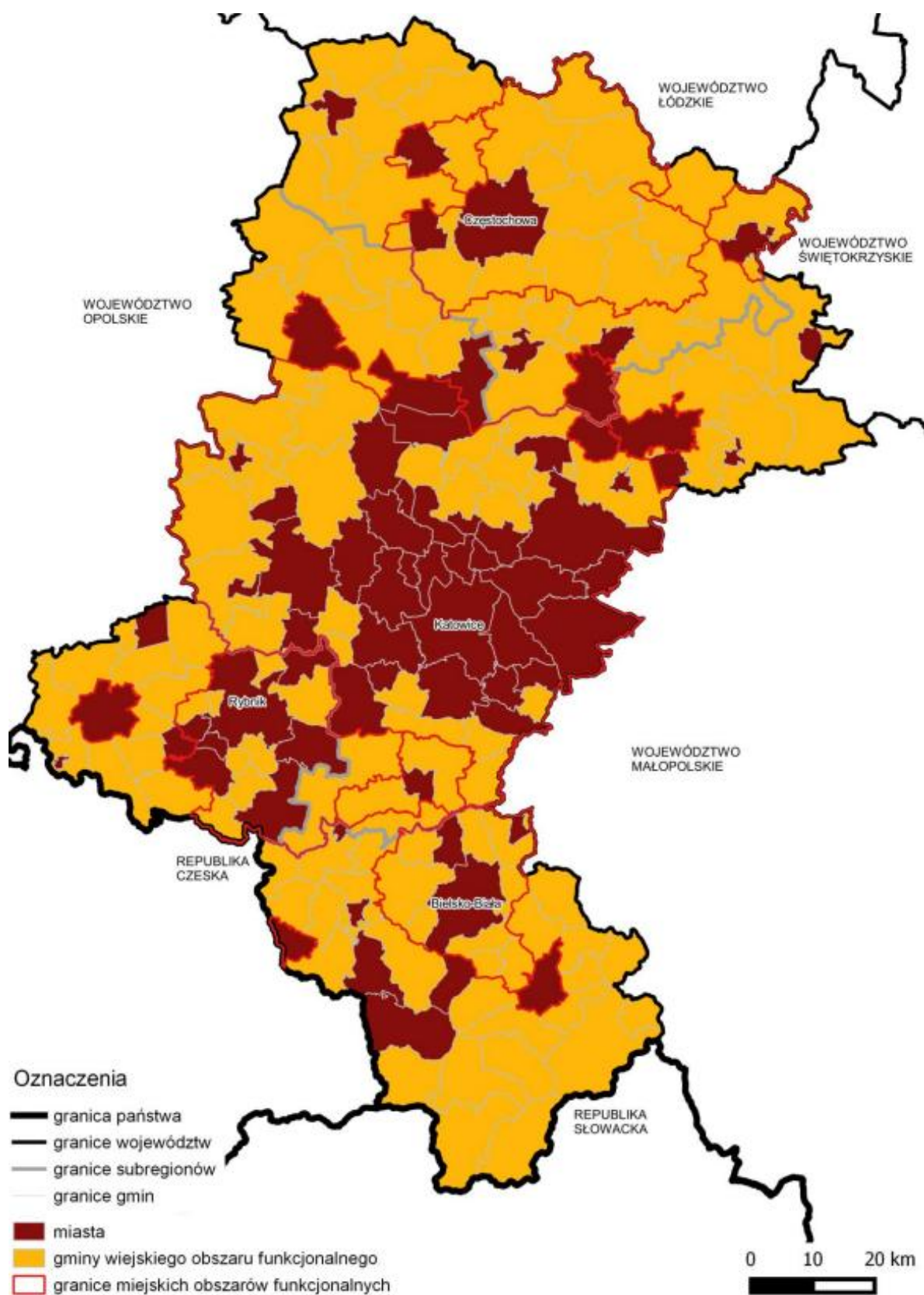
2) **Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej:**

- a. **Obszar terenów zamkniętych** – to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych,
- b. **Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi** – w skład tego obszaru funkcjonalnego wchodzi gminy, które są najbardziej zagrożone wystąpieniem powodzi w skali województwa,

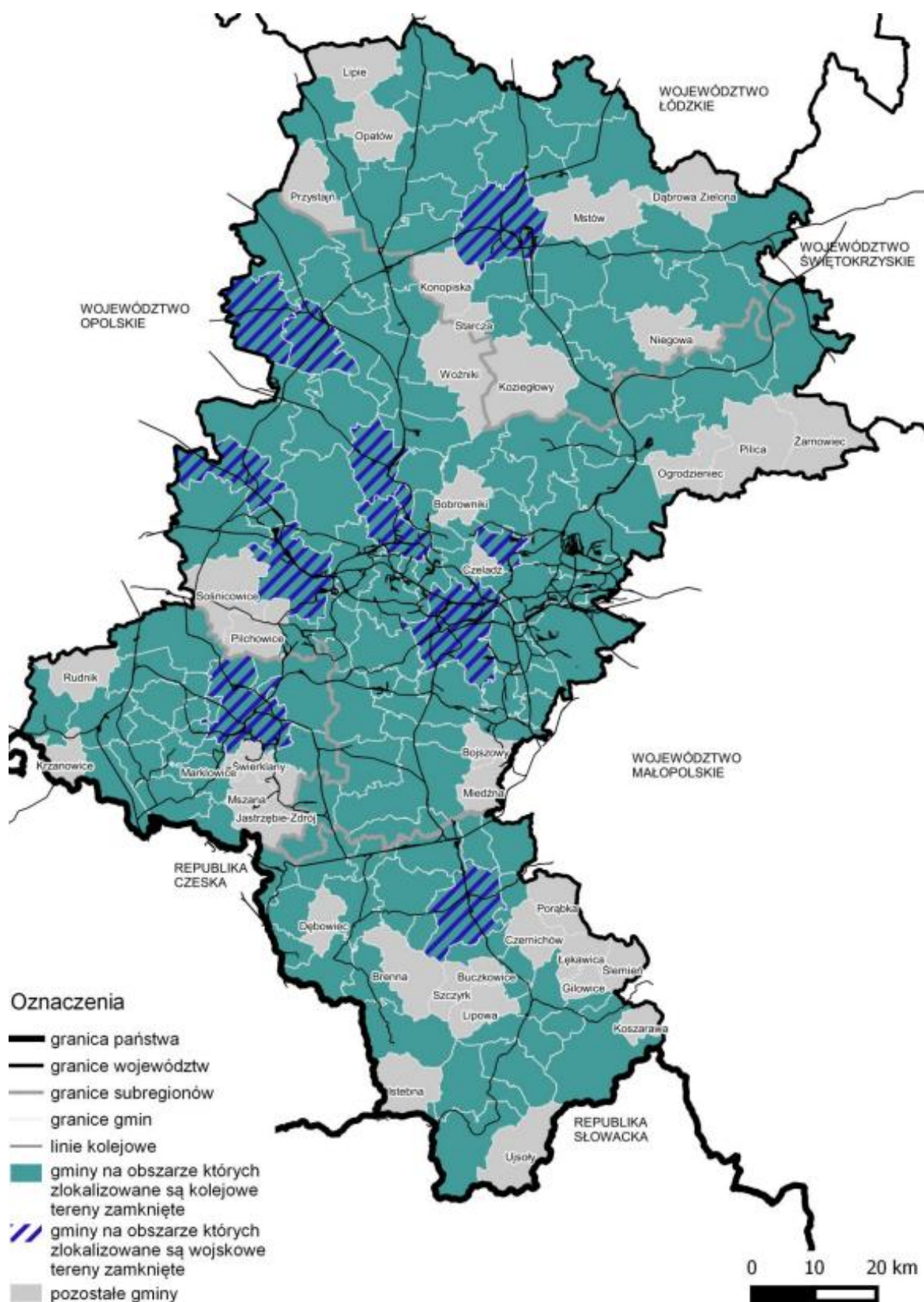
3) **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego:**

- a. **Obszar ochrony krajobrazów kulturowych** – w tym obszarze ochrony znalazły się najcenniejsze elementy dziedzictwa regionu, takie jak: otulina parku narodowego, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz obiekty proponowane do umieszczenia na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO,
- b. **Obszar udokumentowanych złóż kopalin** – obszary te wyznaczono na terenach bogatych w złoża kopalin. Ma to na celu zachowanie wartości użytkowych złóż kopalin, mających znaczenie strategiczne dla gospodarki państwa, w tym zachowanie bezpieczeństwa energetycznego kraju w perspektywie roku 2030 i lat późniejszych.

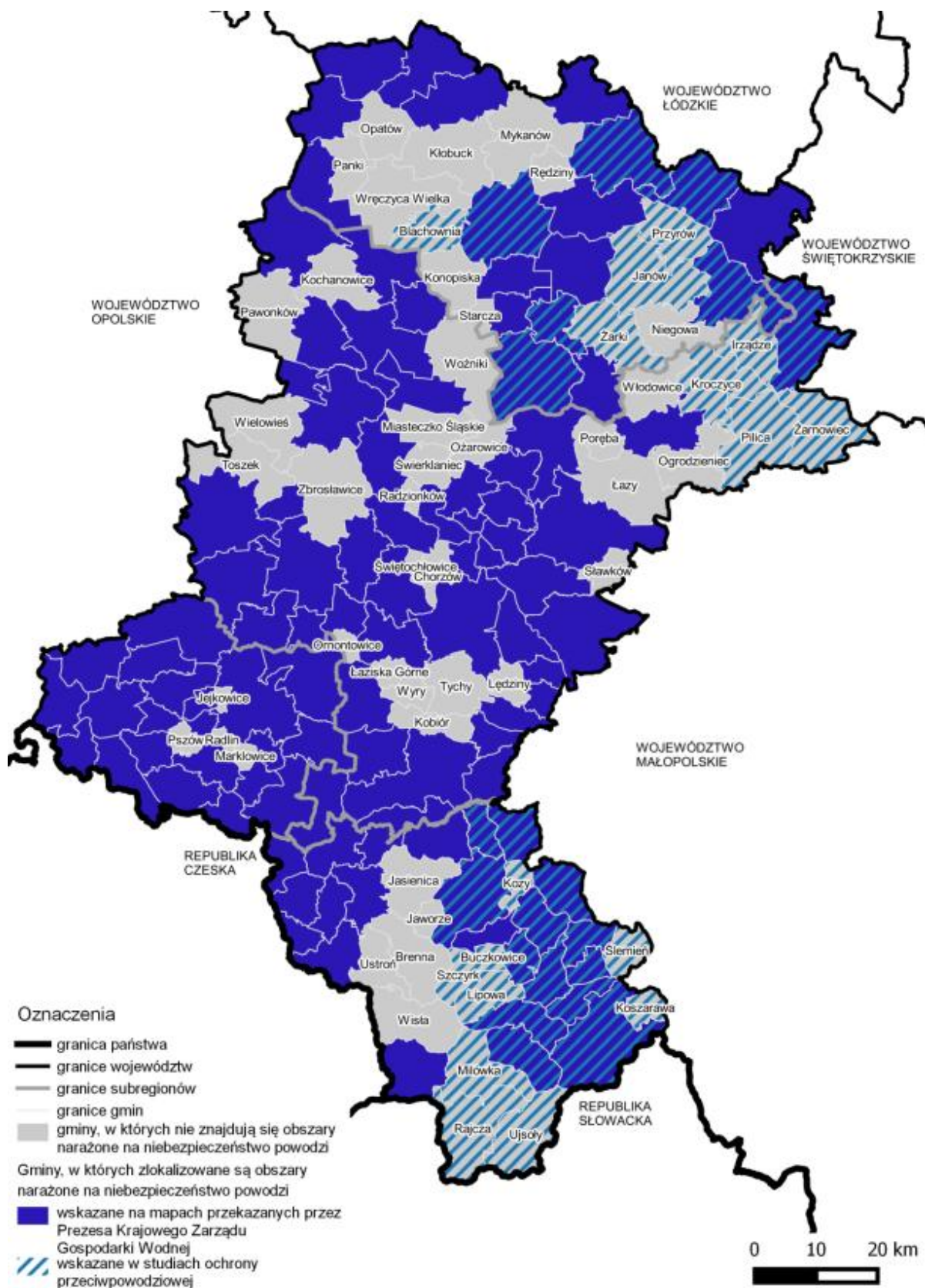

Ryc. 9 Granice obszarów funkcjonalnych w województwie śląskim
 Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Ryc. 10 Tereny zamknięte na obszarze województwa śląskiego
 Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Ryc. 11 Gminy województwa śląskiego, w których zlokalizowane są obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Koszęcin, które przedstawia poniższa tabela.

Tab. 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Koszęcin

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych,
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją,
- wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych
- w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy,
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju,
- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych z uwzględnieniem przepisów dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwacje urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie głównych zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego,
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,

- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów ruralistycznych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restaurowanie i modernizowanie techniczne obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- ochrona zespołu pałacowo-parkowego w Koszęcinie, jego indywidualnych cech historycznych oraz utrzymanie funkcji kulturowej i przyrodniczej.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie przejrzystej i zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleni publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),

- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zachowanie gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej dla celów rolnych,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- przyjęcie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczenie rozwoju nowej zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze gminy Koszęcin nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej gminy,

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub V lub VI lub nieużytkach i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu

oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko,
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,

- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną, a zabudową mieszkaniową na wsiach,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk,
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w gminie.

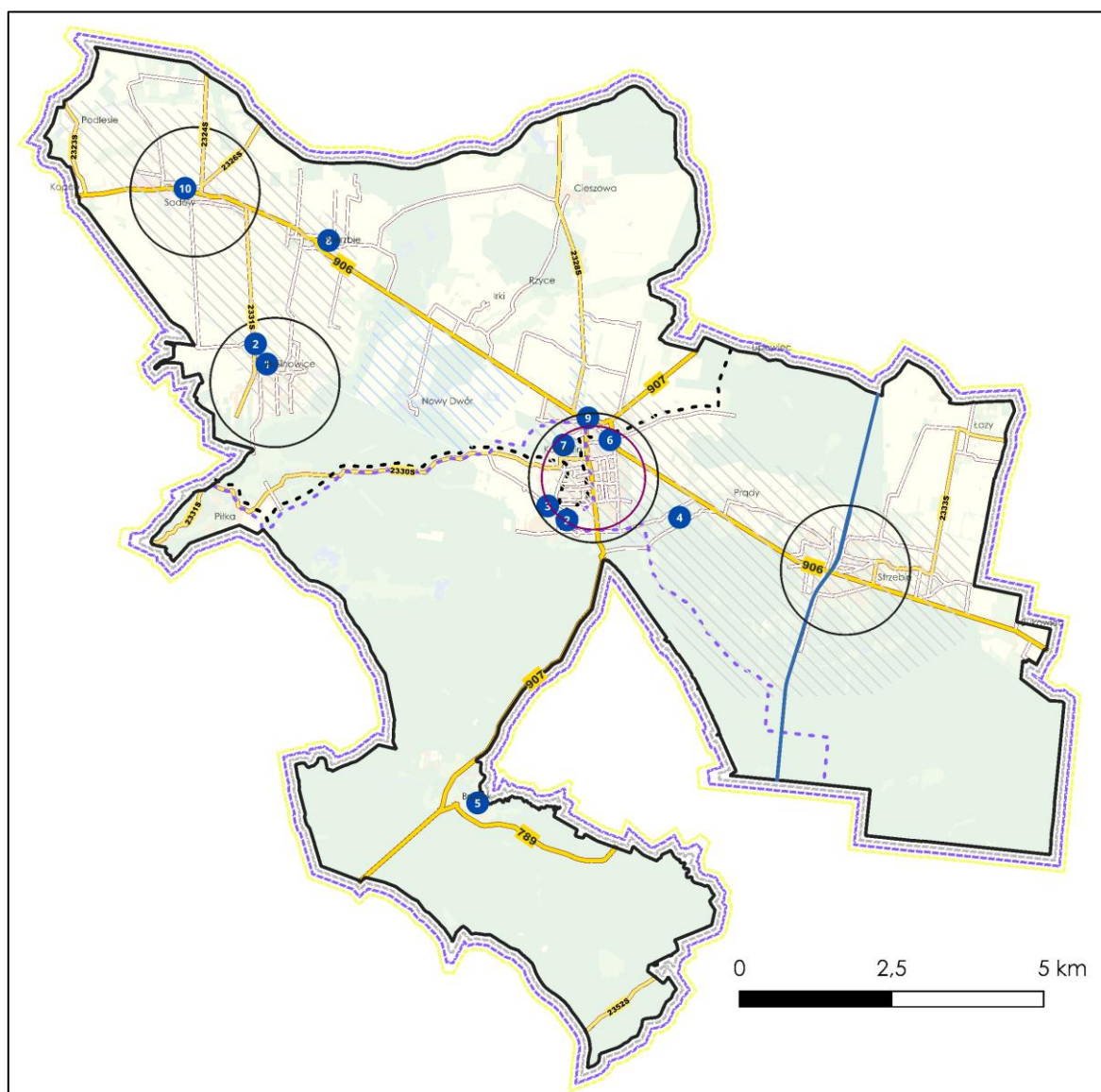
Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Gmina Koszęcin nie posiada wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, jednak planuje się podjęcie działań służących ich wyznaczeniu zgodnie ze wskazaną ustawą. Na terenie gminy występują również obszary wymagające rekultywacji, z kolei nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji i remediacji.

Główne zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na wskazanych terenach powinny uwzględniać:

- 1) w zakresie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji:
 - określenie rozwiązań planistycznych zgodnie z założeniami gminnego programu rewitalizacji,
 - przywrócenie estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych,
 - utworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych,
 - zwiększenie dostępności do terenów zieleni oraz terenów rekreacyjnych,
 - współpracę z instytucjami naukowymi i ekspertami w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań technicznych i projektowych dla obszarów zdegradowanych;
- 2) w zakresie obszarów wymagających rekultywacji:
 - uwzględnienie wymogów wynikających z zasad zagospodarowania terenu w planie rekultywacji,
 - wprowadzenie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Główne ustalenia i rekomendacje wraz z najważniejszymi planowanymi inwestycjami w Gminie Koszęcin zostały przedstawione w sposób graficzny na kolejnej rycinie.

Główne kierunki i rekomendacje

- 1 budowa oczyszczalni ścieków
- 2 budowa parkingu
- 3 budowa przejścia kolejowego
- 4 budowa zbiornika retencyjnego
- 5 modernizacja stacji uzdatniania wody
- 6 przebudowa przepompowni
- 7 rekultywacja stawów
- 8 rekultywacja żwirowiska
- 9 termomodernizacja OSP
- 10 termomodernizacja szkoły
- 11 budowa cmentarza komunalnego; budowa obwodnicy
- 12 intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej

- remont linii kolejowej
- rozwój sieci kanalizacyjnej
- strefa inwestycyjna
- rozwój infrastruktury drogowej
- rozwój szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych
- rozwój OZE

Główne korytarze i elementy sieci transportowych:

- linie kolejowe
- drogi
 - wojewódzkie
 - powiatowe
 - gminne
- szlaki turystyczne
 - Szlak Pomników Przyrody
 - Szlak Powstań Śląskich

Pokrycie terenu

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa przemysłowo-składowa
- zabudowa handlowo-usługowa
- pozostała zabudowa
- plac i tereny komunikacyjne
- tereny obsługi technicznej
- grunty orne
- łąki i tereny trawiaste
- sady, plantacje i ogródki działkowe
- lasy i zadrzewienia
- wody powierzchniowe
- nieużytki

Inne

- linie wysokiego napięcia
- granice Gminy Koszęcin

Ryc. 12 Główne planowane inwestycje oraz kierunki i rekomendacje w zakresie rozwoju w gminie Koszęcin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców Gminy Koszęcin, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wyznaczono następujące cele strategiczne:

- A.** Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej,
- B.** Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca,
- C.** Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni,
- D.** Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym.

W ramach każdego z tych celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne oraz odpowiadające im kierunki działań. Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Tab. 3 Spójność Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035
Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej A.1. Konkurencyjna gospodarka A.2. Innowacyjna gospodarka A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość	CEL STRATEGICZNY II POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I INWESTYCYJNEJ GMINY CELE OPERACYJNE II.1. Aktywizacja gospodarcza gminy II.2. Wzmocnienie znaczenia turystyki w rozwoju gospodarczym gminy
Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych B.2. Aktywny mieszkaniec B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauk	CEL STRATEGICZNY III WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ CELE OPERACYJNE III.1. Wysoka jakość systemu oświaty i opieki nad dziećmi III.2. Usprawnienie działania systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej III.3. Działania na rzecz rozwoju kultury i integracji mieszkańców gminy
Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni C.1. Wysoka jakość środowiska C.2. Efektywna infrastruktura C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	CEL STRATEGICZNY I WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE, CZYSTYM ŚRODOWISKU I PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI CELE OPERACYJNE I.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej I.2. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna I.3. Poprawa jakości stanu środowiska przyrodniczego
Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu D.3. Nowoczesna administracja publiczna	CEL STRATEGICZNY I WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE, CZYSTYM ŚRODOWISKU I PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI CELE OPERACYJNE I.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej I.2. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna CEL STRATEGICZNY II ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY CEL OPERACYJNY II.2. Wzmocnienie znaczenia turystyki w rozwoju gospodarczym gminy CEL STRATEGICZNY III WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ CEL OPERACYJNY

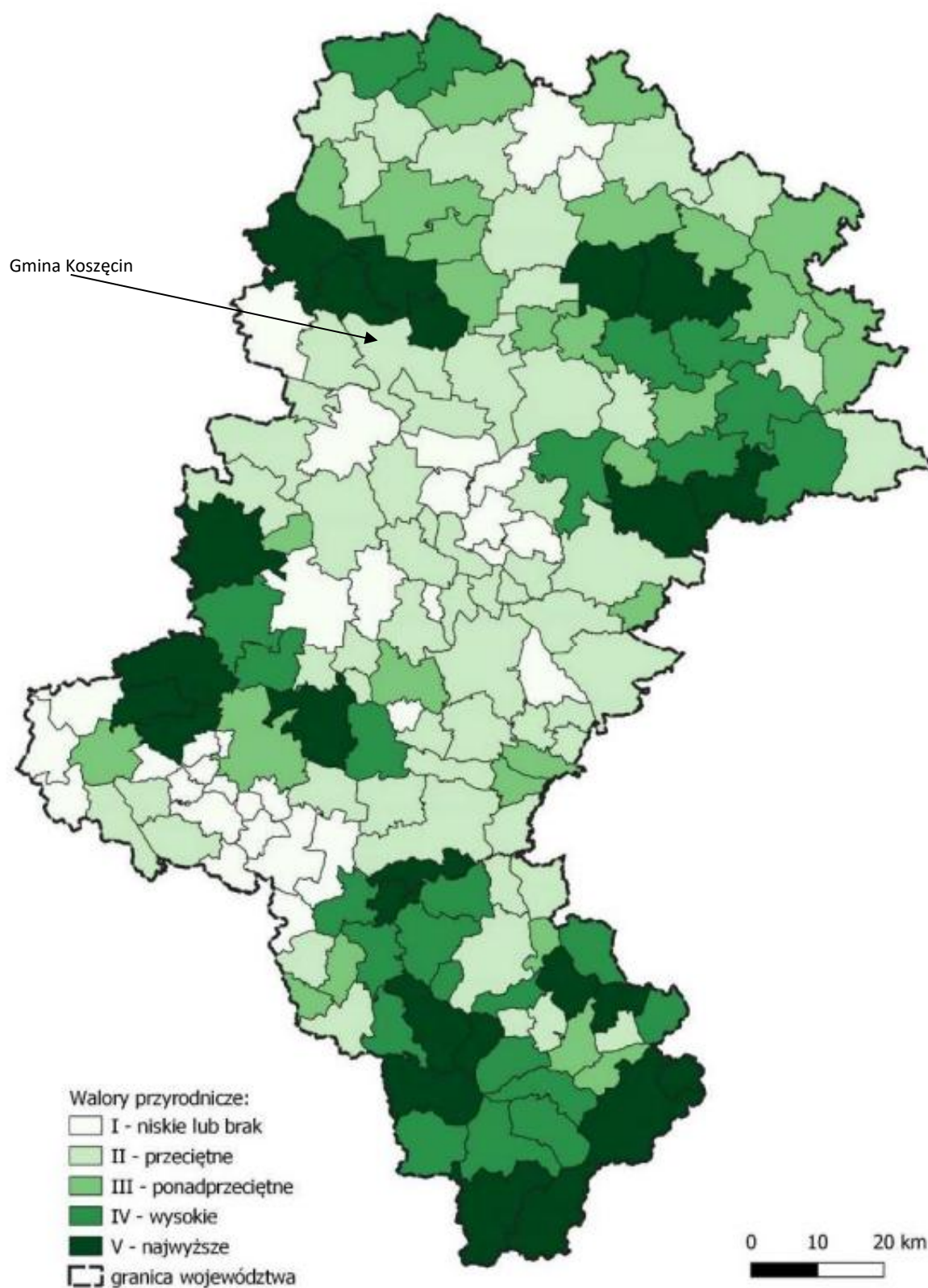
Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” (SRWŚ) wskazuje ponadto regionalne obszary strategicznej interwencji (OSI). Gmina Koszęcin znalazła się w następujących OSI:

- obszary cenne przyrodniczo: kategoria II – przeciętne walory przyrodnicze (ryc. 13),
- gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza: obszar problemowy I – należą do niego gminy, na terenie których występowało przekroczenie jednego dowolnego wskaźnika jakości powietrza (pyły zawieszone PM_{2,5}, pyły zawieszone PM₁₀, benzo(α)piren) (ryc. 14).

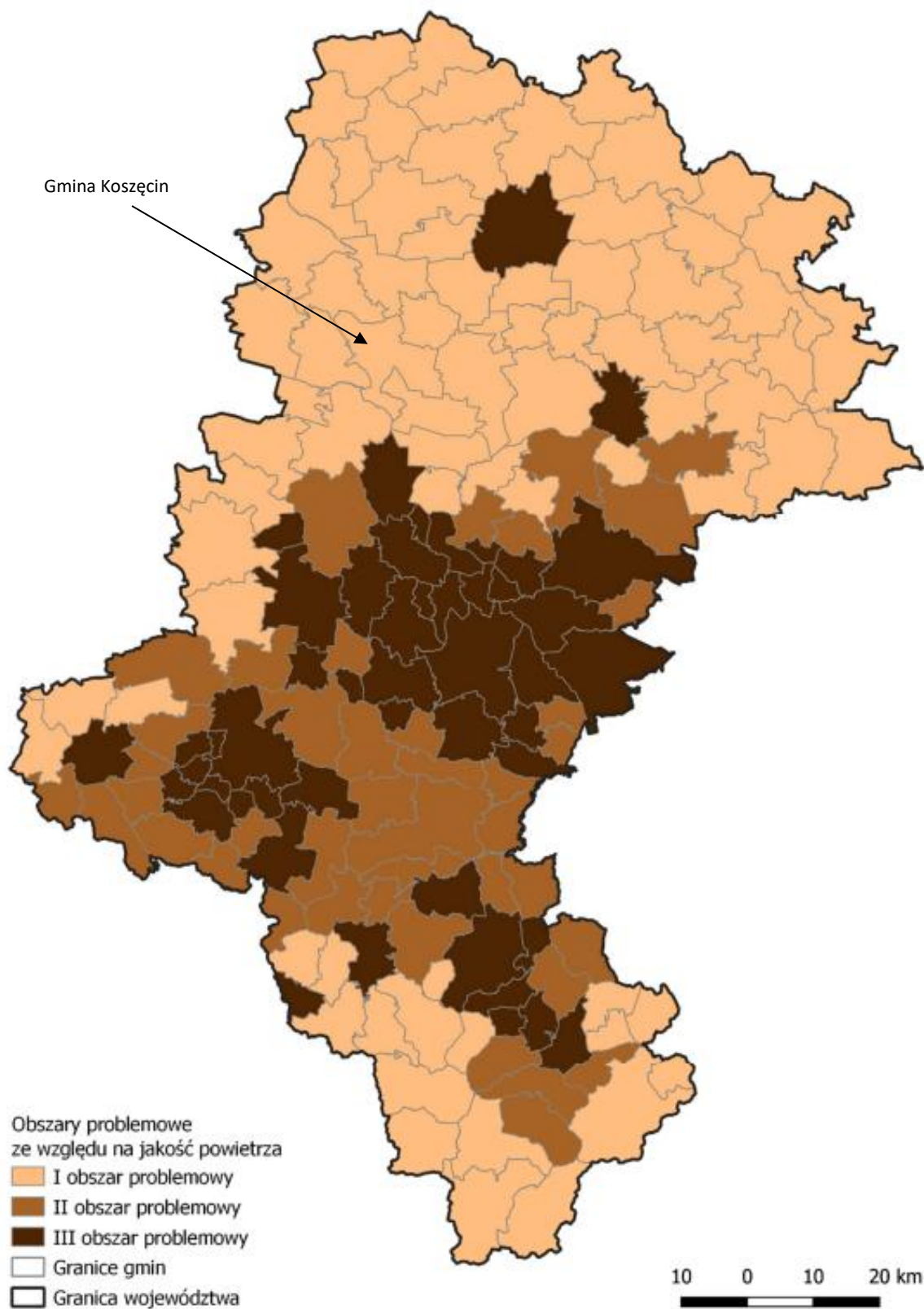
Zgodnie z treścią SRWŚ w odniesieniu do OSI – obszary cenne przyrodniczo wskazano, iż: „wyzwaniem dla tego obszaru OSI jest ochrona różnorodności biologicznej i georóżnorodności, poprawa stosunków wodnych i ochrona siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych oraz zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych. Istotne będzie również programowanie i prowadzenie na tych terenach zrównoważonej polityki rozwoju, godzącej interesy ochrony przyrody z rozwojem gospodarczym tych obszarów, ukierunkowanym na wykorzystanie lokalnych potencjałów”.

Z kolei w odniesieniu do OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza zauważono, że: „największym wyzwaniem stojącym przed województwem na najbliższe lata jest ograniczenie niskiej emisji, gdyż to ona w największym stopniu odpowiada za przekroczenia norm jakości powietrza. Pożądane jest wsparcie rozbudowy sieci ciepłowniczej oraz włączenie w nią możliwie największej liczby budynków mieszkalnych, jak również generowania i wdrażania innowacji ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Gminy ze swojej strony muszą podjąć wyzwanie egzekwowania przepisów tzw. «uchwały antysmogowej». Poprawa jakości powietrza jest kluczowym problemem województwa. Zanieczyszczenie powietrza powoduje pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców, wyzwaniem więc będzie również zapewnienie odpowiedniej profilaktyki i opieki medycznej w tym zakresie”.

Ryc. 13 OSI – obszary cenne przyrodniczo na terenie województwa śląskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Ryc. 14 OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza w województwie śląskim
 Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

W tab. 4 wskazano kierunki działań dedykowane Obszarom Strategicznej Interwencji, do których zaliczono Gminę Koszęcin, realizowane przez zapisy Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 w ramach jej poszczególnych celów operacyjnych.

Tab. 4. Kierunki działań dedykowane OSI Obszary cenne przyrodniczo i OSI Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, realizowane przez zapisy projektu Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”		Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035
OSI – Obszary cenne przyrodniczo		
Cel strategiczny A	Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.	CEL OPERACYJNY II.2. WZMOCNIENIE ZNACZENIA TURYSTYKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM GMINY
	Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców.	CEL OPERACYJNY II.2. WZMOCNIENIE ZNACZENIA TURYSTYKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM GMINY CEL OPERACYJNY III.2. DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU KULTURY I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW GMINY
Cel strategiczny B	Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.	CEL OPERACYJNY I.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I SIECIOWEJ
	Wspieranie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach	CEL OPERACYJNY I.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I SIECIOWEJ

	wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.	
Cel strategiczny D	Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu.	CEL OPERACYJNY III.3. USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ I POMOCY SPOŁECZNEJ
	Ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, stanowiących „wizytówki” regionu.	CEL OPERACYJNY II.2. WZMOCNIENIE ZNACZENIA TURYSTYKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM GMINY
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”		Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035
OSI – Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza		
Cel strategiczny B	Podniesienie jakości infrastruktury placówek ochrony zdrowia (w szczególności w obszarach deficytowych) oraz podniesienie jakości obsługi pacjentów, w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii.	CEL OPERACYJNY III.3. USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ I POMOCY SPOŁECZNEJ
	Aktywna profilaktyka i zapewnienie kompleksowości usług medycznych, w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych.	CEL OPERACYJNY III.3. USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ I POMOCY SPOŁECZNEJ
Cel strategiczny C	Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.	CEL OPERACYJNY I.3. POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
	Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.	CEL OPERACYJNY I.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I SIECIOWEJ

Źródło: opracowanie własne.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2025-2035. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników urzędu gminy oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Koszęcin, Rada Gminy Koszęcin oraz odpowiednie komórki urzędu gminy, jednostki organizacyjne i partnerzy gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów, zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Koszęcin będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu lublinieckiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie Strategii umożliwi rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach i projektach.

Monitoring będzie odbywał się również przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Tabela zawiera przykładowe wskaźniki stopnia realizacji poszczególnych zadań. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego, czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia Strategii i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych. W momencie, gdy Wójt zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Koszęcin na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują m.in.:

- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Śląska 2021-2027, a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność plus oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska (m.in. realizowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Śląskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Perspektywa finansowa 2021-2027 daje jednostkom samorządu terytorialnego szanse na pozyskanie środków z nowej puli dofinansowań. Budżet w ramach polityki spójności opiewa na kwotę 392 miliardów euro i przewiduje inwestycje w krajowe oraz regionalne programy ukierunkowane na m.in. wzrost gospodarczy, rynek pracy, społeczną integrację i pogłębianie współpracy. Środki unijne w nowej perspektywie będą lokowane w ramach dotychczasowych funduszy, m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności (FS) i Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+).

Ponadto samorządy będą miały do dyspozycji środki z programów unijnych, takich jak:

- **FENIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027** – 25,1 mld euro (m.in. największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska);
- **FENG – Fundusze Europejskie dla nowoczesnej gospodarki** – 8 mld euro (m.in. innowacje, współpraca nauki i biznesu);
- **FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027** – 4,3 mld euro (m.in. nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne);
- **FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027** – 2 mld euro (m.in. cyfryzacja, sieci szerokopasmowe).

Przywołane mechanizmy finansowania rozwoju wraz ze środkami własnymi gminy stanowią zasoby, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. W kolejnych latach obowiązywania Strategii analizy potencjalnych źródeł finansowania wyznaczonych kierunków będą kontynuowane.

Wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Koszęcin. Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem lublińskim oraz województwem śląskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

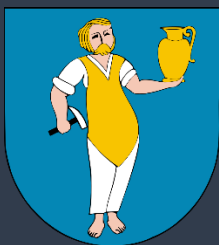
Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zobowiązań polegających na wykorzystaniu tzw. instrumentów zwrotnych jako źródeł finansowania inwestycji wartość wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinna uwzględniać uwarunkowania obsługi dodatkowych zobowiązań gminy.

Tabela poniżej przedstawia potencjał inwestycyjny gminy w latach 2025-2035, prognozowany na podstawie uchwały Nr 50/VIII/2024 Rady Gminy Koszęcin z dnia 5 września 2024 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Koszęcin na lata 2024-2035. W analizowanych latach łączny potencjał wyniesie ok. 40,5 mln zł.

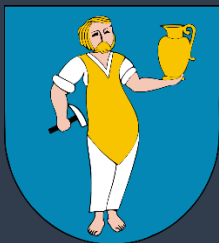
Tab. 5. Potencjał inwestycyjny Gminy Koszęcin w okresie realizacji Strategii

ROK	POTENCJAŁ INWESTYCYJNY (zł)
2025	18 964 184,00
2026	1 495 736,00
2027	1 630 647,00
2028	1 045 022,00
2029	2 799 248,00
2030	2 719 352,00
2031	2 519 365,00
2032	2 549 226,16
2033	2 426 088,00
2034	2 292 014,00
2035	2 126 641,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr 50/VIII/2024 Rady Gminy Koszęcin z dnia 5 września 2024 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Koszęcin na lata 2024-2035.

ZAŁĄCZNIKI

DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY KOSZĘCIN

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	66
1.1. Informacje ogólne.....	66
1.2. Komunikacja.....	67
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne.....	69
1.4. Walory przyrodnicze	72
1.4.1. Uwarunkowania przyrodnicze.....	72
1.4.2. Stosunki hydrologiczne.....	73
1.4.3. Ochrona przyrody.....	73
1.4.4. Zabytki.....	75
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	76
2.1. Gospodarka lokalna.....	76
2.1.1. Przedsiębiorczość	76
2.1.2. Rynek pracy	79
2.1.3. Rolnictwo.....	81
2.2. Infrastruktura i środowisko	83
2.2.1. Urządzenia sieciowe	83
2.2.2. Ochrona środowiska.....	84
2.2.3. Gospodarka odpadami.....	86
2.3. Stan finansów samorządowych.....	87
2.3.1. Wykonanie budżetu.....	87
2.3.2. Struktura dochodów i wydatków	89
2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020	91
2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład	92
2.3.5. Potencjał inwestycyjny	93
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	94
3.1. Demografia.....	94
3.2. Kapitał społeczny.....	98
3.2.1. Żłobki, kluby dziecięce i przedszkola.....	98
3.2.2. Szkoły.....	100
3.2.3. Kultura i sport.....	104
3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne	106
3.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne gminy.....	107
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	110

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

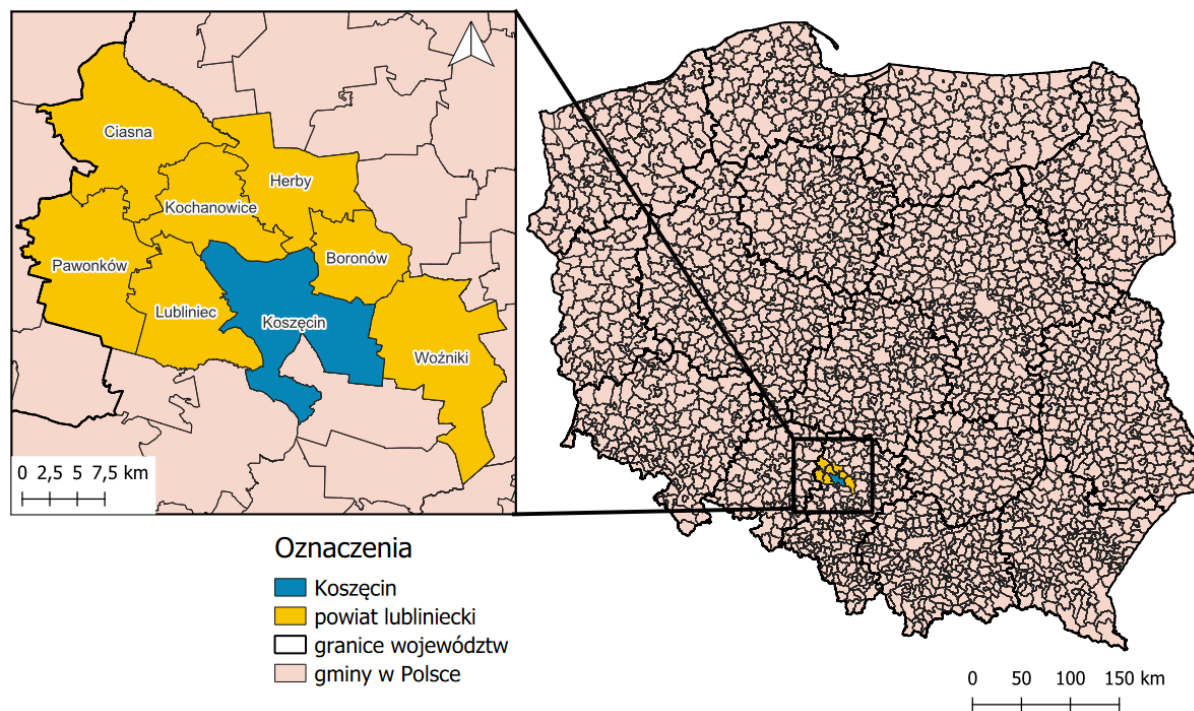
1.1. Informacje ogólne

Gmina Koszęcin jest gminą wiejską, położoną w północnej części województwa śląskiego, w południowej części powiatu lublinieckiego. Siedziba urzędu gminy znajduje się w Koszęcinie. Według danych GUS w 2022 roku gmina zamieszkiwana była przez 11 899 osób, co stanowiło ok. 16% wszystkich mieszkańców powiatu lublinieckiego. W tym samym roku powierzchnia całkowita gminy wyniosła 129 km², czyli 15,7% powierzchni powiatu, z czego lasy zajmowały 51,7% powierzchni gminy, a użytki rolne 39,8%. Gęstość zaludnienia wyniosła natomiast 92,2 os./km².

Jednostka graniczy z 7 gminami:

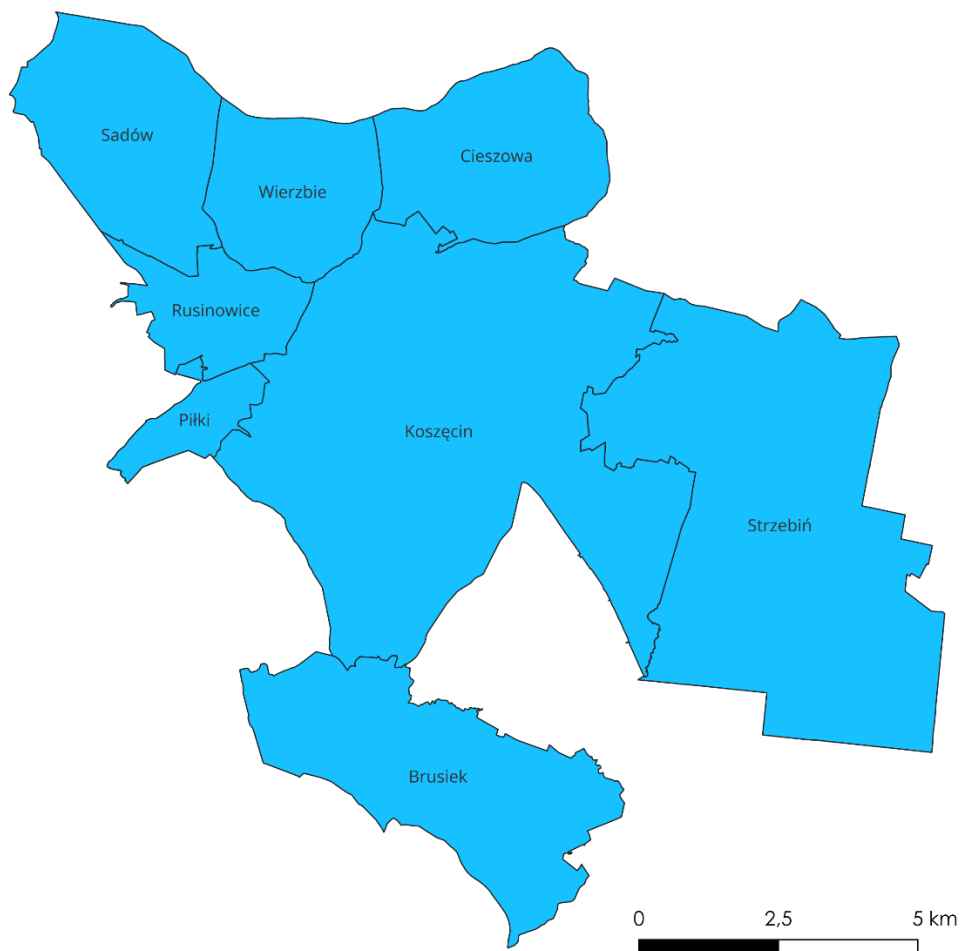
- g. miejską Lubliniec (powiat lubliniecki),
- g. wiejską Kochanowice (powiat lubliniecki),
- g. wiejską Herby (powiat lubliniecki),
- g. wiejską Boronów (powiat lubliniecki),
- g. miejsko-wiejską Woźniki (powiat lubliniecki),
- g. miejską Kalety (powiat tarnogórski),
- g. wiejską Tworóg (powiat tarnogórski).

Gmina Koszęcin podzielona jest na osiem następujących sołectw: Brusiek, Cieszowa, Koszęcin, Piłka, Rusinowice, Sadów, Strzebiń oraz Wierzbie.

Ryc. 15. Położenie administracyjne Gminy Koszęcin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ryc. 16. Podział Gminy Koszęcin na sołectwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

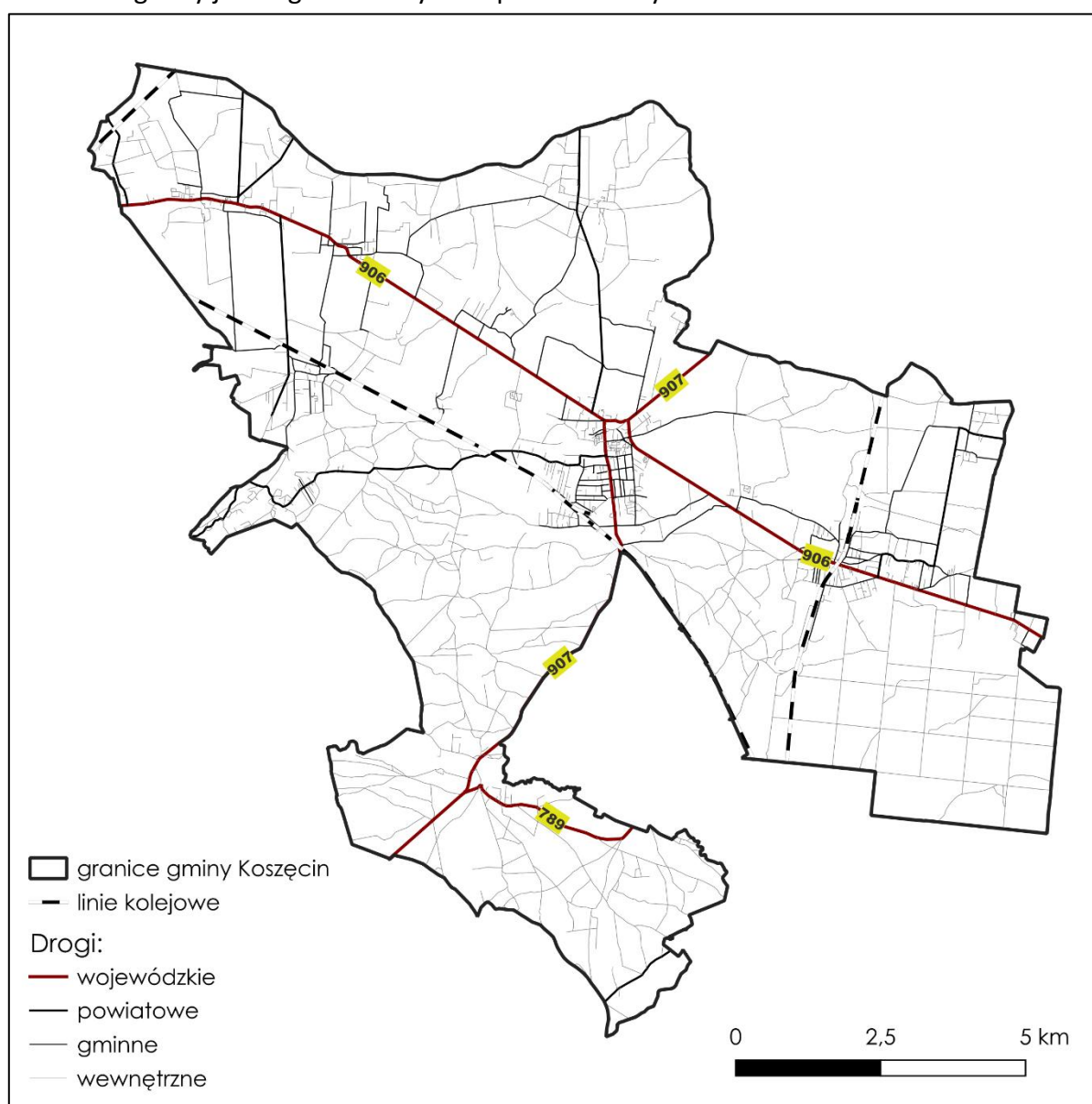
1.2. Komunikacja

Centrum Gminy Koszęcin znajduje się ok. 20 min jazdy samochodem od węzła autostrady A1 (przy miejscowości Woźniki), skąd można podróżować w kierunku Częstochowy i Metropolii Śląsko-Zagłębiowskiej. Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie 789, 906 i 907. Droga nr 789 łączy miejscowości Brusiek oraz Lelów (powiat częstochowski), droga nr 906 biegnie z miejscowości Lubliniec do miejscowości Piasek, natomiast droga nr 907 łączy miejscowość Niewieszę w powiecie gliwickim oraz miejscowość Wygoda w powiecie częstochowskim. Uzupełnieniem tych dróg są drogi powiatowe oraz gminne. Na północny-zachód od granicy gminy przebiega droga krajowa 46, która łączy Kotlinę Kłodzką z Opolem, Lublińcem oraz Częstochową. Na zachód od granicy Gminy Koszęcin znajduje się natomiast droga krajowa 11. Droga ta jest połączeniem Kołobrzegu z Bytomiem. Przebiegające przez teren gminy drogi odznaczają się względnie dobrym stanem technicznym, a poprzez szereg inwestycji systematycznie ulega on poprawie. Dodatkowo, gmina regularnie przeprowadza przegląd stanu dróg, tak aby na bieżąco aktualizować niezbędny zakres inwestycji. Średnio w gminie Koszęcin przegląd stanu dróg przeprowadzany jest raz na rok.

Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast są następujące: stolica województwa – Katowice – oddalona jest o ok. 55 km (ok. 1 h jazdy samochodem), Częstochowa – o ok. 30 km (ok. 40 min jazdy samochodem), z kolei miasto powiatowe – Lubliniec – o ok. 13 km (ok. 15 min jazdy samochodem).

Gmina jest położona także przy istotnych szlakach komunikacji kolejowej. Na terenie Gminy Koszęcin znajdują się 3 stacje kolejowe: w Koszęcinie, Strzebinu i Rusinowicach. Według danych z Urzędu Transportu Kolejowego dobową wymianę pasażerską na tych stacjach w 2022 roku wyniosła średnio od 200 do 299 osób. Przebiega tu linia kolejowa nr 143, łącząca miasta Kalety i Wrocław oraz linia kolejowa łącząca Tarnowskie Góry i Wieluń. Pozostałych pięć miejscowości gminnych nie jest położone przy szlakach kolejowych.

Na terenie gminy jest organizowany transport zbiorowy.

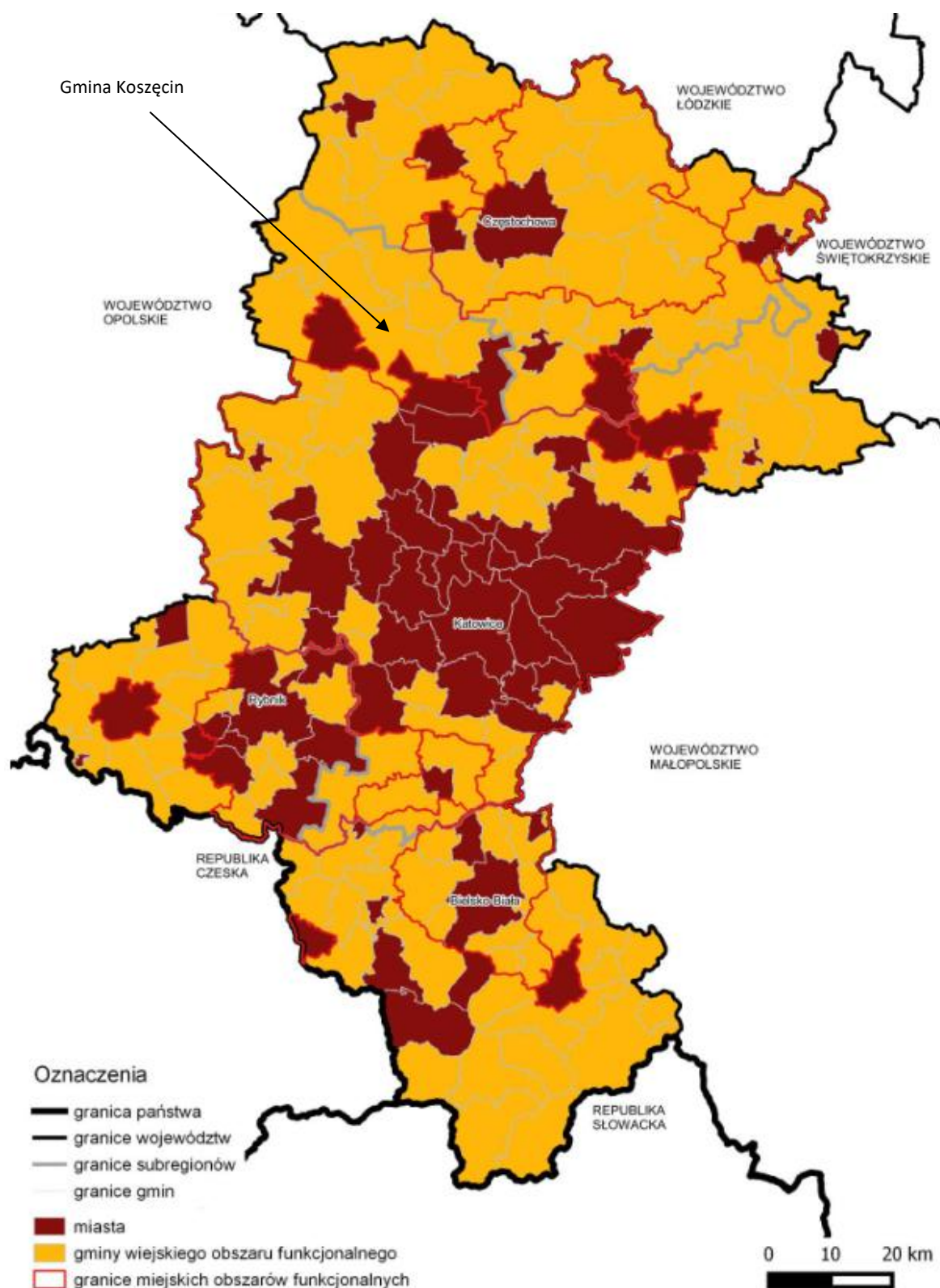
Ryc. 17. Układ komunikacyjny Gminy Koszęcin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego jest nadrzędnym dokumentem planistycznym, który reguluje kwestie związane z planowaniem przestrzennym w regionie. W ramach zapisów zawartych w Planie Gmina Koszęcin ujęta została w następujących obszarach interwencji:

- 4) **Wiejski obszar funkcjonalny** – cechą charakterystyczną tych obszarów jest duża powierzchnia użytków rolnych oraz znaczna liczba ludności utrzymująca się z pracy w rolnictwie. Obszary rolnicze cechują się również zauważalnym zróżnicowaniem funkcji, obejmującym zarówno funkcje rolnicze, jak i pozarolnicze, co wynika ze specyfiki sieci osadniczej i profilu gospodarczego regionu. Te obszary funkcjonalne coraz bardziej jednak tracą swój pierwotny charakter rolniczy w wyniku procesów urbanizacyjnych, w tym postępującej suburbanizacji (ryc. 18);
- 5) **Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej:**
 - a. **Obszar terenów zamkniętych** – to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych,
 - b. **Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi** – w skład tego obszaru funkcjonalnego wchodzi gminy, które są najbardziej zagrożone wystąpieniem powodzi w skali województwa;
- 6) **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego:**
 - a. **Obszar ochrony krajobrazów kulturowych** – w tym obszarze ochrony znalazły się najcenniejsze elementy dziedzictwa regionu, takie jak: otulina parku narodowego, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz obiekty proponowane do umieszczenia na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO,
 - b. **Obszar udokumentowanych złóż kopalin** – obszary te wyznaczono na terenach bogatych w złoża kopalin. Ma to na celu zachowanie wartości użytkowych złóż kopalin mających znaczenie strategiczne dla gospodarki państwa, w tym zachowanie bezpieczeństwa energetycznego kraju w perspektywie roku 2030 i lat późniejszych.

Ryc. 18. Granice wiejskich i miejskich obszarów funkcjonalnych w województwie śląskim

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego.

Powierzchnia całkowita Gminy Koszęcin wynosi ok. 129 km², z czego lasy stanowią 51,7% powierzchni, a użytki rolne 39,8%. Tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) stanowią z kolei ok. 8,5% powierzchni badanej jednostki.

Na terenie gminy obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koszęcin, przyjęte Uchwałą nr 308/XXX/2013 Rady Gminy Koszęcin z dnia 30 stycznia 2013 roku². Oprócz Studium gmina dysponuje również miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Stanowią one akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2023 roku przyjętych zostało 80 dokumentów tego typu, które pokryły około 21% powierzchni Gminy Koszęcin. Najnowszy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęto w listopadzie 2023 roku (stan na maj 2024 roku) na mocy Uchwały nr 728/LXIX/2023 Rady Gminy Koszęcin z dnia 30 października 2023 roku i dotyczy on obszaru w rejonie ul. Nowej w miejscowości Koszęcin.

Na terenach nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna gminy prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy lub na podstawie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W latach 2018-2022 w Gminie Koszęcin wydano łącznie 74 decyzje o warunkach zabudowy, co stanowiło około 18,93% wszystkich wydanych decyzji w powiecie lublinieckim. Największą liczbę decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2020 oraz 2021 roku (19), a najmniejszą w 2019 r. (9). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Koszęcin w latach 2018-2019 wydano mniejszą liczbę decyzji o warunkach zabudowy w porównaniu do powiatu. Od 2020 do 2022 roku gmina wydawała większą liczbę decyzji o warunkach zabudowy na 1 tys. mieszkańców niż powiat lubliniecki.

Niewielki udział planów miejscowych w powierzchni gminy, a tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy, może utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z założonym łańcem przestrzennym.

Tab. 6. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	Koszęcin	10	9	19	19	17
	powiat	78	64	64	94	91
na 1 tys. mieszkańców	Koszęcin	0,84	0,76	1,59	1,59	1,43
	powiat	1,02	0,84	0,84	1,25	1,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

² Aktualna treść Studium po zmianach stanowi załącznik nr 1 do Uchwały nr 684/LXIII/2023 Rady Gminy Koszęcin z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Koszęcin”: https://bip-v1-files.idcom-jst.pl/sites/3091/wiadomosci/693974/files/uchwala_684lxiii2023.pdf (dostęp: 04.11.2024 r.)

Poniższa tabela przedstawia liczbę wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego w latach 2018-2022. Na terenie gminy wydano łącznie 400 pozwoleń na budowę, co stanowiło 18,98% wszystkich wydanych pozwoleń w powiecie. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w analizowanym okresie w gminie średnio wydawano większą liczbę pozwoleń na budowę niż wynosi średnia dla gmin w powiecie. Pośród wydanych w gminie pozwoleń na budowę, większość z nich dotyczyła nowych budynków mieszkalnych.

Tab. 7. Liczba pozwoleń na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego w latach 2018-2022

ogółem		2018	2019	2020	2021	2022
	Koszęcin	99	67	66	69	99
	powiat	413	443	409	449	393
na 1 tys. mieszkańców	Koszęcin	8,35	5,67	5,51	5,78	8,32
	powiat	5,39	5,79	5,39	5,95	5,23
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Koszęcin	50,51	73,13	68,18	65,22	47,47
	powiat	54,00	61,40	60,64	65,03	48,09
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Koszęcin	49,49	26,87	31,82	34,78	52,53
	powiat	46,00	38,60	39,36	34,97	51,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4. Walory przyrodnicze

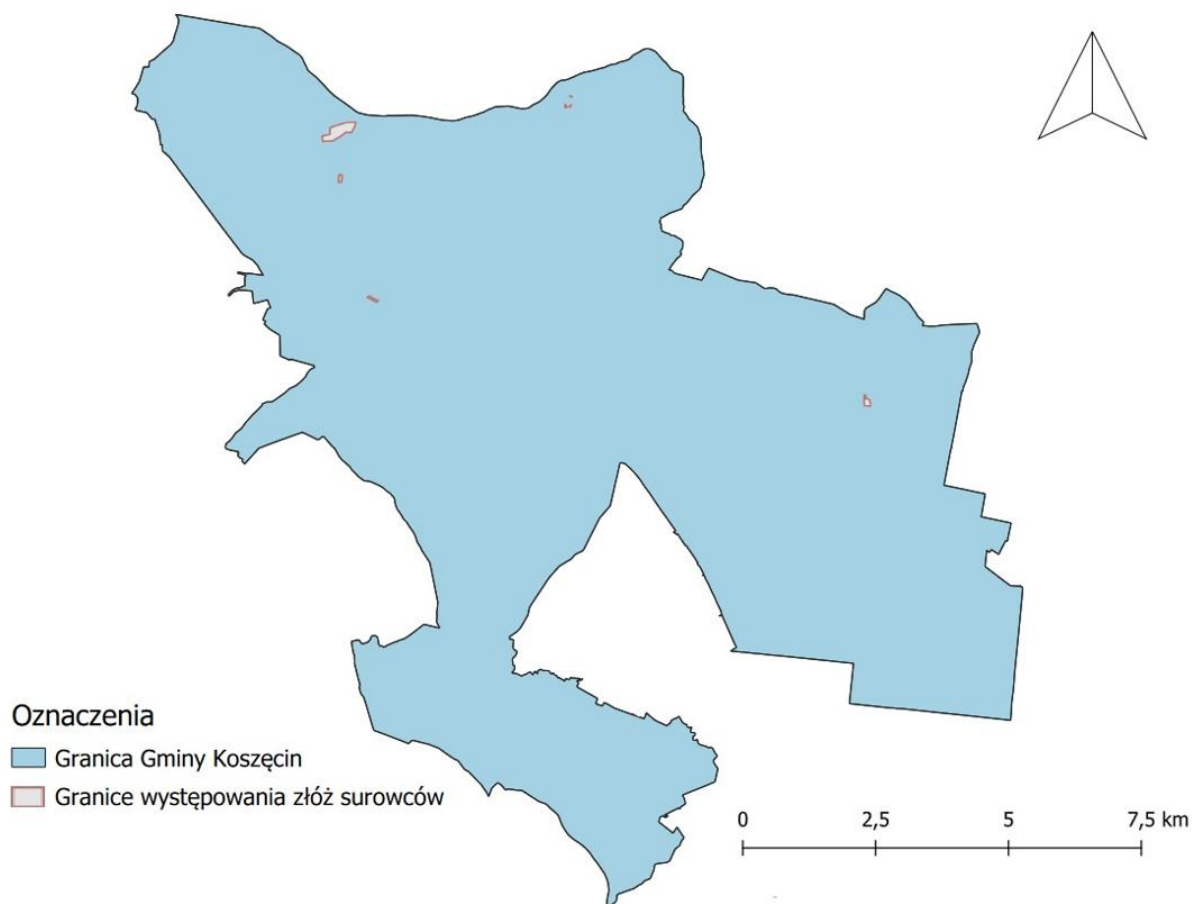
1.4.1. Uwarunkowania przyrodnicze

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego, Gmina Koszęcin leży na obszarze Wyżyn Polskich i na terenie podprowincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej, a także na obszarze makroregionu – Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. W węższej skali obszar omawianej jednostki można podzielić również na 3 mezoregiony – Obniżenie Górnej Małej Panwi, Obniżenie Liwarty oraz Próg Woźnicki. Północna część jednostki w największej części leży w mezoregionie Progu Woźnickiego, natomiast południowe tereny gminy Koszęcin w przeważającej części znajdują się w mezoregionie Obniżenia Górnej Małej Panwi.

Według „Klasyfikacji gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego” Przemysława Śleszyńskiego i Tomasza Komornickiego z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego (Polska Akademia Nauk), Gmina Koszęcin zawiera się w kategorii gmin ekstensywnie zagospodarowanych (funkcje leśne, ochrony przyrody). Gminy w tej klasyfikacji cechuje duży udział w powierzchni obszarów chronionych oraz lesistości.

Ponadto na terenie Gminy Koszęcin występują złoża kruszyw naturalnych. Znajdują się one w zachodniej części gminy, w okolicach miejscowości Rusinowice, oraz w północno-wschodniej

części, w okolicach Cieszowa. Na terenie jednostki występują również złoża surowców ilastych. Są one zlokalizowane we wschodniej części gminy, w okolicach miejscowości Strzebiń oraz w części północnej, w pobliżu miejscowości Wierzbie.

Ryc. 19. Występowanie złóż surowców naturalnych na terenie Gminy Koszęcin

Źródło: CBDG GIS | CBDG (pgi.gov.pl).

1.4.2. Stosunki hydrologiczne

Gmina Koszęcin znajduje się w regionie wodnym Środkowej Odry oraz regionie wodnym Warty. Teren gminy wchodzi w skład obszaru dorzecza Odry. Główną oś hydrologiczną gminy stanowią cieki wodne Leśnica i Mała Panew. Przez gminę przepływa również kilka mniejszych cieków wodnych.

1.4.3. Ochrona przyrody

Ochrona przyrody na terenie gminy realizowana jest w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. W rozumieniu ustawy ochrona przyrody oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników, a odbywa się to poprzez wprowadzanie wszelakich form ochrony przyrody.

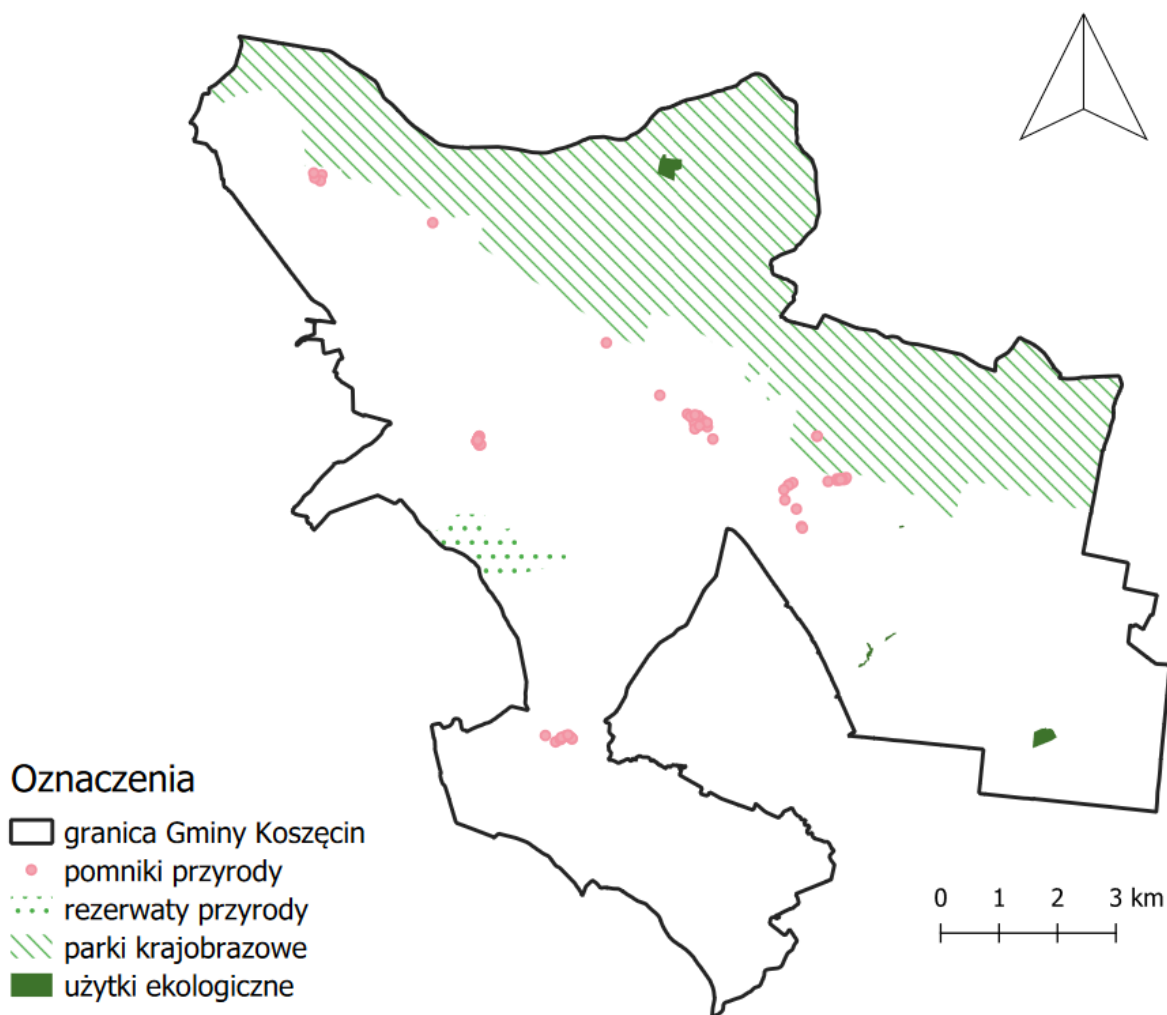
Na terenie Gminy Koszęcin znajduje się rezerwat przyrody Jeleniak Mikuliny, który położony jest w jej zachodniej części i zajmuje powierzchnię 121 ha. W rezerwacie występują zbiorowiska leśne, wodne, szuwarowe i łąkowe. Obszar ten chroni cenne przyrodniczo

torfowisko, będące stanowiskiem lęgowym żurawia zwyczajnego. Rezerwat Jeleniak Mikuliny chroni również bogato występującą pierwotną roślinność bagienną. Można tu wyszczególnić takie gatunki roślin jak: widłak goździsty, widłak jałowcowaty, bagnica torfowa i przygiętka biała. Unikatywne w tym miejscu są również rośliny mięsożerne, takie jak: rosiczka okrągłolistna, pływacz drobny, pływacz średni oraz pływacz zachodni.

Na obszarze Gminy Koszęcin znajduje się również Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą wraz z otuliną, który zlokalizowany jest w północnej części gminy i zajmuje powierzchnię 1827 ha. Park ten ma na celu ochronę kompleksów leśnych oraz łąk śródleśnych. Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą ma bardzo bogatą szatę roślinną. Aż 83% roślin na terenie parku jest gatunkami rodzimymi. Wśród nich można wyróżnić: śnieżyczkę przebiśnieg, wawrzynka wilczełyko, kozłka bżowego i czosnek niedźwiedzi. Na terenie tego obszaru występuje również subendemit, czyli gatunek, który występuje głównie w określonej strefie geograficznej. Jest nim brzoza czarna. Wśród fauny występującej na terenie parku można wyszczególnić 12 gatunków płazów, liczne gatunki ptaków i ssaków. Są to m.in. grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, bocian czarny, czapla biała, dudek, gronostaj, łasica i kuna leśna.

Wśród terenów ochrony przyrody na terenie Gminy Koszęcin można również wyróżnić 4 użytki ekologiczne. Są to: Żwirowiska w Cieszowej, Łąka Trzcionka, Torfowisko Dubiele i Torfowisko w Strzebinie.

Na terenie gminy znajduje się również 30 pomników przyrody. Wśród nich znajdują się: dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, sosny pospolite, liczydło górskie, cisy pospolite, kasztanowiec zwyczajny, klon jawor oraz głązy narzutowe.

Ryc. 20. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Koszęcin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

1.4.4. Zabytki

Na terenie Gminy Koszęcin znajdują się następujące zabytki wpisane do rejestru zabytków (w podziale na miejscowości):

- **Brusiek:**
 - kościół fil. pw. św. Jana Chrzciciela, nr rej.: 379/60 z 13.03.1969 i 69/78 z 10.02.1978;
- **Cieszowa:**
 - kościół fil. św. Marcina, drewn., 1751, nr rej.: 382/60 z 12.03. 1960 i 72/76 z 10.03.1978;
 - budynki folwarczne, 1 poł. XIX, nr rej.: 383 z 10.03.1960 (dec. nie wylicza budynków – informacje z późniejszych dokumentów):
 - rządówka,
 - 2 czworaki (1 nie istnieje),
 - budynki inwentarskie,
 - kuźnia (nie istnieje);

- **Koszęcin:**
 - kościół par. pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, 1907-08, nr rej.: A/650/2020 z 4.06.1998,
 - plebania, 1898-9, nr rej.: jw.,
 - cmentarz przykościelny, nr rej.: jw.,
 - kościół fil. pw. Świętej Trójcy, nr rej.: 80/78 z 2.11.1960, 391/60 z 2.11.1960,
 - zespół pałacowy, nr rej.: A-81/78 z 10.01.1997:
 - pałac z kaplicą, 1829-30, nr rej.: 392/60 z 12.03.1960,
 - park, poł. XIX, XX, nr rej.: R/168 z 29.04.1949,
 - baszta widokowa,
 - brama wjazdowa,
 - cmentarz ewangelicki,
 - folwark, poł. XIX:
 - 4 domy mieszkalne,
 - wozownia (garaż),
 - oficyna II,
 - budynek gospodarczy,
 - czworaki;
- **Sadów:**
 - kościół par. pw. św. Józefa, nr rej.: A/1111/23 z 2.11.1956, z 15.03.1960 i z 10.03.1978,
 - dzwonnica, nr rej.: jw;
- **Wierzbie:**
 - pałac, nr rej.: 412/60 z 15.03.1960.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna

2.1.1. Przedsiębiorczość

Jednym z głównych czynników obrazujących atrakcyjność gospodarczą danej jednostki samorządu terytorialnego jest liczba zarejestrowanych na jej terenie podmiotów gospodarczych w systemie REGON. Poniższa tabela przedstawia zmianę liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Koszęcin na tle średnich dla gmin powiatu lublinieckiego i poszczególnych gmin tego powiatu. W 2022 roku największą liczbę podmiotów gospodarczych odnotowano w mieście Lubliniec, pozostałe gminy w tym roku posiadały znacznie mniej zarejestrowanych podmiotów REGON. We wszystkich gminach liczba przedsiębiorstw wzrosła w porównaniu do stanu za 2018 rok. Największą dynamikę tego zjawiska w badanym okresie odnotowano w mieście Lubliniec. W Gminie Koszęcin w latach 2018-2022 liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wyniosła 167. Jest to drugi największy wynik pośród porównywanych jednostek.

Tab. 8. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie lublinieckim w latach 2018 i 2022

JST	2018		2022		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2018-2022
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat lubliniecki	6 652	100,0%	7 650	100,0%	998
Lubliniec	2 419	36,4%	2 732	35,7%	313
Boronów	273	4,1%	314	4,1%	41
Ciasna	537	8,1%	630	8,2%	93
Herby	558	8,4%	613	8,0%	55
Kochanowice	537	8,1%	648	8,5%	111
Koszęcin	1 024	15,4%	1 191	15,6%	167
Pawonków	474	7,1%	579	7,6%	105
Woźniki	830	12,5%	943	12,3%	113

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród zarejestrowanych na obszarze Gminy Koszęcin podmiotów gospodarczych największy odsetek stanowiły przedsiębiorstwa działające w branży związanej z budownictwem (Seksja F). W 2022 roku ich liczba wyniosła 294, co stanowiło 25% wszystkich podmiotów gospodarczych w jednostce. W tym samym roku liczba podmiotów zajmujących się handlem hurtowym i detalicznym i naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (seksja G) wyniosła 210 (18% wszystkich podmiotów). Przetwórstwem przemysłowym (Seksja C) zajmowało się 146 przedsiębiorstw (12%), a w obszarze związanym z działalnością usługową (Seksja S i T) zarejestrowanych było 90 podmiotów (8%). Znaczny udział wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie stanowiły również firmy w obszarze działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (Seksja M). Kształtująca się w ten sposób struktura działających na terenie gminy podmiotów gospodarczych wskazuje na dość dużą dywersyfikację lokalnego rynku pracy.

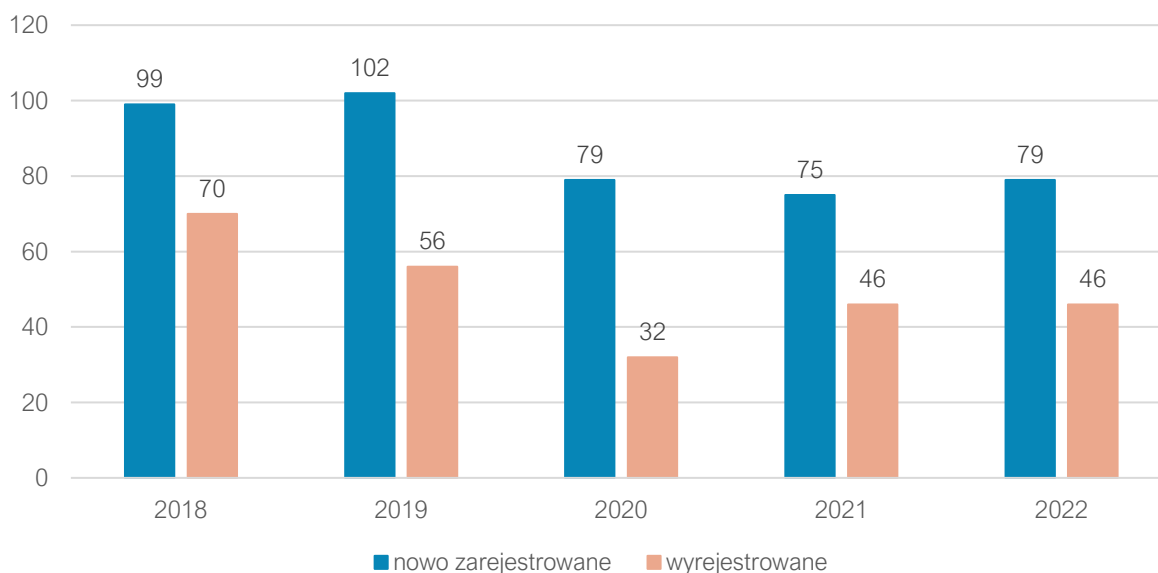
Tab. 9. Podmioty działające na terenie Gminy Koszęcin w 2022 r. według sekcji PKD

Sekcje PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA F Budownictwo	294	25%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	210	18%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	146	12%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	90	8%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	71	6%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	51	4%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	48	4%

SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	42	4%
SEKCJA P Edukacja	40	3%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	35	3%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	34	3%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	34	3%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32	3%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	24	2%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	13	1%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	8	1%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8	1%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	1%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	2	0%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższy wykres przedstawia liczbę nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w systemie REGON na terenie Gminy Koszęcin w latach 2018-2022. Przez cały badany okres liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw przewyższała liczbę przedsiębiorstw wyrejestrowanych. W 2020 roku różnica ta była największa i wyniosła 47 podmiotów.

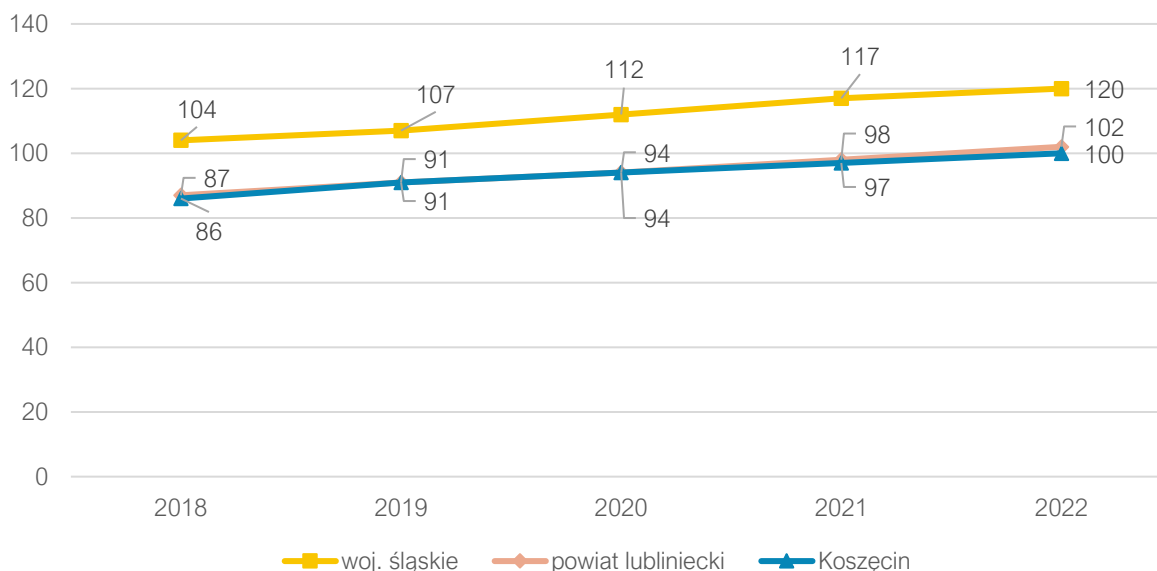

Ryc. 21. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2018-2022 działających na terenie Gminy Koszęcin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina przedstawia liczbę zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin na tle gmin powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego w latach 2018-2022. Na przestrzeni badanego okresu

średnie dla gminy, powiatu i województwa charakteryzowały się wzrostem wartości. W analizowanym okresie średnia liczba podmiotów na 1 tys. mieszkańców w gminie kształtowała się na poziomie 92 przedsiębiorstw. Wynik ten był niższy niż średnia dla województwa śląskiego, co oznacza, że obszar Gminy Koszęcin charakteryzował się mniejszą aktywnością gospodarczą mieszkańców niż w województwie. Natomiast liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców kształtowała się podobnie do tej dla powiatu lublinieckiego.

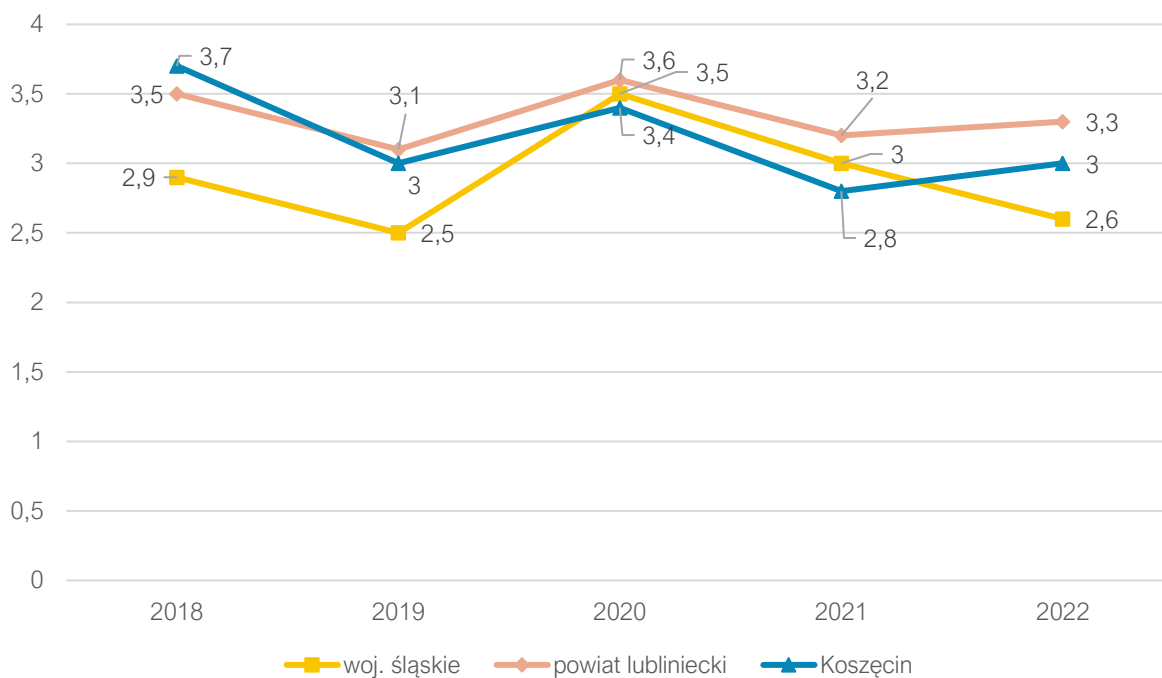

Ryc. 22. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w latach 2018-2022 w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.2. Rynek pracy

Poniższa rycina przedstawia udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2022 w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego. W analizowanym okresie wartość wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na średnim poziomie 3%. W 2020 roku odnotowano wzrost bezrobocia w gminie, który podobnie jak w całym kraju został wywołany globalną pandemią SARS-COV-2. W kolejnych latach udział osób bezrobotnych zaczął spadać, a następnie ukształtował się na poziomie niższym niż na początku badanego okresu, jednak przewyższył on wartość dla województwa śląskiego.

Ryc. 23. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2022 w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia strukturę osób bezrobotnych w powiecie lublinieckim pod koniec 2023 roku (stan na 31 grudnia). Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem wynosiła wówczas 1387 osób, z czego 56,6% stanowiły kobiety. Pod względem czasu pozostawania bez pracy w miesiącach, największą grupę w powiecie tworzyli niepracujący od ponad 24 miesięcy. Najwyższy odsetek osób pozostawających bez pracy stanowili bezrobotni w grupie wiekowej 35-44 lata (łącznie 358 osób, w tym 236 kobiet) oraz w grupie wiekowej 25-34. Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższy odsetek bezrobotnych zaobserwowano wśród osób, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe oraz policealne i średnie zawodowe/branżowe. Lokalny rynek pracy nie zaspokaja potrzeb wszystkich mieszkańców powiatu.

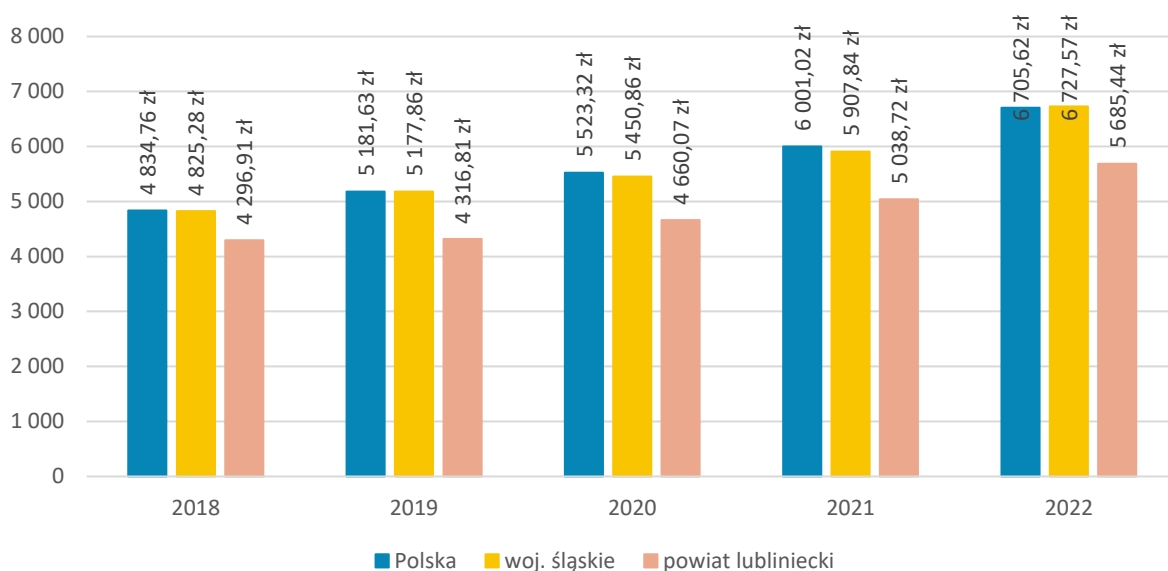
Tab. 10. Struktura bezrobotnych w powiecie lublinieckim (stan na koniec 2023 roku)

Bezrobotni zarejestrowani		Ogółem	w tym kobiety
		1387	785
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	113	47
	1-3	263	135
	3-6	237	140
	6-12	202	100
	12-24	192	121
	powyżej 24	380	242
Wiek	18-24	218	106
	25-34	312	221

	35-44	358	236
	45-54	273	148
	55-59	145	74
	60 lat i więcej	81	X
Wykształcenie	wyższe	180	127
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	305	186
	średnie ogólnokształcące	161	102
	zasad. zawodowo/branżowe	442	235
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	299	135

Źródło: Sprawozdanie z rynku pracy MRPiT-01. Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu lublinieckiego.

Poniższa rycina przedstawia przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie lublinieckim na tle Polski i województwa śląskiego w latach 2018-2022. W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie kształtowało się na poziomie 5 685,44 zł, co stanowiło 84,79% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w skali kraju oraz 84,51% przeciętnego wynagrodzenia w skali województwa śląskiego.

Ryc. 24. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (zł) w powiecie lublinieckim na tle Polski i województwa śląskiego w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.3. Rolnictwo

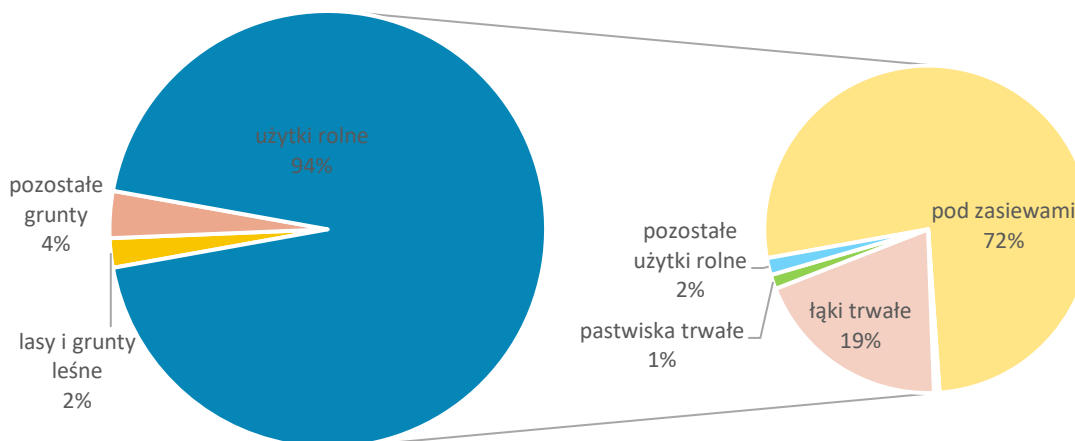
Na terenie Gminy Koszęcin działalność w 2020 roku prowadziło 309 gospodarstw rolnych. Największy udział wśród gospodarstw rolnych w gminie miały podmioty o powierzchni 1-5 ha (54%), natomiast najmniejszy – o łącznej powierzchni do 1 ha włącznie (3%). W tym samym roku średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Koszęcin wyniosła 11,91 ha, natomiast średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla powiatu to 12,32 ha.

Tab. 11. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego w 2020 roku

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Koszęcin		powiat lubliniecki	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	309	100%	2 098	100%
do 1 ha włącznie	9	3%	45	2%
1 - 5 ha	167	54%	995	47%
5 - 10 ha	61	20%	492	23%
10 - 15 ha	24	8%	203	10%
15 ha i więcej	48	16%	363	17%
średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	11,91		12,32	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Poniższa rycina przedstawia udział powierzchni użytkowanych gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych Gminy Koszęcin w podziale na gospodarstwa rolne w 2020 roku. łączna powierzchnia gruntów rolnych na terenie badanej jednostki wyniosła wówczas około 3 900,39 ha, z czego 94% stanowiły użytki rolne. Pozostałe grunty stanowiły średnio 4% powierzchni, a lasy i grunty leśne – 2% powierzchni. Analizując strukturę użytków rolnych w jednostce można zauważyć, że największą ich część stanowiły tereny znajdujące się pod zasiewami oraz łąki trwałe.

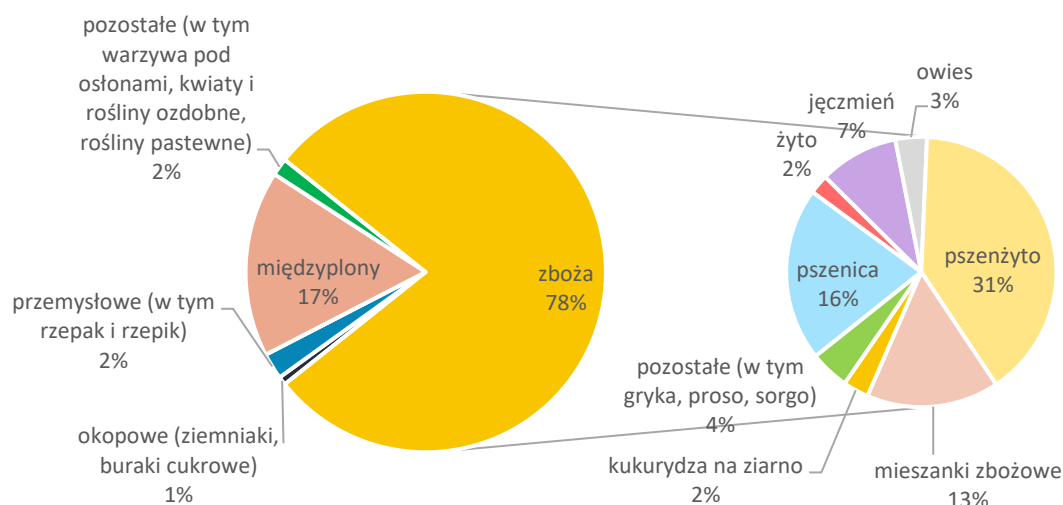

Ryc. 25. Udział powierzchni użytkowanych gruntów w gospodarstwach rolnych Gminy Koszęcin w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Poniższa rycina przedstawia powierzchnie zasiewów wybranych upraw przedstawioną w hektarach w Gminie Koszęcin w 2020 roku. Na tym terenie najczęściej uprawia się zboża (78% powierzchni użytków rolnych pod zasiewami). Drugim co do wielkości zajmowanej powierzchni rodzajem upraw są międzyplony (17% powierzchni użytków rolnych pod zasiewami). Dalej w strukturze powierzchni zajmowanych gruntów znajdują się rośliny

przemysłowe (2%), pozostałe uprawy (2%) oraz rośliny okopowe (1%). W uprawie zbóż można wyszczególnić pszenżyto, które zajmuje 31% powierzchni wśród uprawianych zbóż. Drugim w kolejności jest pszenica (16%), a następnie mieszanki zbożowe (13%).

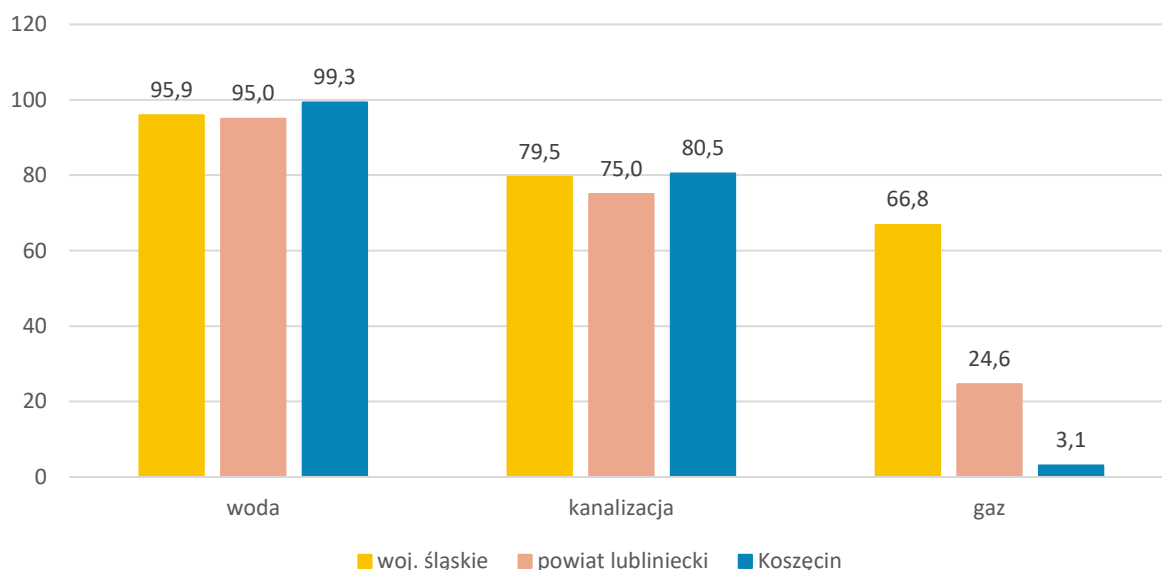
Ryc. 26. Powierzchnia zasiewów wybranych upraw (ha) w Gminie Koszęcin w 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

2.2. Infrastruktura i środowisko

2.2.1. Urządzenia sieciowe

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą oraz na potencjał inwestycyjny danego terenu. Według danych z GUS w 2022 roku na terenie Gminy Koszęcin udział korzystających z sieci wodociągowej wyniósł 99,3%. Był to wynik wyższy od średniej dla całego powiatu lublinieckiego oraz województwa śląskiego. W tym samym roku odsetek osób posiadających przyłącza do sieci kanalizacyjnej kształtował się na poziomie 80,5%. Wynik ten był również wyższy od średniej dla jednostek porównawczych. Jednak odsetek osób posiadających przyłącza do sieci kanalizacyjnej dla gminy w stosunku do stopnia zwodociągowania wciąż jest dość niski. Jest to zjawisko niekorzystne, które może przyczyniać się pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego w gminie poprzez emisję zanieczyszczeń płynnych do wód gruntowych oraz gleb, co w rezultacie może doprowadzić do ich zakwaszenia oraz degradacji biosfery. W 2022 roku udział korzystających z sieci gazowej wyniósł natomiast 3,1%.

Ryc. 27. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Koszęcin w 2022 roku na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody na terenie Gminy Koszęcin jest firma „EKO-SAN”. Łączna długość rozdzielczej sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 101 km. Gminna sieć wodociągowa składa się z ujęcia w Brusku oraz z ujęcia wody głębinowej w Koszęcinie (obecnie rezerwowe). Według części mieszkańców stan wody pitnej w gminie jest niewystarczający.

Gmina korzysta z dwóch oczyszczalni ścieków w miejscowościach – Koszęcinie i Rusinowicach. Pierwsza z nich ma przepustowość 1336 m³/d, natomiast druga – 261 m³/d. Oczyszczalnia w Koszęcinie ma wystarczającą przepustowość na obsługiwaną liczbę mieszkańców. Oczyszczalnia ścieków w Rusinowicach natomiast nie jest odpowiednio przepustowa przy obecnej liczbie mieszkańców. Planowana przepustowość tej oczyszczalni to 560 m³/d. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie jednostki to około 21 km. Ponadto gmina prowadzi inwentaryzację szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków (w 2023 r. 92 przydomowe oczyszczalnie oraz 616 zbiorników bezodpływowych), a także działania kontrolne w zakresie wywozu nieczystości płynnych raz na kwartał.

2.2.2. Ochrona środowiska

Zgodnie z danymi zawartymi w ewidencji Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego najczęściej spotykanym źródłem energii na terenie Gminy Koszęcin w 2023 roku był węgiel kamienny. Zidentyfikowanych zostało łącznie 2 711 źródeł ciepła tego typu, co stanowiło 44,77% wszystkich źródeł ciepła w Gminie. W tym samym roku drugim najczęściej spotykanym źródłem energii na terenie badanej jednostki była energia elektryczna – łączna liczba źródeł ciepła zasilanych w ten sposób wyniosła 1 499, co stanowiło 24,76% wszystkich źródeł ciepła w Gminie. Znaczny udział wśród zidentyfikowanych nośników energii wybieranych przez

mieszkańców badanej jednostki miała również biomasa, w tym drewno (15,33%). Najmniejszy odsetek wśród źródeł ciepła stanowił olej opałowy (2,39%) oraz gaz ziemny (2,56%).

Biorąc jednak pod uwagę jedynie urządzenia grzewcze służące do centralnego ogrzewania, udział budynków ogrzewanych paliwami stałymi jest zdecydowanie wyższy. Taka sytuacja jest niekorzystna, gdyż wykorzystywanie tego typu surowców do ogrzewania budynków mieszkalnych przyczynia się do zwiększonej emisji zanieczyszczeń, a w konsekwencji obniżenia jakości powietrza. W odpowiedzi na zainteresowanie mieszkańców oraz w celu zachowania wysokiej jakości powietrza na terenie gminy, konieczne jest zatem zmniejszanie udziału paliw kopalnych wykorzystywanych do celów grzewczych i rozwój odnawialnych źródeł energii.

Tab. 12. Struktura źródeł ciepła na terenie Gminy Koszęcin w 2023 roku

Nośnik energii	Liczba źródeł	Udział w 2023 roku
węgiel kamienny	2 711	44,77%
gaz ziemny	155	2,56%
olej opałowy	145	2,39%
biomasa, w tym drewno	928	15,33%
ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów)	0	0%
energia elektryczna	1 499	24,76%
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	322	5,32%
energia geotermalna (pompy ciepła)	295	4,87%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Polityka środowiska na terenie Gminy Koszęcin prowadzona jest w oparciu o Program Ochrony Środowiska dla Gminy Koszęcin na lata 2023-2026 z perspektywą na lata 2027-2030 (Uchwała nr 557/L/2022 Rady Gminy Koszęcin z dnia 25 sierpnia 2022 r.). W dokumencie wyznaczone zostały główne zadania, których realizacja miała przyczynić się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy. Należą do nich m.in.:

- promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych,
- wymiana niespełniających standardów środowiska urządzeń grzewczych,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią,
- modernizacja i budowa dróg gminnych,
- modernizacja i budowa dróg powiatowych i wojewódzkich,
- budowa ścieżek rowerowych,

- kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej,
- budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie gminy,
- budowa sieci wodociągowej z przyłączyami w miejscowości Łazy – zaopatrzenie ludności w wodę,
- prowadzenie monitoringu jakości gleb,
- identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk.

W celu prowadzenia kompleksowej polityki środowiskowej na terenie gminy władze gminne realizują również Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Koszęcin (Uchwała Nr 149/XVII/2015 Rady Gminy Koszęcin z dnia 22 grudnia 2015 r.). W Planie wyznaczone zostały główne obszary problemowe. W odpowiedzi na wskazane wyzwania zaproponowano takie działania jak:

- zwiększenie efektywności wykorzystania energii i paliw w budynkach,
- zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza,
- promocja przyjaznych systemów zaopatrzenia w paliwa oraz energie,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- promowanie wizji zrównoważonego transportu.

Od 2015 roku na terenie gminy prowadzony jest także Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Koszęcin na lata 2015-2032 (Uchwała nr 241/XXVII/2016 Rady Gminy Koszęcin z dnia 20 września 2016 r.).

2.2.3. Gospodarka odpadami

Podmiot odpowiedzialny za odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie gminy Koszęcin jest wybierany w drodze przetargu. W Koszęcinie funkcjonuje również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, który świadczy usługi przyjmowania odpadów, takich jak: przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory itp. Zbieranie odpadów komunalnych podzielone jest na następujące frakcje: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło, odpady biodegradowalne i odpady zmieszane oraz popiół. Odbiór odpadów odbywa się na podstawie wyznaczonego harmonogramu. Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Gminie Koszęcin w latach 2019-2023. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami zmalała o 33 osoby. Jednocześnie odnotowano wzrost zebranych odpadów segregowanych i spadek ilości zebranych odpadów zmieszanych. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych odzwierciedla faktyczny stan segregacji odpadów w wybranej jednostce administracyjnej. W latach 2021-2023 gmina nie przekroczyła obowiązkowego progu minimalnego. Na podstawie przedstawionych danych można zauważyć konieczność podejmowania działań, które pozwolą na efektywniejsze gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy.

Tab. 13. Stan gospodarki odpadami w Gminie Koszęcin w latach 2019-2023

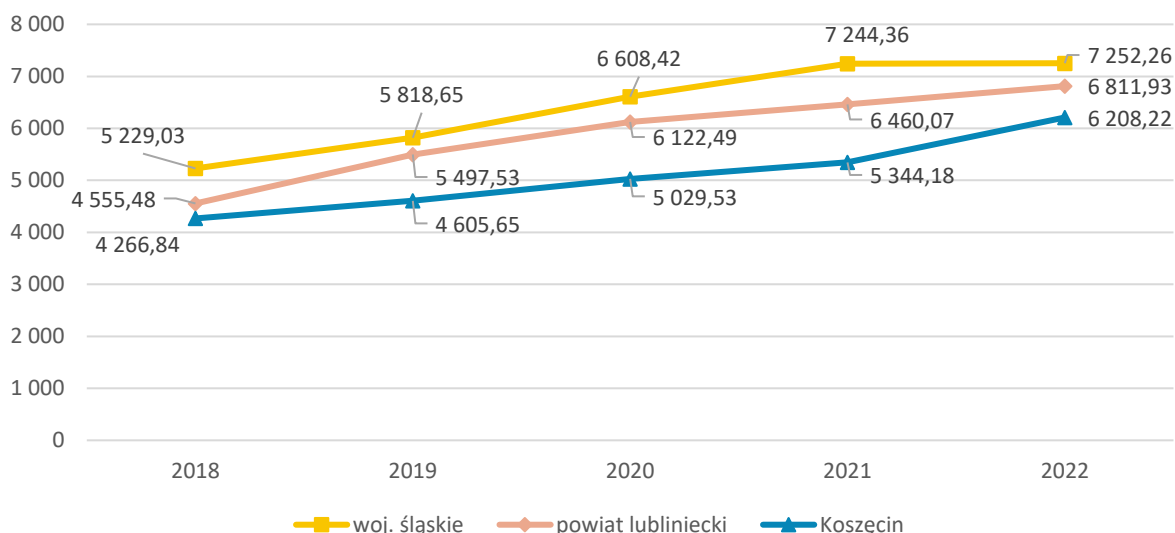
		2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		10 085	10 005	9 809	10 130	10 052
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		4 144,06	4 512,43	4 955,50	4 698,98	4 560,64
zmieszane		2 923,71	2 884,42	3 111,77	3 033,39	2 827,36
segregowane		1 220,35	1 628,01	1 843,72	1 665,59	1 733,28
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		29%	36%	37%	35%	38%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,41	0,45	0,51	0,46	0,45
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	37	42	x	x	x
	wymagany	40	50	x	x	x
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	87	97	61,53	x	x
	wymagany	60	70	70	x	x
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	73	14	16,3	x	x
	wymagany	<40	<35	<35	x	x
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	gmina	x	x	13,33	15,6721	19,41
	wymagany	x	x	>20	>25	>35

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

2.3. Stan finansów samorządowych

2.3.1. Wykonanie budżetu

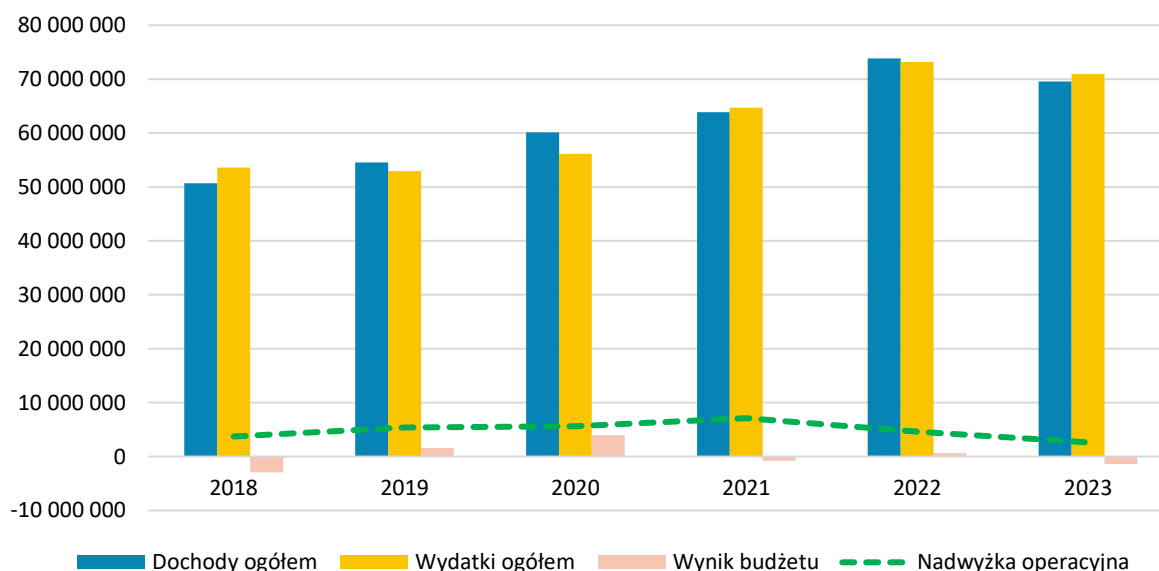
Poniższa rycina przedstawia dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego w latach 2018-2022. W analizowanym okresie odnotowano systematyczny wzrost dochodów na poziomie wszystkich jednostek administracyjnych. W latach 2018-2022 w gminie Koszęcin dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się na najniższym poziomie pośród omawianych jednostek. W tym samym okresie w gminie dochody ogółem na 1 mieszkańca wzrosły o 1 761,38 zł.

Ryc. 28. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego województwa śląskiego w latach 2018-2022 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina przedstawia wykonanie budżetu Gminy Koszęcin w latach 2018-2023. Zaobserwowano, że największa różnica między dochodami, a wydatkami wystąpiła w 2020 roku – wówczas dochody ogółem były wyższe od wydatków ogółem o ponad 3,9 mln zł. Ujemny wynik budżetu wystąpił z kolei w 2021 i 2023 roku (kolejno -0,8 mln zł i -1,4 mln zł). Wartość nadwyżki operacyjnej (wyniku budżetu bieżącego) w badanym okresie utrzymywała się średnio na poziomie 4 mln zł, choć od 2021 roku zaczęła stopniowo maleć. Jest to sygnał, że stabilność finansowa gminy się zmniejsza.

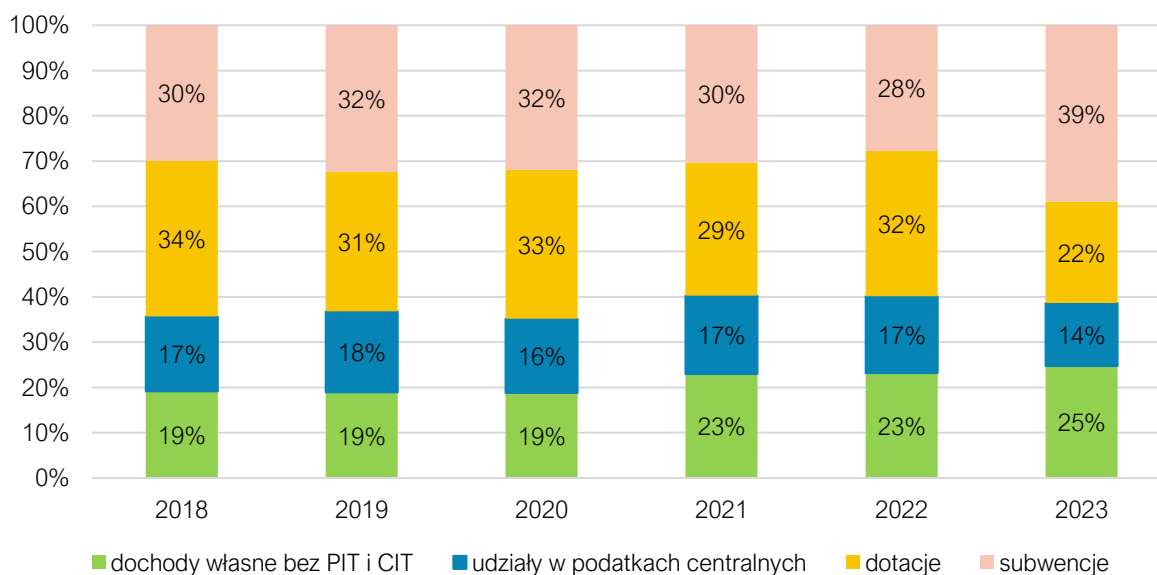
Ryc. 29. Wykonanie budżetu Gminy Koszęcin w latach 2018-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

2.3.2. Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Gminy Koszęcin w latach 2018-2022 zauważono, że największy udział w tych dochodach miały dotacje. W poszczególnych latach ich udział stopniowo spadał, z poziomu 34% do 22%. Drugą pod względem wielkości grupę dochodów stanowiły subwencje. Na przestrzeni badanego okresu ich udział oscylował w granicach 32% wszystkich dochodów – najniższą wartość osiągnął 2022 roku (28% wszystkich dochodów), najwyższą zaś w 2023 roku (39% wszystkich dochodów). Z kolei dochody własne bez PIT i CIT dla Gminy Koszęcin stanowiły w analizowanych latach trzecią największą grupę dochodów, co więcej – stopniowo wzrastały. Najmniejszą część w strukturze dochodów gminy stanowią udziały w podatkach centralnych i w analizowanym okresie ich poziom był dość stabilny, a najmniejszy ich udział procentowy ukształtował się w 2023 roku.

Ryc. 30. Struktura dochodów Gminy Koszęcin w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Poniższa tabela przedstawia strukturę bazy podatkowej Gminy Koszęcin w latach 2018-2023. Zaobserwowano, że w analizowanym okresie największy udział w bazie podatkowej miał podatek dochodowy od osób fizycznych PIT. Od 2018 dochód ten nieustannie wzrastał aż do 2022, gdzie osiągnął największą wartość (ponad 12,3 mln zł). Należy jednak zaznaczyć, że

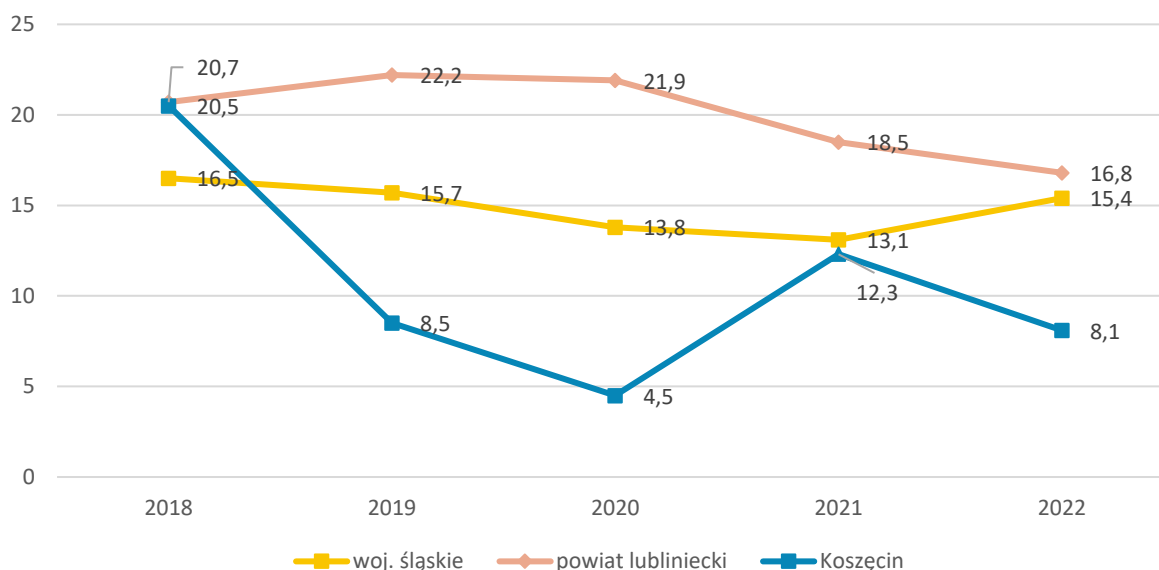
wzrost ten odnotowano pomimo reformy systemu podatkowego w Polsce, który obejmował takie zmiany jak: wprowadzenie zwolnienia z podatku PIT dla osób poniżej 26. roku życia, zmianę wysokości kwoty wolnej od podatku, obniżenie stawki podatkowej PIT i reformy programu Polski Ład. W roku 2022 wartość tego podatku wzrosła za sprawą nowelizacji ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, na skutek której samorządy otrzymały dodatkowy dochód. Gmina Koszęcin odnotowała także znaczące wpływy z tytułu podatku od nieruchomości, które w badanym okresie osiągały średnią wartość 4,3 mln zł i stopniowo wzrastały. W 2023 roku stawka podatku od budynków mieszkalnych w Gminie wyniosła 0,91 zł od 1 m² powierzchni użytkowej, a stawka podatku od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 24,71 zł od 1 m² powierzchni użytkowej (Uchwała nr 742/LXXI/2023 Rady Gminy Koszęcin z dnia 23 listopada 2023 r.) W latach 2018-2023 znaczące dla budżetu gminy były też środki pochodzące z podatku rolnego, od środków transportowych oraz podatku od czynności cywilnoprawnych.

Tab. 14. Dochody podatkowe Gminy Koszęcin w latach 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PIT	8 251 054,00	9 600 419,00	9 689 534,00	10 724 347,00	12 341 949,57	9 367 009,00
CIT	119 124,06	159 752,56	176 013,36	351 581,21	222 103,00	310 323,00
podatek rolny	423 696,89	439 712,05	469 186,32	550 577,47	517 852,19	573 560,17
podatek od nieruchomości	3 519 068,01	3 636 336,37	3 811 440,98	4 324 848,86	4 544 011,86	5 074 979,00
podatek leśny	203 954,01	195 838,74	199 117,49	210 111,23	222 894,93	315 198,06
podatek od środków transportowych	229 616,41	225 435,40	241 479,33	245 458,60	255 625,17	290 822,17
karta podatkowa	2 123,58	1 635,12	3 957,87	6 051,97	26 012,34	16 288,53
podatek od czynności cywilnoprawnych	291 110,00	355 389,20	391 390,40	523 910,02	499 505,94	822 853,01
wpływy z opłaty skarbowej	42 230,50	45 749,00	48 988,00	59 539,00	55 414,00	49 837,00
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Na poniższej rycinie zamieszczone zostały dane dotyczące udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego w latach 2018-2022. Zaobserwowano, że w gminie udział ten spadł z poziomu 20,5% na początku badanego okresu do poziomu 4,5% w 2020 roku, aby następnie wzrosnąć do 12,3% w 2021 roku. W 2022 roku udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 8,1%. Krzywe odzwierciedlające średnie dla powiatu i województwa wykazywały w głównej mierze tendencję spadkową, jednak przez cały analizowany okres, z wyjątkiem 2018 roku, przewyższały one wartości osiągnięte na poziomie gminy.

Ryc. 31. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020

Gmina Koszęcin w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020 pozyskała dofinansowania ze środków europejskich na wiele projektów, w tym m.in. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Szczegółowe dane na ten temat przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 15 Projekty realizowane w Gminie Koszęcin dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

L.p.	Nazwa projektu	Program	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego – Gmina Koszęcin	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	3 530 050,00
2.	Razem w przyszłość - rozwijamy kompetencje kluczowe uczniów szkół w Gminie Koszęcin	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	580 493,09
3.	Zdalna Szkoła (22 laptopy oraz 5 oprogramowań)	Program Operacyjny Polska	70 000,00

		Cyfrowa 2014-2020	
4.	Zdalna Szkoła+ (35 laptopów)	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	74 993,10
5.	LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”	LIFE – program działań na rzecz środowiska i klimatu (2014-2020)	342 871,00
6.	Modernizacja wnętrza budynku Domu Kultury w Strzebinie	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	237 063,91
7.	Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	398 281,02
8.	Cyfrowa Gmina (sprzęt komputerowy i oprogramowanie dla Urzędu Gminy)	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	353 247,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład i Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Rządowy Fundusz Polski Ład to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Gmina Koszęcin pozyskała w ten sposób dotacje na inwestycje na łączną kwotę ok. 27 mln zł.

Tab. 16. Inwestycje i kwoty przyznanego dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład w Gminie Koszęcin

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Budowa nowej oczyszczalni ścieków wraz z adaptacją istniejącego budynku oczyszczalni w miejscowości Rusinowice Gmina Koszęcin	6 650 000

2.	Budowa boiska sportowego o nawierzchni z trawy syntetycznej w miejscowości Koszęcin	738 000
3.	Budowa sieci wodociągowej dla miejscowości Łazy	2 921 250
4.	Przebudowa dróg gminnych - ul. Jodłowej i Dębowej w Koszęcinie	1 995 000
5.	Budowa ulicy bocznej od ulicy Podlesie w miejscowości Sądów, Gmina Koszęcin	928 754
6.	Modernizacja Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Koszęcin wraz z budową drogi dojazdowej	2 373 903
7.	Przebudowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej w miejscowości Rusinowice	2 498 000
8.	Budowa trasy rowerowej na odcinku Koszęcin-Wierzbie	4 500 000
9.	Modernizacja dróg w Gminie Koszęcin (ul. Sikorskiego, Słowackiego, Wolności, Piaskowa, Leśna)	2 850 000
10.	Budowa Boiska wielofunkcyjnego dla szkoły w Rusinowicach	630 000
11.	Prace konserwatorskie drewnianych elementów polichromii w kościele p.w. Świętej Trójcy w Koszęcinie	160 104
12.	Wykonanie prac konserwatorskich zabytkowego wiatrołapu budynku plebanii Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Koszęcinie	166 600
13.	Impregnacja zabytkowego kościoła p.w. św. Marcina w miejscowości Cieszowa wraz z odnowieniem obrazu św. Marcina	45 080
14.	Konserwacja techniczna i estetyczna wypraw tynkarskich i sztukaterii sklepienia kaplicy św. Jadwigi w kościele św. Józefa w Sadowie	195 877
15.	Remont zabytkowego kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela w miejscowości Brusiek	1 303 008
16.	Modernizacja budynku Urzędu Gminy w Koszęcinie	392 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

Gmina Koszęcin w ostatnich latach pozyskała również dofinansowania m.in. z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Wykaz realizowanych dzięki temu projektów oraz kwoty dofinansowań przedstawiono poniżej.

Tab. 17 Przedsięwzięcia dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w latach 2019-2024

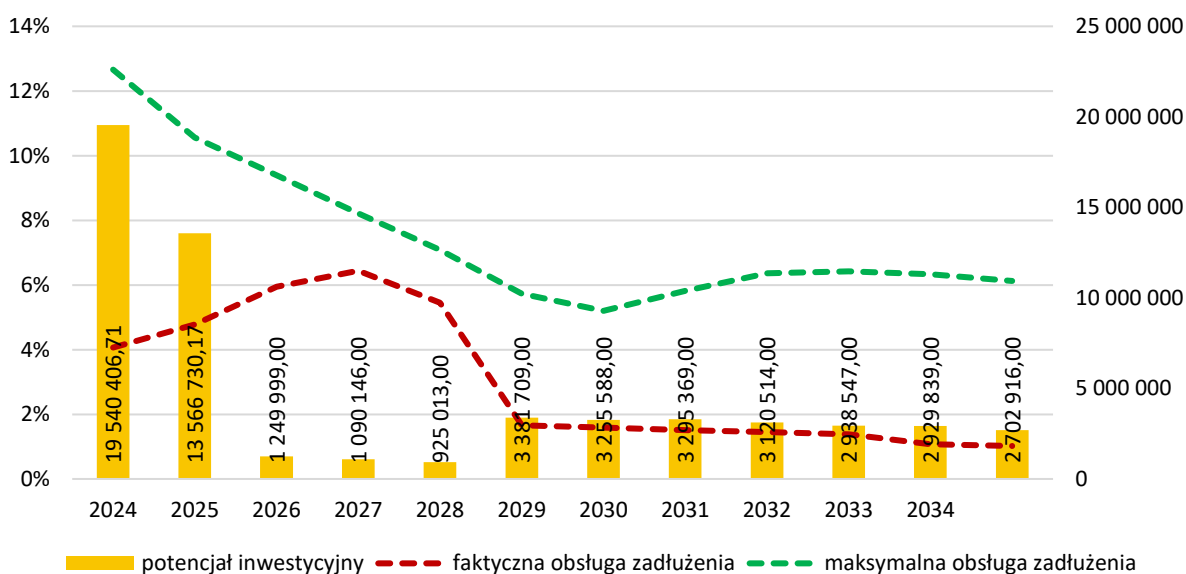
L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Rozbudowa Drogi Gminnej - ul. Piaskowej w Strzebinu	305 679,00
2.	Budowa drogi bocznej od ul. Dębowej do ul. Wąskiej w miejscowości Strzebiń	755 493,03
3.	Budowa drogi gminnej - ul. Mieszka I w Koszęcinie	748 720,00
4.	Rozbudowa drogi gminnej - ul. Wiosennej w Koszęcinie	339 036,50
5.	Przebudowa drogi gminnej - ul. Generała Józefa Bema w Koszęcinie	452 182,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

2.3.5. Potencjał inwestycyjny

Poniższy wykres przedstawia prognozowane kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia w Gminie Koszęcin w latach 2024-2035. Podstawą prognozy jest Uchwała Nr 781/LXXIV/2023

Rady Gminy Koszęcin z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Koszęcin. Wskaźnik pozwala na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych gminy w przyszłości. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Koszęcin pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań. Wykres przedstawia również potencjał inwestycyjny, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2024-2035. Dane wskazują, że potencjał inwestycyjny Gminy Koszęcin najwyższą wartość osiągnął w 2024 roku. Wyniósł on ponad 19,5 mln zł. Szacuje się, że w kolejnym roku nakłady majątkowe spadną i wyniosą ok. 13,5 mln zł. W kolejnych latach, ze względu na zakończenie realizacji zaplanowanych inwestycji, nakłady majątkowe gminy osiągną znacznie niższe wartości, które oscylować będą średnio na poziomie ok. 2 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przyszłego, w związku z tym prognozowana sytuacja finansowa gminy może ulec zmianie.

Ryc. 32. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Koszęcin na lata 2024-2035

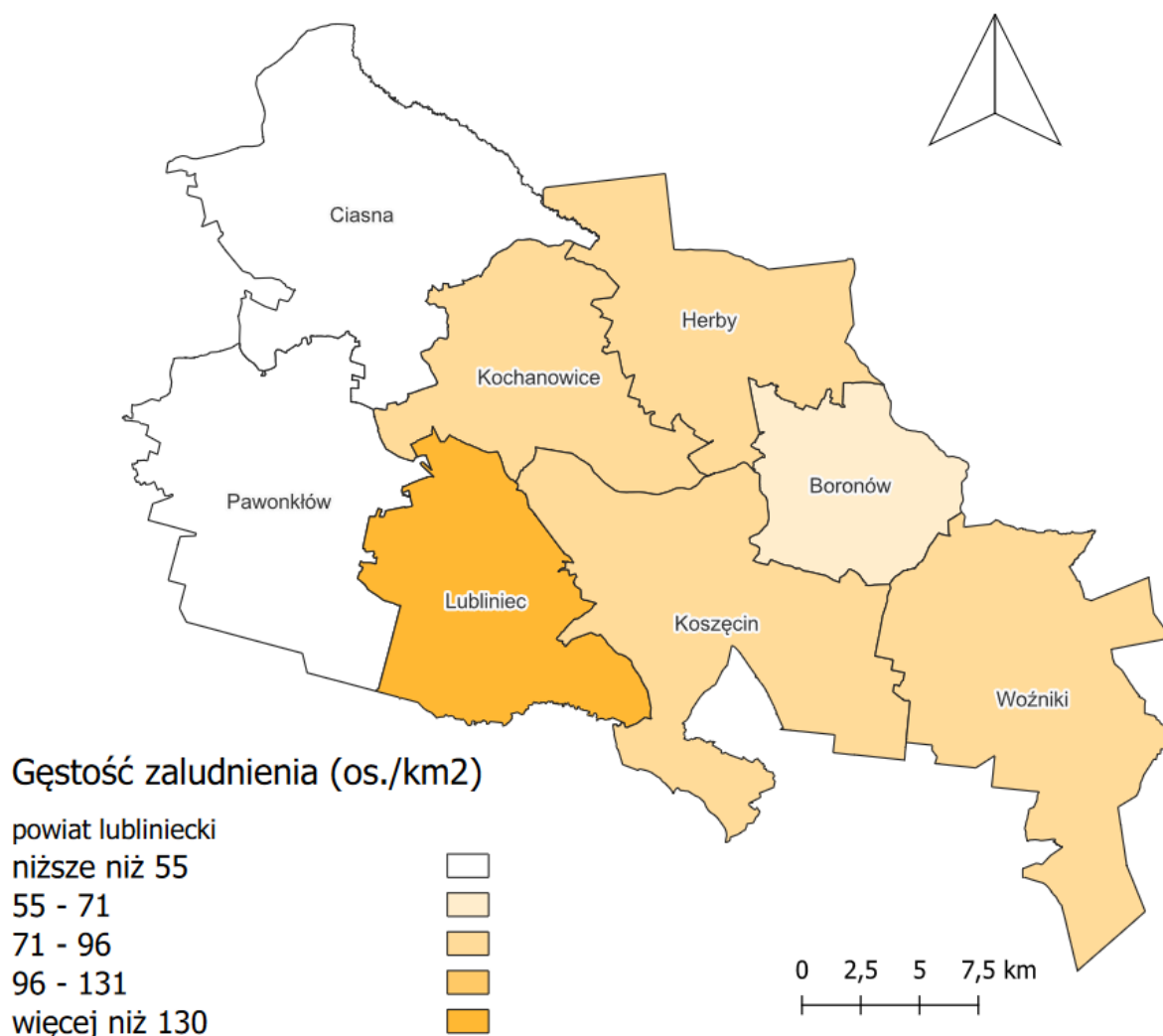
Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały Nr 781/LXXIV/2023 Rady Gminy Koszęcin z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Koszęcin na lata 2024-2035.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Gminę Koszęcin w 2022 roku zamieszkiwało 11 899 osób (GUS), co stanowiło ok. 16% wszystkich mieszkańców powiatu lublinieckiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie badanej jednostki wyniosła 92,2 os./km², co było wówczas średnim wynikiem w powiecie. Gminą z najmniejszą gęstością zaludnienia była gmina Ciasna z gęstością zaludnienia

54,1 os./km². Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w gminie Lubliniec (262,1 os./km²). Gęstość zaludnienia dla całego powiatu lublinieckiego w 2022 roku wynosiła 91,4 os./km².

Ryc. 33. Gęstość zaludnienia w powiecie lublinieckim w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Poniższa tabela przedstawia zmiany liczby ludności w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego oraz gmin w powiecie w latach 2018-2022. Z analizy danych wynika, że liczba ludności w Gminie w badanym okresie ulegała nieznacznym zmianom. W 2018 roku wynosiła ona 11 861 osób, a w 2022 roku – 11 899. Średnia dynamika zmian w Gminie Koszęcin wyniosła zatem 100,1%.

Tab. 18. Zmiany liczby ludności w powiecie lublinieckim w latach 2018-2022

JST	2018	2019	2020	2021	2022	udział w 2022 r.	średnia dynamika
powiat lubliniecki	76 593	76 451	75 857	75 481	75 157	100%	99,5%
Lubliniec	23 818	23 757	23 717	23 542	23 427	31%	99,6%
Boronów	3 408	3 436	3 337	3 316	3 313	4%	99,3%

Ciasna	7 500	7 454	7 361	7 308	7 255	10%	99,2%
Herby	6 832	6 797	6 561	6 492	6 439	9%	98,5%
Kochanowice	6 910	6 938	6 936	6 929	6 941	9%	100,1%
Koszęcin	11 861	11 815	11 974	11 932	11 899	16%	100,1%
Pawonków	6 650	6 635	6 520	6 519	6 478	9%	99,3%
Woźniki	9 614	9 619	9 451	9 443	9 405	13%	99,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w jednostkach samorządu terytorialnego kształtowana jest przez przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny to różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami, z kolei saldo migracji jest różnicą pomiędzy osobami zameldowanymi a wymeldowanymi na danym obszarze.

Analizując zawarte w poniższej tabeli dane zaobserwowano, że wszystkie jednostki z grupy porównawczej w 2022 roku charakteryzowały się ujemnym przyrostem naturalnym. W Gminie Koszęcin w 2022 roku wartość tego wskaźnika wyniosła -4,87 na 1 tys. mieszkańców. Wynik ten był wyższy od średniej województwa (-5,76). Wskaźnik salda migracji dla połowy gmin powiatu lublinieckiego kształtował się na ujemnym poziomie – były to gminy: Boronów, Kochanowice, Pawonków i Woźniki. W Gminie Koszęcin wskaźnik ten kształtował się na poziomie -1,09 i była to jedna z niższych wartości wskaźnika pośród całej grupy porównawczej. Z ujemnych wartości przyrostu naturalnego w gminie oraz salda migracji wynika ujemna wartość przyrostu rzeczywistego, który pozwala określić rzeczywisty przyrost bądź ubytek liczby mieszkańców danej jednostki.

Tab. 19. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin w 2022 roku na tle powiatu lublinieckiego, województwa śląskiego i pozostałych gmin powiatu lublinieckiego

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.
woj. śląskie	-5,76	-0,91	-0,97	0,04
powiat lubliniecki	-4,52	-1,07	-0,78	-0,05
Lubliniec	-5,60	-1,17	-1,62	-0,51
Boronów	-3,32	-1,56	2,41	-0,06
Ciasna	-4,12	-0,96	-3,02	-0,66
Herby	-5,42	-0,74	-4,96	-0,55
Kochanowice	-0,72	-0,29	2,74	1,84
Koszęcin	-4,87	-1,41	-1,09	-0,48
Pawonków	-0,92	-1,06	0,46	0,38
Woźniki	-6,80	-1,13	1,70	0,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

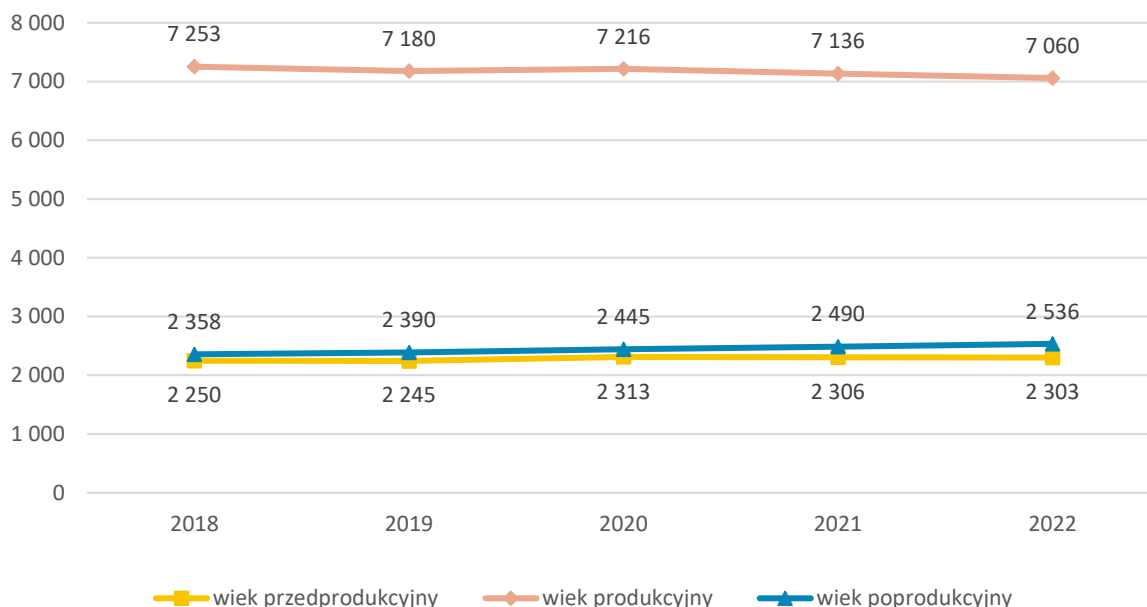
Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące udziału mieszkańców w wieku 25-34 lat w ogólnej liczbie ludności Gminy Koszęcin oraz udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w gminie w latach 2018 i 2022 na tle średnich wyników gmin województwa śląskiego i powiatu lublinieckiego. Analizie poddano wskazane grupy wiekowe, ponieważ w znaczącym stopniu determinują one sposób w jaki rozwija się dana jednostka terytorialna pod względem potencjału demograficznego. Osoby w wieku 25-34 lat, stanowią bowiem grupę, która w sposób znaczący wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej – osoby znajdujące się w tym przedziale wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, wyboru „miejsca do życia”, kupna mieszkania oraz podjęcia stałej pracy, a co za tym idzie zapewnienia zastępowalności pokoleń. Wysoki odsetek seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie i usługi społeczne oraz dostosowaniem infrastruktury do ich potrzeb. W 2018 roku odsetek mieszkańców w wieku 25-34 lat na terenie Gminy Koszęcin wyniósł 14,24%. Wynik ten był niższy wówczas od średniej powiatu lublinieckiego oraz wyższy od średniej dla województwa śląskiego. W 2022 roku wartość tego wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na poziomie 12,11%. Dynamika zjawiska wyniosła zatem 85%, co oznacza znaczący spadek udziału mieszkańców w wieku grupie wiekowej 25-34 lat w liczbie ludności gminy ogółem. Wynik osiągnięty na poziomie badanej jednostki na końcu okresu znajdował się nieznacznie poniżej średniej dla powiatu i powyżej średniej dla województwa śląskiego. Wynika z tego, że w gminie Koszęcin zmniejszająca się dynamika świadczy o pogorszeniu się sytuacji demograficznej. Analizując sposób, w jaki kształtowała się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym zauważono, że w 2018 roku odsetek seniorów na terenie gminy Koszęcin kształtował się na poziomie 24,5%. Wynik ten był niższy niż średnia dla województwa. W 2022 roku wartość tego wskaźnika wynosiła 27,3%, zatem dynamika zmian wyniosła 111%, co oznacza, że na terenie Gminy Koszęcin następuje powolny spadek udziału ludzi młodych w społeczeństwie, natomiast rośnie liczba osób starszych. Zjawisko to świadczy o tak zwanym starzeniu się społeczeństwa.

Tab. 20. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Koszęcin w 2018 i 2022 roku na tle powiatu lublinieckiego w województwa śląskiego.

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2018	2022	dynamika	2018	2022	dynamika
woj. śląskie	14,11	11,90	84%	27,70	31,90	115%
powiat lubliniecki	15,15	12,36	82%	23,90	27,20	114%
Koszęcin	14,24	12,11	85%	24,50	27,30	111%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Opisane powyżej dane mają swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie, gdzie widać spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Koszęcin. W analizowanym okresie liczba ta spadła o 193. Zaobserwowano również wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym – w 2018 roku na terenie badanej jednostki było 2 358 seniorów, z kolei w 2022 r. – 2 536. Na przestrzeni badanego okresu zaobserwowano także nieznaczny wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym – ich liczba zwiększyła się o 53. W latach 2018-2022 liczba osób w wieku poprodukcyjnym przewyższała liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym.

Ryc. 34. Struktura ludności w Gminie Koszęcin w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Kapitał społeczny

3.2.1. Żłobki, kluby dziecięce i przedszkola

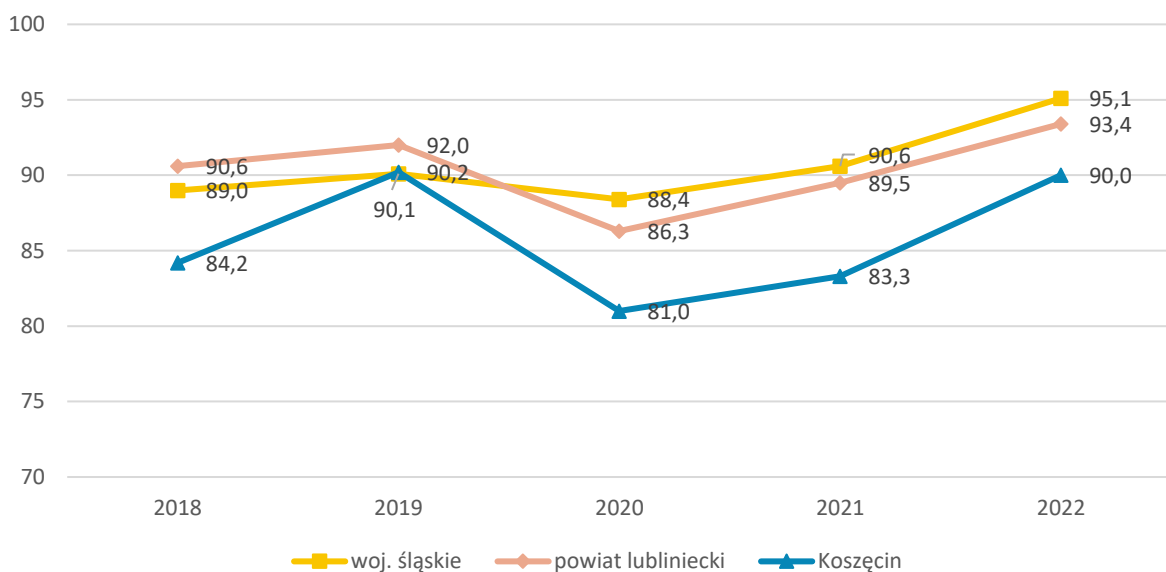
Na terenie gminy Koszęcin funkcjonują dwa kluby dziecięce: „Nutka” oraz „Muzyczny Domek”. Opieka przedszkolna w gminie prowadzona jest natomiast przez 4 placówki publiczne oraz 5 przedszkoli niepublicznych. Pod względem liczby przyjętych dzieci największą placówką przedszkolną na terenie gminy jest Przedszkole Pod Dębem w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Koszęcinie, które znajduje się przy ul. Szkolnej 4 w Koszęcinie. Organem prowadzącym placówkę jest Gmina Koszęcin. Przedszkole otwarte jest od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30-16:30. W roku 2022/2023 do placówki uczęszczało 85 dzieci, które podzielone były na 4 grup (średnio w grupie znajdowało się 21 podopiecznych). W pozostałych publicznych przedszkolach w gminie dzieci podzielone były na 3 grupy, w których średnio znajdowało się od 18 do 21 dzieci. Największym przedszkolem niepublicznym na terenie gminy Koszęcin jest Przedszkole „Leśne Ludki”, które zlokalizowane jest przy ul. Brzozowej 2 w Strzebinie. W roku 2022/2023 uczęszczało do niego 71 dzieci, które podzielono na 3 grupy. Średnio w jednej grupie znajdowały się 23 osoby. Przedszkole otwarte jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-16:00.

Tab. 21. Przedszkola na terenie Gminy Koszęcin

Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
przedszkola publiczne				
Przedszkole Pod Dębem w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Koszęcinie	85	4	21	6:30-16:30
Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Rusinowicach	53	3	18	6:30-16:30
Przedszkole im. Kubusia Puchatka w Sadowie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sadowie	58	3	19	6:30-16:00
Przedszkole Publiczne w Strzebinu w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strzebinu	63	3	21	7:00-16:00
przedszkola niepubliczne				
Przedszkole u Cioci Mariolki w Koszęcinie	55	4	13	6:30-16:00
Przedszkole Integracyjne „Ekoludek” w Rusinowicach	45	2	22	6:45-16:15
Muzyczne Przedszkole nr 1 im. Św. Tereski od Dzieciątka Jezus w Koszęcinie	44	3	14	6:30-16:00
Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” w Strzebinu	21	1	21	7:00-16:00
Przedszkole „Leśne Ludki” w Strzebinu	71	3	23	7:00-16:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

Poniższa rycina przedstawia odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Koszęcin w latach 2018-2022 na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego. W 2018 roku 84% dzieci pochodzących z obszaru badanej jednostki objętych zostało wychowaniem przedszkolnym. Do 2022 r. odsetek ten wzrósł do 90%. Przez cały badany okres udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w gminie kształtował się na niższym poziomie w stosunku do powiatu i województwa.

Ryc. 35. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Koszęcin w latach 2018-2022 na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

3.2.2. Szkoły

Na terenie Gminy Koszęcin funkcjonują 4 szkoły podstawowe publiczne i 1 szkoła podstawowa niepubliczna. W roku szkolnym 2022/2023 największą placówką oświatową, pod względem przyjmowanych uczniów, była Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Koszęcinie, do której uczęszczało 377 uczniów, podzielonych na 17 oddziałów klasowych. Średnia wielkość oddziału wynosiła 22 podopiecznych, a na jednego nauczyciela przypadało ok. 9 uczniów.

Tab. 22. Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Koszęcin

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Koszęcinie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Koszęcinie	377	17	22	39,42	nie
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Rusinowicach	133	7	19	20	nie
Szkoła Podstawowa im. 74 Górnośląskiego Pułku Piechoty w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sadowie	115	8	14	17,08	nie

Szkoła Podstawowa im. Juliusza Ligonia w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strzebinie	307	15	20	48,69	nie
Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Naukowa Wyspa” w Koszęcinie	82	8	10	25	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

Poniższa tabela przedstawia stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Koszęcin w roku szkolnym 2022/2023. Największą liczbą sal lekcyjnych dysponuje Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Koszęcinie (28 sal). Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Koszęcinie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rusinowicach oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzebinie dysponują halami sportowymi. Szkoła Podstawowa im. 74 Górnos Śląskiego Pułku Piechoty w Sadowie oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzebinie posiadają sale gimnastyczne, a także dysponują pracowniami językowymi. Wszystkie szkoły są zaopatrzone w komputery (w liczbie od 12 do 41), a także w projektory multimedialne (w liczbie od 3 do 29). Każda ze szkół dysponuje również szafkami dla uczniów oraz czynnymi świetlicami. Wszystkie szkoły posiadają monitoring.

Tab. 23. Stan bazy dydaktycznej w szkołach publicznych na terenie Gminy Koszęcin

	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Koszęcinie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Koszęcinie	Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Rusinowicach	Szkoła Podstawowa im. 74 Górnos Śląskiego Pułku Piechoty w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sadowie	Szkoła Podstawowa im. Juliusza Ligonia w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strzebinie
Liczba sal lekcyjnych	28	9	10	17
Rodzaj i stan obiektów sportowych/sal gimnastycznych	hala sportowa/do remontu	hala sportowa	sala gimnastyczna - dobry	pełnowymiarowa sala gimnastyczna - stan dobry
Pracownie językowe	nie	nie	tak	tak
Klasy dwujęzyczne/sportowe/integracyjne	nie	nie	nie	nie
Komputery do użytku uczniów	41	12	28	26
Projektory multimedialne	29	3	6	5
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak	tak	36
Szafki dla każdego ucznia	tak	tak	tak	tak-dla uczniów klas IV-VIII
Świetlice	6.30-16.00	8.00-16.00	6:45-16:00	7:00-15:40
Parkingi dla kadry/rodziców	kadra/tak, rodzice/nie - parking ogólnodostępny	tak	tak (udostępniony dla rodziców w określonych godzinach)	3/dla rodziców 1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

W roku szkolnym 2023/24 szkoły podstawowe w gminie realizowały m.in. następujące konkursy i zawody sportowe:

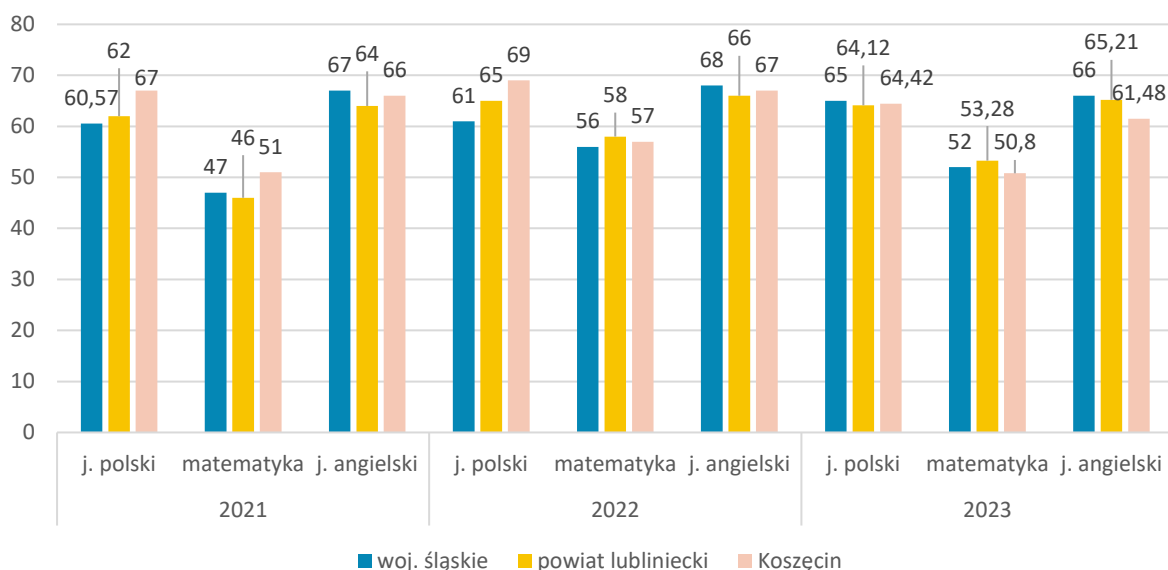
- Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Rusinowicach: turnieje szachowe, piłki nożnej, lekkoatletyczne, konkursy przedmiotowe, recytatorskie i ortograficzne;
- Szkoła Podstawowa im. 74 Górnśląskiego Pułku Piechoty w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sadowie: Szkolny Turniej Tenisa Stołowego, Europejski Tydzień Sportu, Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z języka niemieckiego, Powiatowy konkurs „Mój ulubiony bohater”, Powiatowy Konkurs Czytelniczo-Plastyczny „Czytam, bo lubię – Hobbit, czyli tam i z powrotem”, Ogólnopolski konkurs profilaktyczny Zachowaj Trzeźwy Umysł, konkurs literacko-plastyczny „Nie czas na nudę”, Ogólnopolski Konkurs Matematyczny „Orzeł matematyczny”, Powiatowy Konkurs Plastyczno-Literacki – „Okładka mojej ulubionej książki”, XVI Ogólnopolski Festiwal Piosenki Żołnierskiej „Czym dla wojska jest piosenka”, Międzyszkolny konkurs recytatorski, Regionalny Konkurs Plastyczny „Różanecznik urok i magia”, Powiatowy Konkurs Profilaktyczno-Przyrodniczy „Pamiętam o niezapominajce”;
- Szkoła Podstawowa im. Juliusza Ligonia w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strzebinie: Międzyszkolny Turniej piłki siatkowej.

Ponadto wszystkie szkoły realizowały inicjatywę edukacyjną „Laboratoria przyszłości”, a Szkoła w Sadowie dodatkowo – projekt „Zdrowo i Sportowo”.

W ramach form wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami szkoły oferowały m.in.:

- ZSP w Rusinowicach: wsparcie pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa,
- SP w Sadowie: zajęcia: rewalidacyjno-wychowawcze, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze; wsparcie: psychologa, pedagoga, logopedy, pedagoga specjalnego, udział w programach i projektach profilaktycznych zewnętrznych, tj. pogadanki Saltarius, Zachowaj Trzeźwy Umysł, Archipeląg Skarbów,
- ZSP w Strzebinie: zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

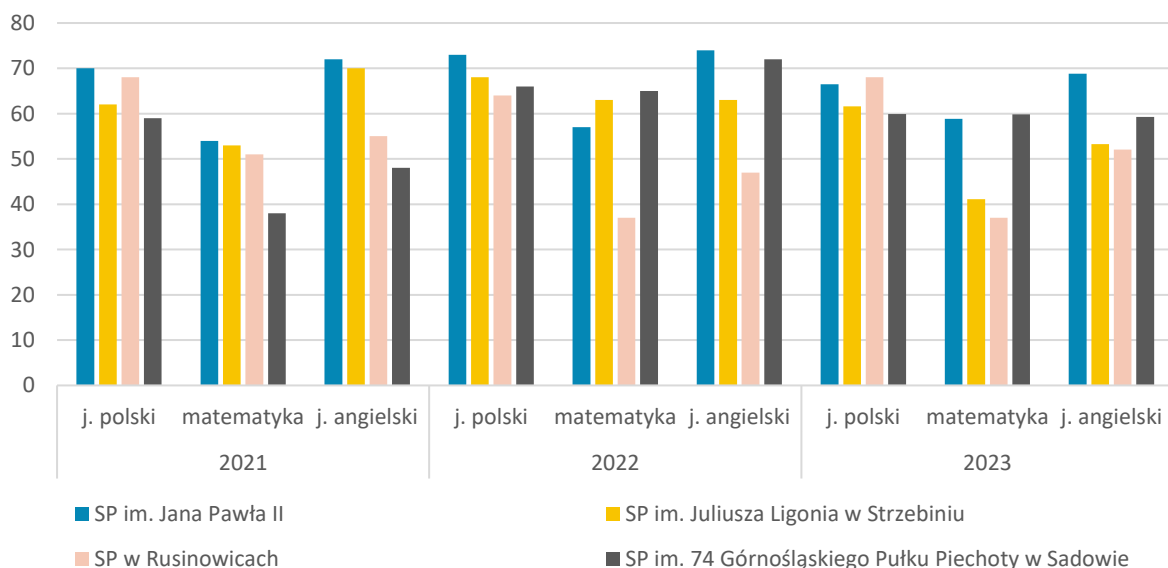
Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej wykorzystywanymi do tego celu narzędziami są sprawdziany wewnętrzne oraz zewnętrzne, a także konkursy przedmiotowe. Analizując poziom nauczania w szkołach na terenie Gminy Koszęcin porównano średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w poszczególnych placówkach oświatowych w latach 2021-2023. Następnie analizie poddano uśrednione dla całej gminy wyniki egzaminów na tle średniej powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego w latach 2021-2023. W 2021 roku absolwenci szkół podstawowych w Gminie Koszęcin napisali najlepiej egzamin ósmoklasisty z języka polskiego, również w roku 2023 uczniowie gminy zdobyli najlepsze wyniki z języka polskiego.

Ryc. 36. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Koszęcin w roku 2021-2023 na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2020.

Największe różnice w wynikach poszczególnych szkół w 2021 roku były zauważalne z języka angielskiego. Najwyższy średni wynik uzyskali uczniowie z Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II, a najniższy Szkoła Podstawowa im. 74 Górnos Śląskiego Pułku Piechoty w Sadowie. W 2023 roku największa rozbieżność wśród średnich wyników nastąpiła z matematyki, gdzie najwyższy wynik uzyskali uczniowie z Szkoły Podstawowej im. 74 Górnos Śląskiego Pułku Piechoty w Sadowie, a najniższy średni wynik uzyskali uczniowie z Szkoły Podstawowej w Rusinowicach.

Ryc. 37. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach na terenie Gminy Koszęcin w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2020.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w Gminie Koszęcin w latach 2018-2023. W badanym okresie wydatki związane z edukacją na terenie gminy stopniowo wzrastały. W 2018 roku wynosiły one ponad 17,6 mln zł, a w 2023 roku wyniosły już ponad 29 mln zł. W latach 2018-2023 wartość przyznanej gminie subwencji oświatowej również stopniowo się zwiększała, jednak nieproporcjonalnie do wzrostu wydatków, tym samym zmniejszał się stopień pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową.

Tab. 24. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Koszęcin w latach 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WYDATKI OGÓŁEM	17 690 138,14	20 623 270,55	19 397 310,62	28 383 870,09	25 583 389,78	29 623 108,51
Wydatki bieżące, w tym:	17 158 504,73	18 896 661,99	19 335 333,33	21 868 083,35	25 362 355,07	29 336 212,23
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	11 642 115,05	12 415 826,15	12 580 128,15	13 712 221,19	15 216 700,91	17 069 536,97
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	5 516 389,68	6 480 835,84	6 755 205,18	8 155 862,16	10 145 654,16	12 266 675,26
Wydatki majątkowe	531 633,41	1 726 608,56	61 977,29	6 515 786,74	221 034,71	286 896,28
SUBWENCJA OŚWIATOWA	11 428 540,00	12 444 668,00	13 196 194,00	13 402 133,00	14 455 615,00	16 986 450,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	6 261 598,14	8 178 602,55	6 201 116,62	14 981 737,09	11 127 774,78	12 636 658,51
Stopień pokrycia	65%	60%	68%	47%	57%	57%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Koszęcin.

3.2.3. Kultura i sport

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację zadań w zakresie kultury, sportu i czytelnictwa w Gminie Koszęcin są:

- Dom Kultury im. Walentego Roździeńskiego w Koszęcinie,
- Dom Kultury w Strzebinu,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Koszęcinie,
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Koszęcinie.

Dom Kultury im. Walentego Roździeńskiego w Koszęcinie zlokalizowany jest przy ul. Sobieskiego 11a w Koszęcinie. Głównym celem działalności ośrodka jest prowadzenie zajęć i kół rozwijających umiejętności. Odbývają się tu m. in. zajęcia plastyczne, baletowe, muzyczne i wokalne, działa Chór „Lutnia” oraz amatorska grupa teatralna „AleTeatr”. Dom Kultury bierze aktywny udział w organizacji festynów i imprez na terenie gminy.

Dom Kultury w Strzebinu zlokalizowany jest przy ul. Kolejowej 9 w Strzebinu. Odbývają się tutaj imprezy kulturalne, prowadzone są zajęcia i warsztaty z różnych dziedzin tematycznych. Instytucja angażuje się także w organizację wielu imprez cyklicznych, które promują sołectwo Strzebiń.

Gminna Biblioteka Publiczna w Koszęcinie znajduje się przy ul. Sobieskiego 11a. Biblioteka posiada swoje filie w Strzebinu, Sadowie i Rusinowicach. Księgozbiór GBP w 2023 r. składał

się z 39 724 woluminów. 1 076 czytelników dokonało wtedy łącznie 17 370 wypożyczeń. Instytucja współpracuje z przedszkolami oraz szkołami (lekcje biblioteczne, zwiedzanie bibliotek oraz warsztaty kreatywne). Ponadto GBP jest organizatorem Pikniku Rodzinnego oraz akcji Mikołaj w Domu Spotkań Wiejskich, a także wspomaga organizacyjnie m.in. Sekcję Skata Sportowego.

Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Koszęcinie to kompleks obiektów rekreacyjno-sportowych wraz z bazą noclegową. Ośrodek oferuje plac zabaw, kompleks basenowy, tor kajakowy, boiska oraz korty do gry w tenisa. Ośrodek oferuje 61 miejsc noclegowych, zarówno w domkach campingowych oraz pokojach gościnnych. Ośrodek świadczy ponadto usługi asenizacyjne.

Tab. 25. Najważniejsze obiekty infrastruktury kulturalnej w Gminie Koszęcin

Nazwa obiektu	Stan techniczny obiektu
Budynek Wielofunkcyjny w Sadowie	nowo wybudowany
Dom Kultury im. Walentego Roździeńskiego w Koszęcinie	po remoncie
Dom Kultury w Strzebinu	po remoncie
Dom Spotkań Wiejskich w Rusinowicach	dobry
Świetlica spotkań wiejskich w Brušku	kontener
Świetlica wiejska w Cieszowej	Do remontu
Świetlica wiejska w Wierzbii	Do remontu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Koszęcinie.

Na terenie Gminy Koszęcin organizowane są liczne wydarzenia kulturalne, które uzupełniają dedykowaną dla mieszkańców ofertę kulturalną oraz umożliwiają integrację różnych grup wiekowych. Do najważniejszych wydarzeń kulturalnych i sportowych odbywających się na terenie gminy należą takie imprezy jak: Święto Śląska, Piknik Leśno-Łowiecki „Cietrzewisko”, Bieg przełajowy „Koszęcińska Dycha”, Wyścig rowerowy „Koszęcińskie Szutry”, Bieg „Gmina Koszęcin biega z całą Polską”, finał WOŚP, Międzynarodowy Konkurs Tradycyjnego Powożenia, Przegląd chórów z okazji św. Cecylii w Strzebinu, Bieg św. Urbana w Strzebinu, Międzynarodowe letnie warsztaty taneczne - letnia szkoła artystyczna – Koszęcin/Zespół Śląsk, Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny – Koszęcin/Śląsk, Śląskie Śpiewanie - Koszęcin/Śląsk, warsztaty muzyczne (trąbkowe i waltorniowe), plenery malarskie i wystawy, zloty karawaningowe, noc muzeów, przeglądy artystyczne dzieci i młodzieży, imprezy dla seniorów organizowane przez organizacje seniorskie, wydarzenia związane z świętami okolicznościowymi: np. Dzień Dziecka, Mikołajki, obchody dni patronalnych oraz dożynki, święta parafialne i uroczyste obchody jubileuszy organizacji lokalnych - sportowych, strażackich, kolejowych, rzemieślniczych i kulturalnych.

W zespole pałacowo-parkowym w Koszęcinie swoją siedzibę ma Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny, jeden z największych zespołów folklorystycznych w Polsce. Zespół odwiedził do tej pory kilkadziesiąt krajów na pięciu kontynentach i dał ponad 8 tysięcy koncertów dla ponad 26 milionów widzów. Za swoją działalność Zespół był wielokrotnie nagradzany i jest jedną z najbardziej rozpoznawanych polskich marek artystycznych.

Mieszkańcy i ludzie związani z Gminą Koszęcin w ostatnich latach znacząco angażowali się w zgłębianie jej historii oraz działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego:

- Jan Myrcik – koszęciński nauczyciel i działacz społeczno-kulturalny to postać zasłużona dla badania oraz popularyzacji historii i kultury regionu. Jego szczególną pasją było poznawanie skomplikowanych dziejów Śląska i Ślązaków oraz dzielenie się zdobytą wiedzą poprzez organizację imprez, publikację książek i artykułów prasowych oraz działalność przewodnicką. W 2001 roku Jan Myrcik zainaugurował działalność Ośrodka Kultury i Edukacji Regionalnej „U Myrcika”. W Ośrodku znajduje się Śląska Izba Regionalna, odtwarzająca wnętrze chaty z końca XIX wieku. Zapoznać można się tam m.in. ze szczegółami śląskich strojów ludowych, eksponatami bibliofilskimi i kartograficznymi,
- Michał Gryc – pasjonat historii prowadzący skansen „U Michała”, w którym można zobaczyć m.in. wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych, warsztatów: kowalsko-ślusarskiego, krawieckiego, piekarskiego i szewskiego oraz kolekcję dawnych maszyn rolniczych i kamieni młyńskich, w tym stare ciągniki rolnicze,
- Czesław Tyrol – emerytowany pracownik nadleśnictwa, autor książek o lasach, ze względu na zaangażowanie w szerzenie wiedzy przyrodniczej i ekologicznej wyróżniony „Medalem Komisji Edukacji Narodowej”. Od 2003 organizuje serię konkursów przyrodniczo-łowieckich na terenie regionu, prowadzi wykłady dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym w każdej szkole na terenie gminy, organizuje zjazdy ornitologiczne. W 2024 roku w GBP w Koszęcinie zorganizowano z Panem Czesławem spotkanie autorskie.

3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 7 ust. 1 pkt. 14 ustawy o samorządzie gminnym utrzymanie porządku publicznego oraz bezpieczeństwa obywateli, a także ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy. Na terenie Gminy Koszęcin znajduje się Posterunek Policji, który zlokalizowany jest przy ul. Sienkiewicza 1 w Koszęcinie. Służbę pełni w nim 8 funkcjonariuszy. Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy odpowiadają również funkcjonariusze z 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. W tym 4 z nich są ujęte w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Jest to: OSP Koszęcin, OSP Strzebiń, OSP Sadów i OSP Rusinowice. Poza zapewnianiem bezpieczeństwa mieszkańcom gminy, Ochotnicza Straż Pożarna bierze również czynny udział przy zabezpieczaniu wydarzeń o charakterze kulturalno-oświatowym, sportowym i religijnym.

Tab. 26. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Koszęcin

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
OSP Koszęcin	ul. Sienkiewicza 1a, Koszęcin	tak
OSP Strzebiń	ul. 1-go Maja 29, Strzebiń	tak
OSP Sadów	ul. Leśna 6G, Sadów	tak
OSP Rusinowice	ul. Piaskowa 16A, Rusinowice	tak
OSP Wierzbie	ul. Szkolna 27, Wierzbie	nie
OSP Cieszowa	ul. Słoneczna, Cieszowa	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Koszęcinie.

Gmina posiada również system monitoringu wizyjnego, który obejmuje następujące budynki: Kościół św. Trójcy, Domy Kultury w Koszęcinie i w Strzebinie oraz budynek OSP w Koszęcinie. Kamery znajdują się również przy drogach wojewódzkich. Obsługą systemu tych kamer zajmują się administratorzy budynków i pracownicy Urzędu Gminy Koszęcin. Z inicjatywy sołectkiej monitorowana jest również miejscowość Rusinowice. Według mieszkańców gminy system monitoringu jest jednak wciąż nieodpowiednio rozwinięty.

3.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne gminy

Zgodnie z treścią *Programu współpracy Gminy Koszęcin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023*³ za priorytetowe obszary współpracy między gminą a organizacjami pozarządowymi (NGO) w 2023 r. uznano działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz ochronę zdrowia. Wspieranie oraz powierzanie do realizacji zadań publicznych NGO odbyło się w drodze otwartych konkursów ofert. Listę nazw organizacji pozarządowych wspierających gminę w realizacji zadań publicznych w 2023 r. przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 27. Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Koszęcin, które w 2023 roku otrzymały dotacje celowe od gminy

Organizacja pozarządowa	Realizowane zadanie w 2023 r.
PZHGP Oddział Lubliniec Sekcja Sadów	Organizacja zawodów w lotach gołębi pocztowych - Sekcja Sadów
LKS "Victoria" Strzebiń	Rozwijanie i upowszechnianie sportu w Strzebinie
PZHGP Oddział Kalety Sekcja Strzebiń	Współzawodnictwo lotowe
LKS "Dragon" Rusinowice	Rozwijanie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży wsi Rusinowice

³ https://bip-v1-files.idcom-jst.pl/sites/3091/wiadomosci/682481/files/uchwala_nr_594liii2022.pdf (dostęp: 18.09.2024 r.)

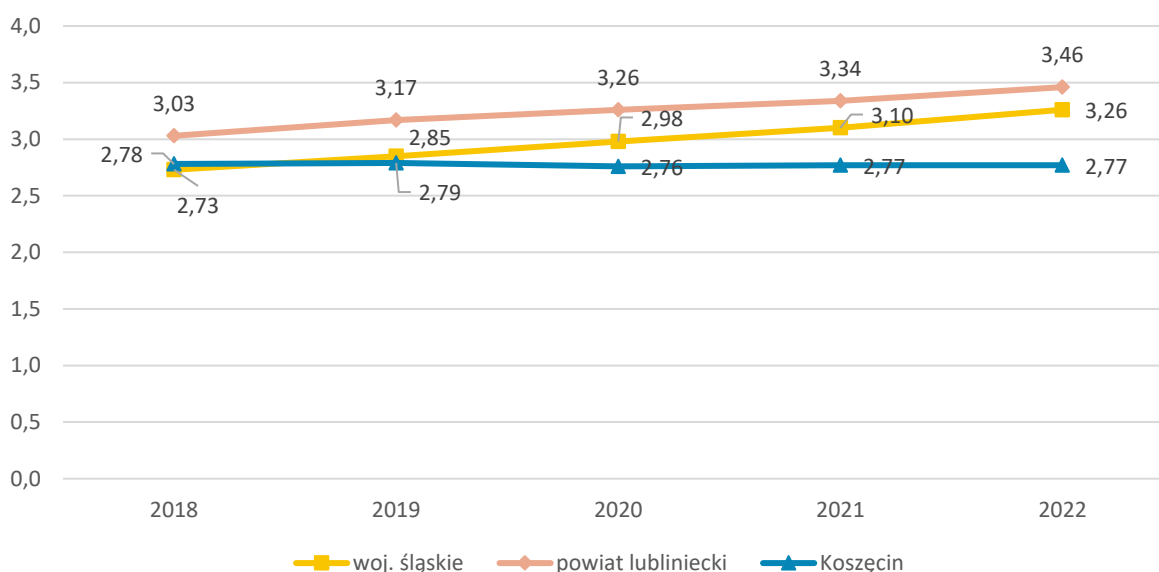
LKS "Pokój" Sadów	Wspieranie, rozwój i upowszechnianie sportu w Sadowie poprzez prowadzenie zajęć treningowo-szkoleniowych w sekcjach piłki nożnej oraz tenisa stołowego
LKS Wierzbie	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu
LKS "Śląsk" Koszęcin	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w sekcjach: piłki nożnej, koszykówki oraz badmintona
Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Strzebiń	Aktywny Strzebiń
UKS "Grizzly Koszęcin"	Całoroczne Szkolenie Sportowe Judo dla Dzieci i Młodzieży z terenu Gminy Koszęcin w 2023 roku
Stowarzyszenie HIPIKA z siedzibą w Sadowie	XIV polowa zaprzęgowa próba dzielności kłaczy rasy śląskiej oraz czempionat źrebiąt rasy śląskiej
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Lublińcu Koło Koszęcin	Organizacja spotkania emerytów w ramach uroczystych obchodów 50-lecia Koła PZERil w Koszęcinie oraz spotkania z okazji europejskiego Dnia Seniora
Śląski Związek Chórów i Orkiestr - Okręg Tarnogórski (Chór Non Nomine)	Odnajdywanie zainteresowań i pasji poprzez kulturę i sztukę muzyczną - organizacja koncertów, udział w przeglądach muzyki chóralnej, szkolenia emisji głosu
Śląski Związek Chórów i Orkiestr - Okręg Tarnogórski (Chór Lutnia)	Dofinansowanie Chóru Lutnia w zakresie warsztatów, koncertów wyjazdowych w 2023 roku oraz promocja Gminy Koszęcin
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Lublińcu Koło Strzebiń	Karnawałowy „śledzik”, „Jajeczko” powielkanocne, Dzień Seniora, Opłatek
Śląski Związek Chórów i Orkiestr - Okręg Tarnogórski (Chór Hejnał)	Wyjazdy Chóru Hejnał na koncerty, organizacja XXIII Przeglądu Muzyki Chóralnej
Stowarzyszenie Odnowy Wsi - Nasz Koszęcin	• Remont kapliczek w miejscowości Koszęcin oraz rewitalizacja terenów wokół. • Organizacja obchodów święta Św. Jacka • Integracja pokoleniowa w ramach organizowanego wyjazdów i wycieczek „Po zdrowie – uzdrowiska sądeckie”, „Szlakiem trzech religii”, • Wiosenne sprzątanie terenu wokół baszty widokowej na Sroczej Górze oraz cmentarza ewangelickiego
Stowarzyszenie na Rzecz Bruśka	Aktywni Razem
Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Strzebiń	• Nauka, zabawa i integracja dzieci i młodzieży w Strzebinu • Jarmark Bożonarodzeniowy
Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie - Gminne Koło Pszczelarzy w Koszęcinie	Promowanie lokalnych produktów pszczelich
Stowarzyszenie Montownia	Organizacja wydarzeń integrujących międzypokoleniowo mieszkańców Koszęcina
Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Sadów – Wierzbie NASZA PRZYSZŁOŚĆ	• Organizacja Dnia Św. Mikołaja • Obchody Święta Patrona Sadowa - Św. Nepomucena • Festyn rodzinny

Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Koszęcinie	- Szlakiem koszęcińskich kapliczek –integracja mieszkańców wokół św. Floriana – Patrona Strażaków - Organizacja imprezy kulturalnej w dniu Patronów Koszęcina - Świętych Jana i Pawła
Abstynenckie Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "Radość" z siedzibą w Koszęcinie	"Trzeźwość jest wspaniała" - aktualizacja

Źródło: Sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy gminy Koszęcin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za rok 2023: https://bip-v1-files.idcom-jst.pl/sites/3091/wiadomosci/743367/files/sprawozdanie_za_rok_2023p.pdf (dostęp: 18.09.2024 r.)

W 2024 r. za priorytetowe obszary współpracy między gminą a NGO uznano te same obszary, co w roku 2023.

Na poniższej rycinie przedstawiona została liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego oraz województwa śląskiego. W latach 2018-2022 wskaźnik ten na terenie gminy kształtował się na stałym poziomie w przedziale od 2,76 do 2,79. Od 2019 roku wynik ten był niższy od średniej dla województwa oraz powiatu i stopniowo różnica ta zaczęła się zwiększać.

Ryc. 38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin na tle porównywanych jednostek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Koszęcin należy również do następujących stowarzyszeń międzygminnych:

- 1) Śląski Związek Gmin i Powiatów - największe w województwie śląskim stowarzyszenie zrzeszające jednostki samorządu terytorialnego. Związek ma na celu reprezentowanie i obronę wspólnych interesów zrzeszonych jednostek oraz wspieranie idei i promocji samorządności lokalnej. W zakres działalności związku zalicza się również wspieranie

inicjatyw na rzecz rozwoju gmin i powiatów, a także wymiana doświadczeń i upowszechnianie modelowych rozwiązań w zakresie rozwoju lokalnego i zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego,

- 2) Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – stowarzyszenie gmin i powiatów powołane dla wsparcia idei samorządności lokalnej, ochrony wspólnych interesów, wymiany doświadczeń, promocji osiągnięć oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć i inwestycji,
- 3) Lokalna Grupa Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska” – stowarzyszenie działa m.in. w celu poprawy atrakcyjności miejsca zamieszkania i warunków rozwoju mieszkańców obszaru oraz budowy zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa. Organizacja zajmuje się też budowaniem i promocją wizerunku regionu oraz działaniami na rzecz rozwoju turystyki. LGD realizuje także nabory wniosków, m.in. na niekomercyjną infrastrukturę spędzania czasu wolnego oraz podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej w ramach specjalizacji: Tworzenie oferty rozwoju, spędzania czasu wolnego i rekreacji dla mieszkańców.

Gmina Koszęcin utrzymuje stosunki partnerskie z następującymi zagranicznymi gminami:

- 1) Gura Humorului (Rumunia),
- 2) Kraubath an der Mur (Austria).

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Na terenie Gminy Koszęcin znajdują się:

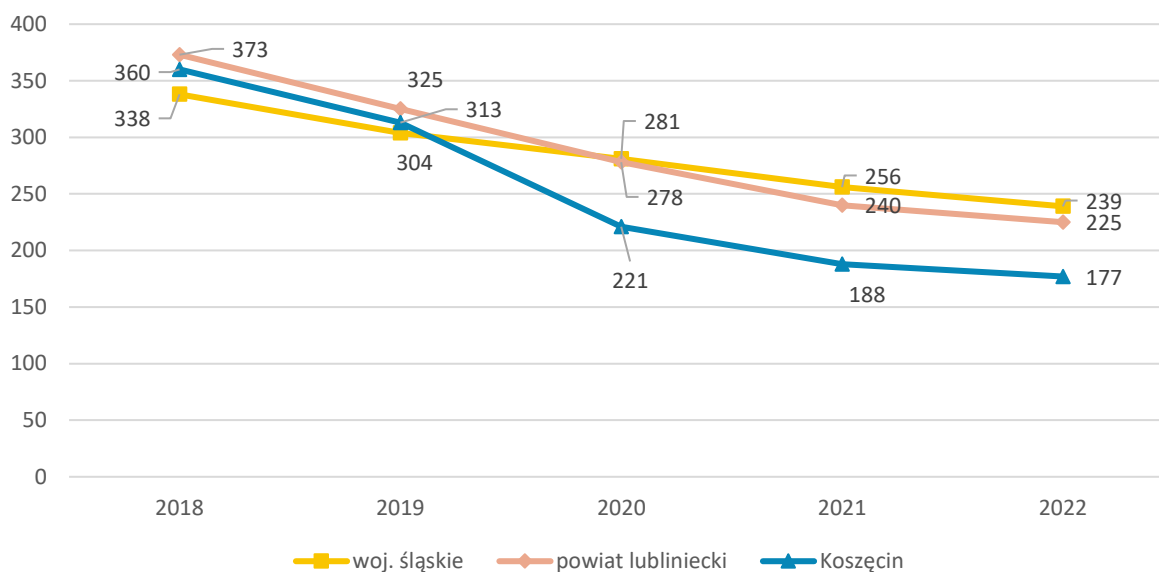
- NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej Adam Konina w Koszęcinie,
- NZOZ Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny w Koszęcinie Stanisław Izdebski,
- Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Strzebinie,
- Ośrodek Rehabilitacyjny pw. św. Rafała Archaniola w Rusinowicach.

Najbliższym szpitalem jest Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Lublińcu: Szpital Powiatowy, zlokalizowany przy ulicy Grunwaldzkiej 9 w Lublińcu. Placówka oddalona jest od centrum gminy o ok. 14 km, a czas dojazdu samochodem osobowym wynosi około 17 minut. W Szpitalu w Lublińcu znajduje się też stacja pogotowia ratunkowego.

Jednostką odpowiedzialną za świadczenie pomocy i usług społecznych w Gminie Koszęcin jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który znajduje się w Koszęcinie. Nadrzędnym celem działania placówki jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, art. 2).

W latach 2018-2022 liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Koszęcin charakteryzowała się tendencją spadkową. Na początku analizowanego okresu z oferowanego przez gminę wsparcia socjalnego korzystały 360 osób. Z kolei na końcu tego okresu liczba beneficjentów pomocy społecznej kształtowała się na

poziomie 177 osób. Porównując te wartości ze średnią dla województwa śląskiego i powiatu lublinieckiego zaobserwowano, że od 2019 liczba osób korzystających z pomocy socjalnej była najniższa na terenie badanej jednostki.

Ryc. 39. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin na lata 2018-2022

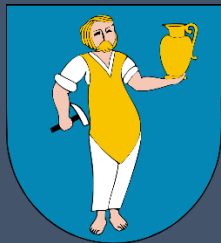
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Spis rycin

Ryc. 15. Położenie administracyjne Gminy Koszęcin	66
Ryc. 16. Podział Gminy Koszęcin na sołectwa	67
Ryc. 17. Układ komunikacyjny Gminy Koszęcin	68
Ryc. 18. Granice wiejskich i miejskich obszarów funkcjonalnych w województwie śląskim	70
Ryc. 19. Występowanie złóż surowców naturalnych na terenie Gminy Koszęcin	73
Ryc. 20. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Koszęcin	75
Ryc. 21. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2018-2022 działających na terenie Gminy Koszęcin	78
Ryc. 22. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w latach 2018-2022 w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego.	79
Ryc. 23. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2022 w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego	80
Ryc. 24. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (zł) w powiecie lublinieckim na tle Polski i województwa śląskiego w latach 2018-2022	81
Ryc. 25. Udział powierzchni użytkowanych gruntów w gospodarstwach rolnych Gminy Koszęcin w 2020 roku .	82
Ryc. 26. Powierzchnia zasiewów wybranych upraw (ha) w Gminie Koszęcin w 2020.	83
Ryc. 27. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Koszęcin w 2022 roku na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego (%).....	84
Ryc. 28. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego województwa śląskiego w latach 2018-2022 (zł)	88
Ryc. 29. Wykonanie budżetu Gminy Koszęcin w latach 2018-2023 (zł)	88
Ryc. 30. Struktura dochodów Gminy Koszęcin w latach 2018-2023.	89
Ryc. 31. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego.....	91
Ryc. 32. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Koszęcin na lata 2024-2035	94
Ryc. 33. Gęstość zaludnienia w powiecie lublinieckim w 2022 roku.	95
Ryc. 34. Struktura ludności w Gminie Koszęcin w latach 2018-2022	98
Ryc. 35. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Koszęcin w latach 2018-2022 na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego.....	100
Ryc. 36. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Koszęcin w roku 2021-2023 na tle powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego	103
Ryc. 37. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach na terenie Gminy Koszęcin w latach 2021-2023.	103
Ryc. 38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin na tle porównywanych jednostek	109
Ryc. 39. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin na lata 2018-2022	111

Spis tabel

Tab. 6. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2018-2022	71
Tab. 7. Liczba pozwoleń na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego w latach 2018-2022	72
Tab. 8. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie lublinieckim w latach 2018 i 2022	77
Tab. 9. Podmioty działające na terenie Gminy Koszęcin w 2022 r. według sekcji PKD	77
Tab. 10. Struktura bezrobotnych w powiecie lublinieckim (stan na koniec 2023 roku)	80
Tab. 11. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Koszęcin na tle powiatu lublinieckiego w 2020 roku	82
Tab. 12. Struktura źródeł ciepła na terenie Gminy Koszęcin w 2023 roku	85
Tab. 13. Stan gospodarki odpadami w Gminie Koszęcin w latach 2019-2023	87
Tab. 14. Dochody podatkowe Gminy Koszęcin w latach 2018-2023	90
Tab. 15. Projekty realizowane w Gminie Koszęcin dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020	91
Tab. 16. Inwestycje i kwoty przyznanego dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład w latach 2021-2024 w Gminie Koszęcin	92
Tab. 17. Przedsięwzięcia dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w latach 2019-2024	93
Tab. 18. Zmiany liczby ludności w powiecie lublinieckim w latach 2018-2022	95
Tab. 19. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Koszęcin w 2022 roku na tle powiatu lublinieckiego, województwa śląskiego i pozostałych gmin powiatu lublinieckiego	96
Tab. 20. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Koszęcin w 2018 i 2022 roku na tle powiatu lublinieckiego w województwa śląskiego.	97
Tab. 21. Przedszkola na terenie Gminy Koszęcin	99
Tab. 22. Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Koszęcin	100
Tab. 23. Stan bazy dydaktycznej w szkołach publicznych na terenie Gminy Koszęcin	101
Tab. 24. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Koszęcin w latach 2018-2023	104
Tab. 25. Najważniejsze obiekty infrastruktury kulturalnej w Gminie Koszęcin	105
Tab. 26. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Koszęcin	107
Tab. 27. Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Koszęcin, które w 2023 roku otrzymały dotacje celowe od gminy	107

WZÓR KWESTIONARIUSZA ANKIETY

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2024-2035

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2024-2035, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)?						
skuteczność działania pomocy społecznej?						
dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy/Miasta?						
dostęp do żłobków/klubów malucha?						
jakość opieki żłobkowej?						
wsparcie osób starszych (np. DPS, Klub Seniora)?						

wsparcie osób niesamodzielných (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)?						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
bezpieczeństwo publiczne?						
dostępność budynków administracji publicznej?						

OBSZAR: GOSPODARKA

Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność inwestycyjną?						
możliwość uzyskania zatrudnienia?						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?						
funkcjonowanie transportu zbiorowego?						
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?						
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						

OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

Jak oceniasz:	Nie dotyczy	1	2	3	4	5
---------------	-------------	---	---	---	---	---

	/ nie mam zdania					
estetykę (czystość na obszarach publicznych)?						
jakość powietrza?						
oferę w działaniach wspierających ochronę środowiska np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
świadomość ekologiczną mieszkańców?						
system odbioru odpadów?						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
walory środowiska przyrodniczego?						
rozwój odnawialnych źródeł energii?						
OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5

stan dróg?						
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
dostępność/jakość sieci wodociągowej?						
dostępność/jakość sieci kanalizacyjnej?						
dostępność/jakość sieci gazowej?						
dostęp do szerokopasmowego Internetu?						
OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność turystyczną?						
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?						
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)?						
poziom bazy gastronomicznej?						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)?						
jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci?						

ofertę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla seniorów?						
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						

OBSZAR: EDUKACJA I KULTURY

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
dostęp do edukacji przedszkolnej?						
jakość edukacji przedszkolnej?						
jakość infrastruktury przedszkolnej?						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?						

dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach?						
organizację dowozu dzieci do szkół?						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?						
dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
działalność domu kultury i biblioteki?						
działalność Domów Spotkań Wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- ☐ rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej
- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków
- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja Domów Spotkań Wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy

- ☐ zwiększenie/stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ zwiększenie działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ budowa obwodnicy
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (imprez, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (jakie?)

Część III:

1. Proszę wymienić kluczowe elementy, z których Gmina może być dumna (maksymalnie 3):

2. Proszę podać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy?

3. Proszę uporządkować (według ważności) poszczególne profile rozwoju, na których Gmina według Państwa powinna się skupić do 2030 roku. 1 – najważniejsza, 5 – najmniej ważna.

Gmina turystyczna

Gmina produkcyjno-przemysłowa	
Gmina rolnicza	
Gmina prospołeczna	
Gmina mieszkaniowa	

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca
- ☐ osoba bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem Gminy
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem miasta
- ☐ jestem mieszkańcem wsi
- ☐ nie jestem mieszkańcem gminy

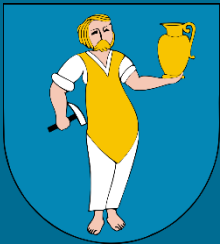

TABELA EWALUACYJNA

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW BAZUJĄCA NA ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE, CZYSTYM ŚRODOWISKU I PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI					
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I SIECIOWEJ	budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą				
	budowa miejsc parkingowych				
	budowa obwodnicy Koszęcina				
	poprawa oznakowania miejscowości w gminie				
	budowa, rozbudowa i przebudowa tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne, itp.)				
	współpraca z zarządcami dróg wyższych kategorii, które zlokalizowane są na terenie gminy				
	optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców				
	budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody				
	wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w miejscach, gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej				
	budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami				
	budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych				
	współpraca z operatorami i wypracowanie rozwiązań ułatwiających rozwój wysokiej jakości Internetu bezprzewodowego na terenie gminy				
ŚWIADOMA I AKTYWNA POLITYKA PRZESTRZENNA	regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie planu ogólnego				
	podnoszenie świadomości mieszkańców gminy dotyczące dbałości o elementy wpływające na poczucie ładu przestrzennego i estetyki miejsca				
	opracowanie programu rewitalizacji				
	poprawa estetyki wszystkich miejscowości poprzez: nasadzenia kwiatów i klombów, zwiększenie liczby pojemników na odpady w strategicznych/ publicznych miejscach, poprawa estetyki elewacji budynków użyteczności publicznej i przystanków				
	budowa nowego urzędu gminy lub zakup i adaptacja nowego budynku				
	budowa cmentarza komunalnego w Koszęcinie				
	zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych				
	rekultywacja stawów, zwirowisk i nieużytków na terenie gminy				

POPRAWA JAKOŚCI STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE				
	wymiana nieefektywnych źródeł ciepła				
	promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii wśród różnych grup społecznych				
	monitorowanie jakości powietrza				
	ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury				
	przywracanie dawnych cieków wodnych				
	wsparcie mieszkańców w zagospodarowaniu wód opadowych i ich magazynowaniu				
CEL STRATEGICZNY II: POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I INWESTYCYJNEJ GMINY					
AKTYWIZACJA GOSPODARCZA GMINY	wyznaczenie, uzbrojenie i przygotowanie do komercjalizacji terenów inwestycyjnych				
	stworzenie inkubatora przedsiębiorczości				
	stworzenie wachlarza zachęt dla założenia i prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorców (np. obniżenie podatków od nieruchomości przeznaczonych na działalność gospodarczą)				
WZMOCNIENIE ZNACZENIA TURYSTYKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM GMINY	opracowanie Strategii Promocji Gminy				
	wytyczenie oznakowanych szlaków turystycznych, w oparciu o zabytki oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy				
	modernizacja i rozwój istniejącej infrastruktury turystycznej				
	zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego występujących na terenie gminy i zwiększenie ich rozpoznawalności				
	opracowanie kalendarza cyklicznych imprez kulturalnych w oparciu o walory kulturowe oraz we współpracy z instytucjami i aktywistami lokalnymi krzewiącymi dziedzictwo i tożsamość lokalną na terenie gminy oraz poza nią				
	promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych				
	prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki				
CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ					
WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY I OPIEKI NAD DZIEĆMI	modernizacja i doposażenie obiektów przedszkolnych i szkolnych, w tym bazy dydaktycznej i sportowej, wspomagającej rozwój fizyczny i psychiczny dzieci i młodzieży				
	zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży				
	wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli				
	kontynuacja wsparcia dla uczniów zarówno uzdolnionych, jak i mierzących się z trudnościami w nauce				

	promocja wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw obywatelskich wśród młodzieży				
DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU KULTURY I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW	rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej odpowiadającej na potrzeby różnych grup wiekowych, np. poprzez rozbudowę bazy infrastrukturalnej GOSiR, organizację kina plenerowego, utworzenie amfiteatru				
	budowa nowych lub wsparcie działalności oraz remonty świetlic i domów spotkań wiejskich, w tym opracowanie oferty kulturalnej w celu wykorzystania ich jako lokalnych centrów aktywności społecznej				
	wyznaczenie nowych terenów rekreacyjnych w gminie				
	wsparcie i współpraca z lokalnymi organizacjami pozarządowymi (NGO)				
	krzewienie wśród mieszkańców poczucia tożsamości lokalnej i poszanowania dla tradycji i dziedzictwa lokalnego, np. poprzez kontynuację kultywowania tradycji dożynkowych w każdym sołectwie, w tym zwyczaju przygotowywania korony dożynkowej, wykorzystanie istniejących obiektów w celu utworzenia muzeum, izby pamięci, wykorzystanie stajni pod działalność kulturalną				
USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ I POMOCY SPOŁECZNEJ	zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej				
	utworzenie dziennego ośrodka wsparcia				
	wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia - programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez gminę				
	zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin				
	dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych				
	stworzenie świetlicy środowiskowej				
	utworzenie dziennych domów opieki				
	wsparcie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie opieki dziennej nad osobami starszymi i opieki wytchnieniowej				
	zapewnienie wysokiej jakości wyposażenia oraz możliwości doskonalenia umiejętności funkcjonariuszy Ochotniczej Straży Pożarnej				

Uzasadnienie

Strategia Rozwoju Gminy jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Koszęcin, którą pogłębiono podczas badania ankietowego przeprowadzonego w dniach od 18 lipca do 18 sierpnia 2024 roku.

Zgodnie z art. 6 ust. 3-6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne w sprawie projektu Strategii w dniach od 20 stycznia do 24 lutego 2025 roku. W ramach konsultacji interesariusze Strategii Rozwoju za pomocą formularzy uwag oraz podczas spotkania konsultacyjnego zgłaszać mogli swoje opinie i sugestie poprawek do projektu Strategii. Na tej podstawie zostało przygotowane sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, które zostało zamieszczone na stronie internetowej urzędu gminy.

Zgodnie z art. 10f ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym projekt Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025 -2035 został przedłożony Zarządowi Województwa Śląskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. Zarząd Województwa Śląskiego wydał opinię w zakresie sposobu uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025-2035 ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.

Strategia Rozwoju Gminy Koszęcin na lata 2025 - 2035 stanowi podstawę do zrównoważonego i harmonijnego zarządzania przyszłością Gminy w perspektywie do roku 2035. Stanowi wizję rozwoju i scenariusz działań uwzględniający wszystkie aspekty życia i wyznacza kierunki dla procesów i programów realizowanych w Gminie Koszęcin w kolejnych latach.

W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie w/w dokumentu.